

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΤΑ ΩΦΕΛΗ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΠΑΡΟΤΡΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΕΚΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Περιεχόμενο και σκοπός του βιβλίου

- Παρ. 1,1 Παροιμιαί Σολομώντος υιού Δαυίδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ,
- Παρ. 1,1 Οσα ακολουθοῦν εἶναι παροιμιαί, παραβολαί και γνωμικά και αποφθέγματα του Σολομώντος, υιού του Δαυίδ, ο οποίος υπήρξε βασιλεύς του ισραηλιτικού λαού.
- Παρ. 1,2 γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως
- Παρ. 1,2 Σκοπόν ἔχουν αι παροιμιαί αυταί να καταστήσουν γνωστήν την θείαν σοφίαν και την ωφέλιμον δια την ψυχήν εκ μέρους του Θεού παιδαγωγίαν και να κάμουν τον άνθρωπον ικανόν να κατανόηση τους λόγους, δια των οποίων θα αποκτήση φρόνησιν και σύνεσιν.
- Παρ. 1,3 δέξασθαί τε στροφὰς λόγων νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ καὶ κρίμα κατευθύνειν,
- Παρ. 1,3 Ακόμη δε να δώσουν εις αυτόν την ικανότητα, ὥστε να κατανοή και να αποκρούη

την απάτην των περίτεχνων λόγων και τα υποκρυπτόμενα αυτών νοήματα, να εννοήση και δεχθή την αληθινήν δικαιοσύνην του Θεού, ώστε να είναι εις θέσιν να εκφέρη δικαίας κρίσεις και αποφάσεις.

Παρ. 1,4 ἵνα δῶ ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν·

Παρ. 1,4 Σκοπός επίσης των παροιμιῶν εἶναι, να δώση στους αδόλους και απονηρεύτους σύνεσιν και ευφυΐαν, εις δε τον νεαρόν κατά την ηλικίαν συναίσθησιν και γνώσιν του καλού και κακού.

Παρ. 1,5 τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται.

Παρ. 1,5 Ἀλλά και αυτός ακόμη ο σοφός, όταν ακούση τας παροιμίας αυτάς, θα γίνη περισσότερον σοφός. Ο δε εκ φύσεως ευφυής και συνετός θα αποκτήση περισσοτέραν σύνεσιν και ικανότητα, ώστε ορθώς να διακυβερνά την ζωήν του και τους άλλους.

Παρ. 1,6 νοήσει τε παραβολήν καὶ σκοτεινὸν λόγον ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.

Παρ. 1,6 Με τας σοφάς αυτάς παροιμίας καθένας θα εἶναι εις θέσιν να εννοή παραβολήν και δυσνόητον λόγον, όπως επίσης ρητά και γνωμικά των σοφών και αινιγματώδεις εκφράσεις, υπό τας οποίας κρύπτεται κάποιο βαθύτερον νόημα.

Παρ. 1,7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσι αὐτήν· εὐσέβεια δὲ εἰς Θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδεῖαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.

Παρ. 1,7 Ἀρχὴ καὶ θεμέλιον πάσης σοφίας εἶναι ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ φόβος πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ δὲ σύνεσις εἶναι κατ' ἐξοχὴν ωφέλιμος εἰς ἐκείνους, ὁποῖοι εφαρμόζουν τὰ σοφὰ προστάγματα τῆς εἰς τὴν ζωὴν των. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβεια εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ θεμέλιον τῆς ἀληθινῆς σοφίας καὶ γνώσεως. Οἱ ἀσεβεῖς ὅμως, δι' ὃ καὶ ἀσύνητοι, θὰ περιφρονήσουσιν τὴν θείαν σοφίαν καὶ παιδαγωγίαν.

Παροτρύνσεις καὶ προειδοποιήσεις

Παρ. 1,8 ἄκουε, υἱέ, παιδεῖαν πατρός σου καὶ μὴ ἀπώση θεσμοὺς μητρός σου·

Παρ. 1,8 Σὺ ὅμως, υἱέ, ἄκουε μετὰ προσοχῆς καὶ υπάκουε προθύμως εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ παιδαγωγίαν τοῦ πατρός σου. Ποτέ δε νὰ μὴ ἀποστροφῆς καὶ ἀπορρίψεως τὰς στοργικὰς παραγγελίας καὶ τοὺς θεσμοὺς τῆς μητρός σου.

Παρ. 1,9 στέφανον γὰρ χαρίτων δέξιη σῆ κορυφῆ καὶ κλοιὸν χρύσειον περὶ σῶ τραχήλῳ.

Παρ. 1,9 Διότι, εἴαν προθύμως δεχθῆς τὴν παιδαγωγίαν των γονέων σου, θὰ τιμηθῆς, θὰ δεχθῆς εἰς τὴν κεφολήν σου στέφανον ἀπὸ τὰς

χαρίτας των αρετών και περί τον λαιμόν σου
περιδέραιον χρυσούν, ασυγκρίτως
πολυτιμότερον από κάθε άλλο κόσμημα.

Παρ. 1,10 υιέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς, μηδὲ
βουληθῆς,

Παρ. 1,10 Παιδί μου, πρόσεχε να μη σε
παραπλανήσουν προς το κακόν ασεβεῖς
ἄνθρωποι και ποτέ να μη συγκατατεθῆς εις τας
αμαρτωλὰς αυτών σκέψεις και προτάσεις.

Παρ. 1,11 ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες· ἐλθέ μεθ’
ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς
γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως,

Παρ. 1,11 Εἰάν παρουσιασθούν ως φίλοι σου και σε
προσκαλέσουν και σου εἶπουν· “ἐλα μαζί μας,
λάβε μέρος και συ στο αίμα, το οποίον θα
χύσωμεν· ας θανατώσωμεν ἀδίκως ἄνδρα
δίκαιον και το πτώμα του ας το κρύψωμεν
βαθειά στον τάφον.

Παρ. 1,12 καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὡσπερ ἄδης ζῶντα και
ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς·

Παρ. 1,12 Ζωντανόν ας τον καταπίωμεν, ὅπως ο
ἄδης. Ας σβήσωμεν το ὄνομα του και την
ανάμνησίν του από τους ανθρώπους της γης,
ὥστε κανεῖς πλέον να μη τον ενθυμήται.

Παρ. 1,13 τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελεῖ
καταλαβώμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους

ἡμετέρους σκύλων·

Παρ. 1,13 Ας βάλωμεν χέρι και ας κάμωμεν ιδικήν μας την μεγάλην περιουσίαν του, ας γεμίσωμεν δε τα σπίτια μας από λάφυρα, τα οποία θα αρπάσωμεν από τους άλλους με τας ληστείας και τα εγκλήματατά μας.

Παρ. 1,14 τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησώμεθα πάντες, καὶ μαρσίπιον ἐν γεννηθήτω ἡμῖν.

Παρ. 1,14 Ὅσα χρήματα και κτήματα ἔχεις κληρονομήσει ἀπὸ τοῦ πατέρα σου βάλε τα ἐδῶ μαζί με τα ιδικά μας. Ταύτισε την τύχην σου μαζί μας και ας ἔχωμεν ὅλοι ἓνα κοινόν βαλάντιον, ἓνα κοινόν δερμάτινον σάκκον, ὅπου θα ἀποταμιεύωμεν, ὅσα θα ἀρπάζωμεν”.

Παρ. 1,15 μὴ πορευθῆς ἐν ὁδῷ μετ’ αὐτῶν, ἔκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν·

Παρ. 1,15 Παιδί μου, πρόσεξε, μὴ πορευθῆς στὸν ἴδιον δρόμον μαζί των, ἀλλὰ ἀλλάξε πορείαν, λοξοδρόμησε μακρὰ ἀπὸ τοὺς δρόμους ἐκείνων.

Παρ. 1,16 οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι καὶ ταχινοὶ τοῦ ἔκχέαι αἷμα·

Παρ. 1,16 Διότι τα πόδια ἐκείνων τρέχουν ταχέως πάντοτε πρὸς τὸ κακόν, σπεύδουν νὰ χύσουν αἷματα ἀθῶν ἀνθρώπων.

Παρ. 1,17 οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς.

Παρ. 1,17 Ἐχε δε υπ' ὄψιν σου και τούτο· ὅτι, ὅπως δεν στήνονται χωρίς σκοπόν δίκτυα, αλλά δια να συλλάβουν λαίμαργα ασύνετα πουλιά, ετσι και αυτοί θα συλληθούν εις παγίδα, και δεν θα μείνουν ατιμώρητοι, αν οχι από τους ανθρώπους, πάντως ὅμως από τον Θεόν. Θα συλληθούν εις τα δίκτυα της παρανομίας των.

Παρ. 1,18 αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, ἢ δὲ καταστροφή ἄνδρῶν παρανόμων κακή.

Παρ. 1,18 Διότι αυτοί, οι οποίοι συμμετέχουν στο ἔγκλημα, από κοινού δε και εκ συστάσεως διαπράττουν φόνον, συσσωρεύουν εναντίον των πολλά κακά, η δε καταστροφή των παρανόμων ανθρώπων θα είναι τρομερά.

Παρ. 1,19 αὗται αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.

Παρ. 1,19 Εις αυτά τα ολέθρια αποτελέσματα οδηγούν ὅλους τους εργάτας της παρανομίας αι οδοί των. Δια της παρανομίας των καταστρέφουν οι ίδιοί και την ζωή και την ψυχήν των.

Εκκλήσεις της Σοφίας

Παρ. 1,20 Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατεῖαις παρρησίαν ἄγει·

Παρ. 1,20 Ἀντιθέτως προς τους εργάτας του σκότους και τας δολιότητάς των, η σοφία του Θεού εξυμνεῖται δημοσίᾳ στους δρόμους από όσους την ἔχουν γνωρίσει και δεχθῆ, και με παρρησίαν ακούεται η διδασκαλία της εις τας πλατείας.

Παρ. 1,21 ἐπ' ἄκρων τειχέων κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θάρροῦσα λέγει·

Παρ. 1,21 Το κήρυγμά της διαλαλείται από τας υψηλάς επάλξεις των τειχῶν, ὡστε να ακούεται από όλους. Παραστέκει εις τας θύρας των αρχόντων, δια να τους καθιστά σοφούς και συνετούς εις τα ἔργα των. Παρευρίσκεται εις τας πύλας της πόλεως, όπου γίνονται συγκεντρώσεις δια την λύσιν μεγάλων ζητημάτων, απευθύνεται προς όλους και με θάρρος πολύ λέγει;

Παρ. 1,22 ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθήσονται· οἱ δὲ ἄφρονες, τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν

Παρ. 1,22 “Όσον χρόνον οι άδολοι και άκακοι άνθρωποι κρατούν και ακολουθούν τον βίον της δικαιοσύνης και της αρετής, δεν πρόκειται να εντροπιασθούν. Εξ αντιθέτου οι αμαρτωλοί, οι καταφρονηταί της θείας σοφίας, επειδή

επεθύμησαν την αλαζονικήν και γεμάτην
επιδείξεις ζώην, κατήντησαν εις βάθος ασεβείας
και εμίσησαν την αληθινήν και σώζουσιν
γνώσιν του Θεού.

Παρ. 1,23 καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους, ἰδοὺ
προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ
ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον.

Παρ. 1,23 Δι' αὐτό και ἐγιναν υπεύθυνοι και ἄξιοι
ελέγχων και τιμωριῶν. Ἰδοὺ ὅμως ὅτι ἐγὼ ἡ
σοφία, θα σας παρουσιάσω τα λόγια της ιδιῆς
μου εμπνεύσεως. Θα σας διδάξω τους ιδικούς
μου λόγους.

Παρ. 1,24 ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε καὶ
ἐξετέινα λόγους καὶ οὐ προσείχετε,

Παρ. 1,24 Επειδὴ εἶδα, ὅτι μολονότι σας ἐκαλοῦσα
και σεις δεν υπηκούσατε, ἐγὼ ἡ σοφία σας
ωμίλησα εις εντονώτερον ὕφος, ἐμάκρυνα τον
λόγον μου προς σας. Σεις ὅμως και πάλιν δεν
εδίδατε καμμίαν προσοχήν·

Παρ. 1,25 ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ
ἐμοῖς ἐλέγχους οὐ προσείχετε,

Παρ. 1,25 ἀλλὰ τουναντίον εθεωρεῖτε χωρὶς ἀξίαν
και σημασίαν τας σύμβουλάς μου. Εἰς δε τους
ελέγχους μου δεν εδίδατε καμμίαν προσοχήν·

Παρ. 1,26 τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ
ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα

ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος,

Παρ. 1,26 δια τούτο, λοιπόν, και εγώ θα γελάσω με την απώλειάν σας, θα χαρώ πάρα πολύ, όταν θα επέρχεται εναντίον σας ο ὄλεθρος.

Παρ. 1,27 καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος, ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως καταιγίδι παρῆ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος.

Παρ. 1,27 Και όταν αιφνιδίως εγερθή εναντίον σας ταραχή, ο δε ὄλεθρός σας ως καταστρεπτική καταιγίς επιέση επάνω σας, όταν σας βρη θλίψις μεγάλη η πολιορκία της πόλεως σας από τους εχθρούς, όταν θα βλέπετε και σεις να έρχεται αναπόφευκτος ο ὄλεθρός σας,

Παρ. 1,28 ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν·

Παρ. 1,28 τότε θα συμβή τούτο· θα με επικαλεσθήτε, εγώ όμως δεν θα ακούσω την επίκλησίν σας. Θα με ζητήσουν ως βοηθόν των και στήριγμά των οι κακοί εις τας δυσκόλους των περιστάσεις, και δεν θα με εύρουν ως λυτρωτήν και σωτήρα των.

Παρ. 1,29 ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ Κυρίου οὐ προείλαντο,

Παρ. 1,29 Διότι ἐμίσησαν την θείαν σοφίαν, τον δε λόγον του Κυρίου δεν τον επροτίμησαν, αλλά

τον απέρριψαν.

Παρ. 1,30 οὐδὲ ἤθελον ἑμαῖς προσέχειν βουλαῖς,
ἐμυκτήριζον δὲ ἑμοὺς ἐλέγχους.

Παρ. 1,30 Ούτε ἤθελον να δώσουν προσοχήν εις τα
θελήματά μου. Εξ αντιθέτου περιέπαιζαν και
εχλεύαζαν τους ελέγχους, τους οποίους προς
σωτηρίαν των απηύθυνα.

Παρ. 1,31 τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς
καρποὺς καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας
πλησθήσονται·

Παρ. 1,31 Δια τούτο θα φάγουν τους καρπούς της
κακῆς των ζωῆς και συμπεριφορᾶς. Θα
απολαύσουν τα ἐπιχειρα της κακίας των. Θα
πλημμυρίσουν και θα πνιγούν μέσα εις τας
οδυνηράς συνεπειᾶς της ἀσεβείας των.

Παρ. 1,32 ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους,
φονευθήσονται, καὶ ἐξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ.

Παρ. 1,32 Επειδὴ ἠδίκησαν τους ἀφελείς και ἀγαθοὺς
ἀνθρώπους, θεία φοβερὰ κρίσις θα ἐξολοθρεύση
τους ἀσεβεῖς.

Παρ. 1,33 ὁ δὲ ἑμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι
καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

Παρ. 1,33 Εκείνος ὅμως, που ἀκούει και υπακούει εις
ἐμέ, την σοφίαν, θα ζῆ με σταθεράν την ἐλπίδα
του εις την παντοδύναμον προστασίαν του
Υψιστου και θα διατηρή την γαλήνην του εις

κάθε περίστασιν, χωρίς φόβον από κανένα κακόν”.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- Η ΣΟΦΙΑ ΦΡΟΥΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΚΩΝ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΑΚΙΑΣ

- Παρ. 2,1 Υιέ, ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῶ,
- Παρ. 2,1 Παιδί μου, εἴαν παραδεχθῆς τα λόγια των ἐντολῶν μου και τα φυλάξῃς με προσοχὴν ως θησαυρόν μέσα εις την καρδίαν σου,
- Παρ. 2,2 ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῶ υἱῶ σου.
- Παρ. 2,2 τότε το αὐτί σου θα προσέξῃ και θα ακούσῃ τα λόγια της θείας σοφίας και θα τα βάλῃς μέσα στον νουν και την καρδίαν σου, δια να σε αναδείξουν συνετόν, και θα τα χρησιμοποιήῃς δια να δίδῃς ορθὰς συμβουλὰς και νουθεσίας στον υιόν σου.
- Παρ. 2,3 ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνὴν σου, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλη τῇ φωνῇ,
- Παρ. 2,3 Διότι, εἴαν με φλογερόν πόθον ἐπικαλεσθῆς την θείαν σοφίαν και φωνάξῃς την σύνεσιν να

έλθη εις σέ, αναζητήσης δε και επικαλεσθής με
μεγάλην φωνήν την γνώσιν της θείας αληθείας,

Παρ. 2,4 καὶ ἔὰν ζητήσης αὐτὴν ὡς ἄργύριον καὶ ὡς
θησαυροὺς ἐξερευνήσης αὐτήν,

Παρ. 2,4 και αν την αναζητήσης με τόσον ζήλον, με
όσον αναζητεί κανείς την εύρεσιν χρημάτων,
εάν ερευνήσης δι' αὐτήν με όσον ενδιαφέρον
ερευνούν δια πολλούς και μεγάλους θησαυρούς,

Παρ. 2,5 τότε συνήσεις φόβον Κυρίου καὶ ἐπίγνωσιν
Θεοῦ εύρήσεις.

Παρ. 2,5 τότε θα αισθανθής και θα κατανοήσης του
φόβον του Κυρίου· θα εύρης και θα αποκτήσης,
όσον είναι δυνατόν εις την ανθρωπίνην
διάνοιαν, την αληθινήν και ανειπισφαλή
γνώσιν περί του Θεού.

Παρ. 2,6 ὅτι Κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου
αὐτοῦ γνώσις καὶ σύνεσις·

Παρ. 2,6 Διότι ο Κυριος είναι εκείνος, ο οποίος
χαρίζει την σοφίαν και από αυτόν πηγάζει και
εκχύνεται η γνώσις της αληθείας και η σύνεσις.

Παρ. 2,7 καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν,
ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν

Παρ. 2,7 Η σοφία αυτή προσφέρει και αποταμιεύει
θησαυρόν στους ευθείς ανθρώπους, εις αυτούς
που έχουν υγιές και ηρωϊκόν το φρόνημα,
δηλαδή τους χαρίζει την σωτηρίαν, προστατεύει

δε και υπερασπίζει τους δρόμους της ζωής των.

Παρ. 2,8 τοῦ φυλάξει ὁδοὺς δικαιωμάτων καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει.

Παρ. 2,8 Τους ενισχύει, ὥστε να τηρήσουν και να φυλάξουν τας εντολάς του. Ο δε Θεός θα προφυλάξη από κάθε κίνδυνον την ζωὴν εκείνων, που τον ευλαβούνται.

Παρ. 2,9 τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς.

Παρ. 2,9 Όταν δε αποκτήσης την θείαν σοφίαν, τότε θα εννοήσης την αληθινὴν δικαιοσύνην και θα είσαι εις θέσιν να κρίνης δικαίως. Θα επιτύχης δέ, ὥστε να κατορθώσης ὅλας τας αγαθὰς πράξεις.

Παρ. 2,10 ἔὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσθησις τῆ σῆ ψυχῆ καλὴ εἶναι δόξη,

Παρ. 2,10 Διότι, εἰάν η σοφία ἐλθῃ και κατασκηνώσῃ εις την διάνοιάν σου, θεωρήσης δε και παραδεχθῆς την ἀπό την γνώσιν του νόμου του Θεοῦ σύνεσιν και διάκρισιν ὡς καλήν και ωφέλιμον,

Παρ. 2,11 βουλή καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὁσία τηρήσει σε,

Παρ. 2,11 τότε ἀπόφασις ἀγαθὴ και συνετὴ θα σε προφυλάξῃ ἀπό τας αμαρτωλὰς ἐκτροπὰς· σκέψις δε ἀγία θα σε διατηρῇ ἐν τη ἀρετῇ και

πλησίον του Θεού,

Παρ. 2,12 ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν.

Παρ. 2,12 δια να σε γλυτώση ἔτσι ἀπὸ του ολέθριου δρόμου και ἀπὸ ἀνθρωπον, ο οποίος δεν λέγει ποτέ κάτι το αληθινόν και αξιόπιστον.

Παρ. 2,13 ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους·

Παρ. 2,13 Αλλοίμονον ὅμως εἰς ἐκείνους, οἱ οἱ ἀφήνουν τὰς εὐθείας οδοὺς του Κυρίου, δια να πορευθούν και βαδίσουν τους αμαρτωλούς δρόμους του σκότους και της ἀπωλείας!

Παρ. 2,14 οἱ εὐφραϊνόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ·

Παρ. 2,14 Αλλοίμονον εἰς ἐκείνους, οἱ οἱ εὐφραίνονται δια τὰ κακά, που διαπράττουν οἱ ἴδιοι η οἱ ἄλλοι, και χαίρουν δια την προς το κακόν διαστροφήν αὐτῶν και των ἄλλων·

Παρ. 2,15 ὧν αἱ τρίβοι σκολίαι καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν

Παρ. 2,15 αυτοί, των οποίων οἱ δρόμοι εἶναι διεστραμμένοι και αἱ πορεῖαι των κυκλικαί εν τη δολιότητί των,

Παρ. 2,16 τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης.

- Παρ. 2,16 ώστε να απομακρύνουν και σε από την ευθείαν οδόν και να σε αποξενώσουν από την ορθήν και δίκαιον φρόνησιν.
- Παρ. 2,17 υιέ, μή σε καταλάβη κακή βουλή, ή άπολιποῦσα διδασκαλίαν νεότητος καὶ διαθήκην θείαν ἐπιλελησμένη·
- Παρ. 2,17 Παιδί μου, πρόσεχε να μη σε κυριεύση και σε υποδουλώση κακή και διεστραμμένη θέλησις, η οποία έχει αρνηθή και εγκαταλείψει την διδασκαλίαν που συ ήκουσες και παρέλαβες κατά την νεότητά σου και η οποία θέλησις ελησμόνησε τον θείον νόμον.
- Παρ. 2,18 ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ παρὰ τῷ ἄδη μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς.
- Παρ. 2,18 Αυτή η παράνομος και κακή βουλή έχει στήσει το σπίτι της κοντά στον θάνατον, την δε πορείαν και κατάληξίν της με τους υλόφρονας ανθρώπους, των οποίων το κατάντημα είναι ο άδης.
- Παρ. 2,19 πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν, οὐδὲ μὴ καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
- Παρ. 2,19 Όλοι, όσοι βαδίζουν τους δρόμους της κακής βουλῆς και μένουν αμετανόητοι, δεν θα επιστρέψουν προς τον Θεόν, δεν θα εισέλθουν

εις την ευθείαν οδόν. Τέτοιοι δέ που είναι δεν πρόκειται να ζήσουν επί έτη πολλά εις την γην, ώστε να έχουν ευκαιρίας μετανοίας και διορθώσεως·

Παρ. 2,20 εἰ γὰρ ἔπορεύοντο τρίβους ἀγαθᾶς, εὗροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας.

Παρ. 2,20 εἰάν εἶχαν την καλήν διάθεσιν και εβάδιζαν τους ορθούς δρόμους, θα έβρισκαν τους ομαλούς δρόμους της δικαιοσύνης και αρετής.

Παρ. 2,21 χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ· ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ ὅσοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ.

Παρ. 2,21 Εξ αντιθέτου, καλοί και ενάρετοι άνθρωποι θα κατοικήσουν μονίμως και επί μακρόν εις την γην και οι άκακοι θα απομείνουν ως κύριοι εις αυτήν. Διότι οι τίμιοι και ειλικρινεῖς θα κατοικήσουν εις την γην και οι όσοι και καθαροί κατά την καρδίαν θα παραμείνουν εις αυτήν.

Παρ. 2,22 ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

Παρ. 2,22 Οι δρόμοι όμως των ασεβών θα εξαφανισθούν από την γην, οι δε παράνομοι θα ριφθούν έξω από αυτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3- ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΙ Η ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΡΠΟΙ ΑΡΕΤΗΣ

Η ΑΝΤΑΠΟΔΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΜΑΣ

- Παρ. 3,1 Υιέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρδία·
- Παρ. 3,1 Παιδί μου, μὴ λησμονῆς τοὺς νόμους μου. Ο δε νοὺς καὶ ἡ καρδία σου ἀς φυλάττουν τοὺς λόγους μου ὡς θησαυροὺς.
- Παρ. 3,2 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσί σοι.
- Παρ. 3,2 Διότι αὐτὰ θα σου χαρίσουν μακροβιότητα, θα προσθέσουν χρόνια ζωῆς εἰρηνικῆς καὶ ευτυχισμένης.
- Παρ. 3,3 ἐλεημοσύνη καὶ πίστις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε, ἄφασαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῶ τραχήλῳ, καὶ εὐρήσεις χάριν·
- Παρ. 3,3 Αἱ ἐλεημοσύνη ποὺς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεόν, ποτέ ἀς μὴ σε ἀφήσουν. Να τὰς δέσης σαν περιλαίμιον, ποὺ θα ἐφάπτεται στὸν λαιμόν σου, νὰ τὰς χάραξης εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι θα εὐρῆς χάριν παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.
- Παρ. 3,4 καὶ προνοῦ καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων.
- Παρ. 3,4 Σκέψου καὶ φρόντιζε, ὥστε ἡ διαγωγή σου νὰ εἶναι καλὴ καὶ ἀξιέπαινος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ

ανθρώπων.

Παρ. 3,5 ἴσθι πεποιθῶς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ Θεῷ ἐπὶ δὲ σῆ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου·

Παρ. 3,5 Ἐχε σταθεράν πίστιν και ακλόνητον πεποίθησιν με ὅλην σου την ψυχὴν στον Θεόν. Μη αλαζονεύεσαι δια τας πολλάς γνώσεις και δια την σοφίαν σου.

Παρ. 3,6 ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου, ὃ δὲ πούς σου μὴ προσκόψη.

Παρ. 3,6 Εἰς ὅλην σου την ζωὴν και συμπεριφορὰν να ἔχης πάντοτε υπ' ὄψιν σου την θείαν σοφίαν, δια να σε καθοδηγή ὀρθῶς εἰς τας ενεργείας σου και να μη σκοντάψουν ποτέ τα πόδια σου.

Παρ. 3,7 μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῶ, φοβοῦ δὲ τὸν Θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ·

Παρ. 3,7 Μη σχηματίσης το φρόνημα ὅτι εἶσαι συνετός και μη εμπιστεύεσαι εἰς την σοφίαν σου, ἀλλά να φοβήσαι τον Θεόν. Απόφευγε κάθε κακόν και λοξοδρόμει μακράν, ὅταν το αντικρύζης.

Παρ. 3,8 τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.

Παρ. 3,8 Όταν ἔτσι πορεύεσαι, θα απολαμβάνης υγιάν και ευεξίαν στο σώμα σου, ανανέωσιν δε

και ανάπαυσιν εις τα κόκκαλά σου.

Παρ. 3,9 τίμα τὸν Κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης,

Παρ. 3,9 Τιμα τον Θεόν με θυσίας από τους ιδικούς σου δικαίους κόπους, και δίδε εις αυτόν πάντοτε τας απαρχάς από τους καρπούς, τους οποίους απέκτησες με δικαιοσύνην και τιμιότητα·

Παρ. 3,10 ἵνα πίμπληται τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σίτω, οἴνω δὲ αἰ ληνοί σου ἐκβλύζωσιν.

Παρ. 3,10 δια να γεμίζουν έτσι αι αποθήκαι σου από αφθονίαν σίτου και να αναβλύζη σαν από πηγήν πλούσιος ο μούστος από τα πατητήρια των σταφυλών σου.

Παρ. 3,11 Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·

Παρ. 3,11 Παιδί μου, μη παραμελής και μη αδιαφορῆς εις την παιδαγωγίαν του Κυρίου και μη λιποψυχῆς, όταν δια το καλόν σου επιτιμάσαι από αυτόν.

Παρ. 3,12 ὄν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

Παρ. 3,12 Διότι εκείνον, τον οποίον ο Κυριος αγαπά, τον παιδαγωγεί με θλίψεις και σαν στοργικός πατέρας μαστιγώνει με διαφόρους δοκιμασίας κάθε τέκνον του, το οποίον αναγνωρίζει και

παραδέχεται ως ιδικόν του.

Παρ. 3,13 μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὔρε σοφίαν καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρόνησιν·

Παρ. 3,13 Τρισευτυχισμένος και από τον Θεόν ευλογημένος είναι ο άνθρωπος, ο οποίος ευρήκε την αληθή σοφίαν, και κάθε θνητός, ο οποίος εγνώρισε και απέκτησε την από τον Θεόν χορηγουμένην φρόνησιν και σύνεσιν.

Παρ. 3,14 κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.

Παρ. 3,14 Διότι είναι ασυγκρίτως καλύτερον να αγοράζη και αποκτά κανείς την σοφίαν, παρά θησαυρούς χρυσοῦ και αργύρου.

Παρ. 3,15 τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὔγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστι.

Παρ. 3,15 Αὐτή είναι ασυγκρίτως πολυτιμωτέρα από τους αδάμαντας και τους άλλους πολυτελείς λίθους και εναντίον αυτής δεν ημπορεί να, αντιπαραταχθῆ κανένα απολύτως πονηρόν πράγμα. Η σοφία γίνεται γνωστή εις όλους εκείνους, οι οποίοι την πλησιάζουν με αγαθήν διάθεσιν. Και κάθε τι από όσα οι άνθρωποι θεωρούν πολύτιμα, δεν ημπορεί να αντιπαραβληθῆ προς αυτήν.

Παρ. 3,16 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ

αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ.

Παρ. 3,16

Εἶναι δε πολυτιμότερα ἀπὸ οἰοιοῦνδῆποτε πλοῦτον καὶ θησαυρόν, διότι εἰς τὴν δεξιάν τῆς κρατεῖ καὶ προσφέρει μακροβιότητα. Εἰς δε τὴν ἀριστεράν τῆς κρατεῖ καὶ προσφέρει πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἀπὸ τὸ στόμα τῆς ἐξέρχεται πάντοτε λόγος δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς. Εἰς δε τὴν γλῶσσαν τῆς φέρει καὶ ἐκφράζει τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Παρ. 3,17

αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ·

Παρ. 3,17

Οἱ δρόμοι, στους οἰοίους ὀδηγεῖ, εἶναι καλοὶ καὶ ἀγαθοί. Οἰαι δε αἰ πορείαι τῆς εἶναι εἰρηνικαὶ καὶ εἰρηνοφόροι.

Παρ. 3,18

ξύλον ζωῆς ἐστί πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς.

Παρ. 3,18

Ἡ σοφία εἶναι τὸ δένδρον τῆς ζωῆς δι' ὀλους ἐκεῖνους, που τὴν κρατοῦν σφιγκτά· δι' ὀσους δε στηρίζονται σταθερά εἰς αὐτὴν, ὡς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, εἶναι στήριγμα ἀσφαλές.

Παρ. 3,19

ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, ἠτοίμασε δὲ οὐρανοὺς φρονήσει·

- Παρ. 3,19 Ο Θεός δια της ενυποστάτου σοφίας, δια του Μονογενούς δηλαδή Υιού του, έθεσε τα θεμέλια της γης και με άπειρον σύνεσιν κατεσκεύασε τους ουραμούς.
- Παρ. 3,20 έν αισθήσει άβυσσοι έρράγησαν, νέφη δε έρρύησαν δρόσους.
- Παρ. 3,20 Με την άπειρον αυτού γνώσιν και αγαθότητα, εξεχύθησαν τα ύδατα των θαλασσών και των υπογείων δεξαμενών εις την γην, από δε τα νέφη έρρευσαν δροσερά τα ύδατα των βροχών.
- Παρ. 3,21 Υιέ, μη παραρρύης, τήρησον δε έμην βουλήν και έννοιαν,
- Παρ. 3,21 Υιέ μου, πρόσεχε μη παρεκκλίνης από του δρόμου μου και παρασυρθής στον ολισθηρόν κατήφορον της απωλείας. Φυλαξε την ιδικήν μου συμβουλήν και οδηγίαν,
- Παρ. 3,22 ίνα ζήση ή ψυχή σου, και χάρις ή περι σῶ τραχήλω. έσται δε ίασις ταίς σαρκί σου και έπιμέλεια τοίς σοίς όστέοις,
- Παρ. 3,22 δια να διατηρηθή επί μακρόν χρόνον η ζωη σου εις την γην. Η δε εύνοια του Θεού και η εκτίμησις εκ μέρους των ανθρώπων, ως πολύτιμον κόσμημα θα περιβάλλη τον τράχηλόν σου. Τότε θα έχης υγείαν σωματικήν, ευεξίαν δε και αναγέννησιν εις τα οστά σου,
- Παρ. 3,23 ίνα πορεύη πεποithώς έν ειρήνη πάσας τας

ὁδοὺς σου, ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψη·

Παρ. 3,23

δια να πορεύεσαι ετσι με πεποίθησιν και ειρήνην εις ὅλους τους δρόμους της ζωής σου, τα δε πόδια σου δεν θα σκοντάπτουν.

Παρ. 3,24

ἐὰν γὰρ κάθη, ἄφοβος ἔσῃ, ἐὰν δὲ καθεύδῃς, ἠδέως ὑπνώσεις·

Παρ. 3,24

Όταν θα κάθῃσαι κατά την ημέραν, δεν θα ἔχῃς κανένα φόβον. Όταν δε κατά την νύκτα θα κοιμάσαι, ο ὕπνος σου θα εἶναι γλυκός, ειρηνικός και ξεκούραστος.

Παρ. 3,25

καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν, οὐδὲ ὀρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας·

Παρ. 3,25

Δεν θα φοβηθῆς ἀπό κάτι, που ἔρχεται να σε τρομάξῃ, οὔτε ἀπό τας εναντίον σου εφορμήσεις και εφόδους των ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

Παρ. 3,26

ὃ γὰρ Κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου καὶ ἐρείσει σὸν πόδα, ἵνα μὴ σαλευθῆς.

Παρ. 3,26

Διότι ο Κύριος θα εὐρίσκεται εις ὅλας τας πορείας της ζωής σου και θα στερεώσῃ ἀσφαλῆς τους πόδας σου, ὥστε να μη κλονισθῆς και πέσης.

Παρ. 3,27

μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ, ἠνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν·

Παρ. 3,27

Μη ἀποφύγῃς, δι' ἔλλειψιν ἀγάπης, να βοηθήσῃς τον πτωχόν, εφ' ὅσον ἠμπορεῖ το χέρι

σου να δώση βοήθειαν.

Παρ. 3,28 μὴ εἴπῃς· ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὐριον δώσω, δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἢ ἐπιούσα.

Παρ. 3,28 Ποτέ να μη του εἴπῃς “ξαναέλα αὐριον να σου δώσω”, εφ' ὅσον ἠμπορεῖς να κάμῃς το καλόν αμέσως. Διότι δεν γνωρίζεις τι θα παρουσιάσ δια σε και δι' εκείνον η αυριανή ημέρα.

Παρ. 3,29 μὴ τέκταινε ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί.

Παρ. 3,29 Μη χαλκεύῃς πονηρά σχέδια και μηχανορραφίας εναντίον του φίλου σου, που είναι μάλιστα και γείτονάς σου, και έχει εμπιστοσύνην εις σέ.

Παρ. 3,30 μὴ φιλεχθρήσης πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μήτι σε ἐργάσηται κακόν.

Παρ. 3,30 Μη ευχαριστήσαι και μη επιδιώκῃς εχθρότητας εναντίον άλλων ανθρώπων χωρίς λόγον και αιτίαν, δια να μη σου δημιουργήσῃ αυτή η εχθρότης πειρασμούς και ταλαιπωρίας.

Παρ. 3,31 μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὄνειδη, μηδὲ ζηλώσης τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·

Παρ. 3,31 Μη θελήσῃς να κάμῃς ιδικά σου τα επονείδιστα έργα και ελαττώματα των κακῶν ανθρώπων. Μηδέ να ζηλεύσῃς τας πορείας της

ζωής των.

Παρ. 3,32 ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι Κυρίου πᾶς
παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει.

Παρ. 3,32 Διότι ενώπιον του Κυρίου εἶναι ἀκάθαρτος
κάθε παράνομος. Δι αυτό και δεν ευχαριστεῖται
αυτός εις την συντροφιάν των δικαίων.

Παρ. 3,33 κατάρα Θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ
δικαίων εὐλογοῦνται.

Παρ. 3,33 Η κατάρα του Θεού εἶναι πάντοτε μέσα εις
τα μέγαρα των ασεβῶν, ενώ τα αγροτικά και
πτωχά σπίτια των δικαίων ευλογούνται ἀπό του
Κυριου.

Παρ. 3,34 Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.

Παρ. 3,34 Ο Κυριος αντιτάσσεται εναντίον των
υπερηφάνων, εις δε τους ταπεινούς δίδει την
ευμένειαν και προστασίαν του.

Παρ. 3,35 δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς
ὑψωσαν ἀτιμίαν.

Παρ. 3,35 Οι κατά Θεόν σοφοί θα κληρονομήσουν και
θα ἀποκτήσουν δόξαν παρά Θεού και
ανθρώπων. Αντιθέτως όμως οι ασεβεῖς θα
συσσωρεύσουν εις βάρος των φανερόν του
εξευτελισμόν και την καταισχύνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4- ΤΑ ΩΦΕΛΗ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ

- Παρ. 4,1 Ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρός καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν·
- Παρ. 4,1 Παιδιά μου, ἀκούστε με προσοχὴν τὴν διδασκαλίαν τοῦ πατρός σας καὶ προσέχετε, ὥστε νὰ ἐννοήτε τὸ ὀρθὸν εἰς κάθε περὶστασιν.
- Παρ. 4,2 δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε.
- Παρ. 4,2 Διότι ἐγὼ χαρίζω πνευματικὴν δωρεάν καὶ ἐντολήν, κατ' ἐξοχὴν ὠφέλιμον εἰς σας· νὰ μὴ ἀφήσετε ποτε τὸν θεῖον νόμον.
- Παρ. 4,3 υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κάγῳ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός,
- Παρ. 4,3 Διότι καὶ ἐγὼ ἤμουν, κάποτε παιδί ὑπάκουον στὸν πατέρα μου καὶ ἀγαπητὸν εἰς τὴν μητέρα μου.
- Παρ. 4,4 οἱ ἐδίδασκόν με καὶ ἔλεγον· ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθη
- Παρ. 4,4 Αυτοὶ οἱ γονεῖς μου με ἐδίδασκαν καὶ με συνεβούλευαν. “Ἄς ἐντυπωθῇ ὁ λόγος μας εἰς τὴν καρδίαν σου. Φύλασσε πάντοτε τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Μὴ τὰς λησμονήσης ποτέ.
- Παρ. 4,5 μὴδὲ παρίδης ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος,
- Παρ. 4,5 Μὴ παραβλέψης καὶ μὴ ἀδιαφορήσης εἰς τὰ

στοργικά λόγια του στόματος εμού του πατρός σου.

Παρ. 4,6 μηδὲ ἐγκαταλίπης αὐτήν, καὶ ἀνθέξεταιί σου· ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε·

Παρ. 4,6 Μὴ εγκαταλείψης ποτέ αὐτήν την διδασκαλίαν μου καὶ αὐτή θα σε υποστηρίξῃ, ὥστε νὰ μὴ πέσης. Ἀγάπησε με πάθος αὐτήν καὶ αὐτή θα σε προφυλάξῃ ἀπὸ πτώσεις καὶ κινδύνους.

Παρ. 4,8 περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ,

Παρ. 4,8 Περιφρούρησέ την, κράτησέ την ἀνόθευτον καὶ ἀσφαλῆ καὶ αὐτή θα σε δοξάσῃ. Τιμησέ την καὶ αὐτή θα σε περιλάβῃ εἰς την ἀγκάλην της με στοργήν,

Παρ. 4,9 ἵνα δῶ τῇ σῆ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνω δὲ τρυφῆς ὑπερασπίση σου.

Παρ. 4,9 δια νὰ χάριση στο κεφάλι σου στέφανον ἀπὸ χάριτας καὶ ἀρετάς. Αυτό δε το στεφάνι, θα εἶναι χαρά καὶ εὐχαρίστησις δια σέ, θα σε ὑπερασπίζῃ καὶ θα σε προστατεύῃ εἰς ὅλην σου την ζωήν”.

Παρ. 4,10 Ἴκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα σοὶ γένωνται πολλὰ ὁδοὶ βίου·

Παρ. 4,10 Καὶ ἡ σοφία προσθέτει· Ἀκουσε, παιδί μου,

και δέξαι τα λόγια μου και τα έτη της ζωής σου θα πληθυνθούν. Θα ανοιχθούν δε ενώπιόν σου πολλοί δρόμοι, τρόποι ζωής ευτυχισμένης και ειρηνικής.

Παρ. 4,11 όδοϋς γάρ σοφίας διδάσκω σε, έμβιβάζω δέ σε τροχιαίς όρθαίς.

Παρ. 4,11 Διότι εγώ θα σε διδάξω σοφούς τρόπους και πορείας της ζωής σου και θα σε βάζω να προχωρής πάντοτε εις δρόμους ευθείς, ομαλούς και ασφαλείς.

Παρ. 4,12 έαν γάρ πορεύη, οϋ συγκλεισθήσεταιί σου τὰ διαβήματα, έαν δέ τρέχης οϋ κοπιάσεις.

Παρ. 4,12 Όταν δε προχωρής ετσι εις την ζωήν σου, δεν θα εμποδίζονται τα βήματά σου, θα βαδίζης με άνεσιν. Εάν δε και τρέχης εις υπερπήδησιν εμποδίων, δεν θα κοπιάσης.

Παρ. 4,13 έπιλαβοϋ έμῆς παιδείας, μη άφῆς, αλλά φύλαξον αύτήν σεαυτῶ εις ζωήν σου.

Παρ. 4,13 Κράτησε καλά και κάμε κτήμα σου την ιδικήν μου παιδαγωγίαν και μη την αφήσης, αλλά φύλαξέ την προς το συμφέρον σου, δια να έχης μακράν και ευτυχισμένην ζωήν.

Παρ. 4,14 όδοϋς άσεβῶν μη έπέλθης, μηδὲ ζηλώσης όδοϋς παρανόμων·

Παρ. 4,14 Μη ακολουθήσης τους δρόμους και τους τρόπους της συμπεριφοράς των αμαρτωλών,

ούτε να ζηλέψης τας οδούς των παρανόμων.

Παρ. 4,15 ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον.

Παρ. 4,15 Μὴ μεταβῆς εἰς τόπον, ὅπου αὐτοὶ θα κατασκηνώσουσιν, ἀλλὰ λοξοδρομήσῃ μακρὰν ἀπὸ αὐτοῦ καὶ στρέψῃ ἀλλοῦ τὴν πορείαν τῆς ζωῆς σου.

Παρ. 4,16 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν, ἀφήρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται·

Παρ. 4,16 Διότι οἱ ἀσεβεῖς δὲν θα κλείσουσιν μάτι, εἴαν δὲν κάμουν τὸ κακόν. Ἐξ αἰτίας τῶν ἐλέγχων τῆς συνειδήσεώς των καὶ τῆς νοσηρᾶς ἐπιθυμίας των διὰ τὸ κακόν, ὁ ὕπνος ἔχει χαθῆ ἀπὸ αὐτοῦ καὶ δὲν κοιμῶνται.

Παρ. 4,17 οἶδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἴνω δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται.

Παρ. 4,17 Διότι αὐτοὶ τρώγουσιν τροφός, τὰς ὁποίας ἀπέκτησαν μὴ ἀδικίας, καὶ μεθύουσι με κρασί, τὸ ὁποῖον ἐπήραν με τὰς παρανομίας των.

Παρ. 4,18 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα·

Παρ. 4,18 Ἐξ ἀντιθέτου ὅμως ἡ ζωὴ καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν δικαίων καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων εἶναι ολόλαμπρος ὡσάν το φῶς.

Βαδίζουν εμπρός οι δίκαιοι και φωτίζουν με το παράδειγμά των και με τα λόγια των πάντοτε, έως ότου έλθη η ημέρα της πλήρους λαμπρότητος και δόξης των.

Παρ. 4,19 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἶδασιν πῶς προσκόπτουσιν.

Παρ. 4,19 Οἱ δρόμοι ὅμως και η συμπεριφορά των ασεβῶν εἶναι σκοτεινοί και σκοντάπτουν αυτοί συνεχώς, χωρίς και οι ίδιοι να καταλάβουν πως.

Παρ. 4,20 Υἱέ, ἐμῆ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὓς,

Παρ. 4,20 Παιδί μου, πρόσεχε εις τα λόγια μου. Πλησίασε και βάλε το αυτί σου κοντά στους λόγους μου,

Παρ. 4,21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαί σου, φύλασσε αὐτὰς ἐν καρδίᾳ·

Παρ. 4,21 δια να μη στειρεύσουν και χαθούν αι ζωογόνοι αυταί των λόγων μου πηγαί σου, φύλαξε αυτάς, ως πολύτιμον θησαυρόν, εις την καρδίαν σου,

Παρ. 4,22 ζωὴ γάρ ἐστι τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτὰς καὶ πάση σαρκὶ ἴασις.

Παρ. 4,22 διότι αι ζωογόνοι αυταί πηγαί της θείας αληθείας και σοφίας γίνονται αιτία ευτυχισμένης ζωής εις εκείνους, που τας ευρίσκουν, και αποβαίνουν δια πάντα άνθρωπον

ριζική και αποτελεσματική θεραπεία από κάθε κακόν.

Παρ. 4,23 πάση φυλακῆ τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς.

Παρ. 4,23 Με κάθε προσοχήν και επαγρύπνησιν φύλαττε την καρδίαν σου, διότι από το περιεχόμενόν της αναβλύζουν τρόποι ζωής.

Παρ. 4,24 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.

Παρ. 4,24 Αφαίρεσε και πέταξε από τον εαυτόν σου το δόλιον και διεστραμμένον στόμα. Πέταξε μακριά από σε τα χείλη, που λαλούν αδικίας εναντίον των άλλων.

Παρ. 4,25 οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.

Παρ. 4,25 Τα μάτια σου ας βλέπουν πάντοτε το ορθόν και δίκαιον και αυτά ακόμη τα νεύματα των βλεφάρων σου ας είναι δίκαια.

Παρ. 4,26 ὀρθὰς τροχιάς ποίει σοῖς ποσὶ καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε.

Παρ. 4,26 Ευθείς και φωτισμένους κάμε τους δρόμους, στους οποίους βαδίζουν τα πόδια σου, και ευθείας να ἔχης πάντοτε τας πορείας της ζωῆς σου.

Παρ. 4,27 μὴ ἐκκλίνης εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ

ἀριστερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ
κακῆς· ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ
Θεός, διεστραμμένοι δὲ εἰσιν αἱ ἐξ
ἀριστερῶν· αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει τὰς
τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ
προάξει.

Παρ. 4,27

Μη παρεκκλίνης οὔτε εἰς τα δεξιὰ οὔτε εἰς
τα αριστερά. Αλλά βάδιζε την ευθείαν οδόν.
Απομάκρυνε δε τα πόδια σου από τον δρόμον
του κακού. Διότι ο Κυριος και Θεός γνωρίζει
και επιδοκιμάζει μόνον τας δεξιὰς, τας ευθείας
και αγαθὰς οδοὺς. Αι δε προς τα αριστερά οδοί
εἶναι διεστραμμένοι. Αυτός οὗτος ο Κυριος θα
χαράξη ευθείας οδοὺς ἐνώπιόν σου, θα σε
βοηθήση να τας ακολουθήσης και θα σε οδηγή
εν ειρήνῃ στους δρόμους της ζωῆς σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5- ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΚΟΛΑΣΙΑΣ

Παρ. 5,1

Υἱέ, ἐμῆ σοφία πρόσεχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις
παράβαλλε σὸν οὔς,

Παρ. 5,1

Παιδί μου, δώσε προσοχὴν εἰς τας ἰδικὰς
μου σοφὰς συμβουλὰς. Κλίνε και τέντωσε το
αυτί σου εἰς τα λόγια μου,

Παρ. 5,2

ἵνα φυλάξης ἔννοιαν ἀγαθὴν· αἴσθησις δὲ
ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεταιί σοι.

Παρ. 5,2

δια να πάρης ἔτσι και διατηρήσης ορθὴν και
ωφέλιμον γνώσιν. Η ορθὴ και ωφέλιμος αὐτή

γνώσις, που εξέρχεται από τα χείλη μου, σου
δίδει την εντολήν·

Παρ. 5,3 μὴ πρόσεχε φαύλη γυναικί· μέλι γὰρ
ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἢ
πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα,

Παρ. 5,3 Μὴ δίδης προσοχὴν εἰς φαύλην καὶ
ανήθικον γυναίκα, διότι ἀπὸ τα δόλια χείλη τῆς
πόρνης γυναικὸς στάζει μέλι, το οποίον πρὸς
στιγμὴν μόνον γλυκαίνει τὸν φάρυγγά σου·

Παρ. 5,4 ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις
καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου.

Παρ. 5,4 ἐπειτα ὁμως θα εὐρης αὐτό πικρότερον ἀπὸ
τὴν χολήν καὶ ακονισμένον περισσότερον ἀπὸ
δίκοπον μαχαίρι, ὥστε νὰ σφάζη τοὺς
ασυνέτους.

Παρ. 5,5 τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσι
τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν
ἄδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται·

Παρ. 5,5 Διότι τὰ πόδια τῶν ἀφρόνων ἐκείνων, οἱ
οποῖοι συγχρωτίζονται με τὴν γυναίκα αὐτήν,
τοὺς οδηγοῦν στὸν θάνατον καὶ στὸν ἄδην. Τὰ
βήματά τῶν δὲν εἶναι ἀσφαλῆ, ἀλλὰ διαρκῶς
γλιστροῦν στὸν κατήφορον τοῦ κακοῦ.

Παρ. 5,6 ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ
αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὐγνωστοί.

Παρ. 5,6 Διότι ἡ ἀφροσύνη δὲν ἀκολουθεῖ καὶ δὲν

οδηγεί εις δρόμους ζωής και σωτηρίας. Τα δε μονοπάτια της είναι εις εσφαλμένας κατευθύνσεις, δυσδιάκριτα δε από εκείνους, που τα ακολουθούν.

Παρ. 5,7 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσης ἐμοὺς λόγους.

Παρ. 5,7 Σὺ, λοιπόν, παιδί μου, ἄκουσε τώρα τὰς σύμβουλάς μου· μὴ θεωρήσης και μὴ καταφρονήσης ὡς ἀναξίους προσοχῆς και σημασίας τοὺς λόγους μου.

Παρ. 5,8 μακρὰν ποιήσον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς,

Παρ. 5,8 Απομάκρυνε ἀπὸ τὴν πονηρὰν αὐτὴν γυναῖκα τὴν πορείαν σου. Μὴ πλησίασης ποτέ εις τὰς θύρας τοῦ οἴκου της,

Παρ. 5,9 ἵνα μὴ πρόη ἄλλοις ζωὴν σου καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν·

Παρ. 5,9 δια να μὴ παραδώσης τὴν ζωὴν σου εις ξένους και τὴν περιουσίαν σου εις τὰ χέρια ἀσπλάγχνων.

Παρ. 5,10 ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων ἔλθωσι

Παρ. 5,10 Δια να μὴ πλουτήσουν και χορτάσουν ξένοι ἀπὸ τὴν ἰδικὴν σου δύναμιν και να μὴ περιέλθουν οἱ καρποὶ τῶν κόπων σου εις οἶκον

ξένων ανθρώπων.

Παρ. 5,11 καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἤνικα ἂν κατατριβῶσι σάρκες σώματός σου,

Παρ. 5,11 Καὶ δια να μη μεταμεληθῆς ανωφελῶς στο τέλος της ζωῆς σου, ὅταν πλέον θα ἔχουν κατατριβή και φθορῆ αι σάρκες του σώματός σου ἀπό την παραστρατημένην ζωῆν.

Παρ. 5,12 καὶ ἐρεῖς· πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδία μου;

Παρ. 5,12 Καὶ θα ευρεθῆς τότε εἰς την ἀνάγκην να εἴπῃς· “πὼς ἐμίσησα την παιδαγωγίαν του Κυρίου και ἡ καρδία μου παρεξέκλινεν ἀπό τους δικαίους και σωτηρίους ἐλέγχους;

Παρ. 5,13 οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου·

Παρ. 5,13 Δεν ἤκουα και δεν υπῆκουα εἰς την φωνὴν του παιδαγωγού μου και του διδασκάλου μου. Δεν ἐκλίνα και δεν ἐπλησίαζα το αὐτί μου εἰς τας συμβουλὰς του.

Παρ. 5,14 παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς.

Παρ. 5,14 Ολίγον ἔλλειψε να φθάσω εἰς την πληρότητα ὅλων των κακῶν, να ἐκτεθῶ εἰς την ἀποδοκιμασίαν ἐνώπιον συναθροίσεως πολλού

λαού,εν μέσω συναγωγής ανθρώπων”!

Παρ. 5,15 πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς.

Παρ. 5,15 Παιδί μου, πίνε νερό από τα ιδικά σου δοχεία και από το νερό, που βγαίνει από το ιδικόν σου φρέαρ. Ζήσε την ζωήν σου με σωφροσύνην με την νόμιμον σύζυγόν σου.

Παρ. 5,16 μὴ ὑπερεκχείσθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα·

Παρ. 5,16 Ἀς μη υπερεκχειλίζουν και χύνωνται τα νερά της ιδικής σου πηγῆς εις ξένας περιοχάς, αλλά εις τας ιδικάς σου πλατείας ας περνούν και ας ποτίζουν τα νερά σου. Μη τρέχης εις ξένας γυναίκας, αλλά απόλαυσε την χαράν της ζωῆς σου στο σπίτι σου με την νόμιμον σύζυγόν σου.

Παρ. 5,17 ἔστω σοι μόνω ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι·

Παρ. 5,17 Τα υπάρχοντά σου ας ανήκουν εις σε και μόνον, κανένας δε άλλος ας μη γίνεται μέτοχος των αγαθών της οικογενειακής σου ζωῆς. Πρόσεχε να μη σε εκμεταλλεύωνται φαύλαι γυναίκες και πονηροί άνθρωποι.

Παρ. 5,18 ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ

νεότητός σου.

Παρ. 5,18

Ἡ πηγὴ τοῦ νεροῦ σου ἀς ἀνήκη εἰς σε καὶ μόνον καὶ νὰ ευφραίνεσαι μετὰ τὴν γυναῖκα, ποὺ ἐπήρες ὡς σύζυγον ἐκ νεότητός σου.

Παρ. 5,19

ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὀμιλείτω σοι· ἡ δὲ ἰδίᾳ ἠγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἔση.

Παρ. 5,19

Ὡς πρὸς ἀξιαγάπητον ἔλαφον καὶ χαριτωμένον πουλαράκι ἀς εἶναι ἡ ἀγάπη σου καὶ ἡ ἀναστροφή σου πρὸς αὐτήν. Αὐτήν καὶ μόνην νὰ θεωρῆς ἀνωτέραν ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην καὶ ἀς εἶναι μαζὴ σου εἰς ὅλας τὰς περιστάσους τοῦ βίου σου, διότι ζῶν μετὰ τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης σου πρὸς αὐτήν, θὰ γίνῃς μέγας καὶ εὐτυχής.

Παρ. 5,20

μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἄλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας·

Παρ. 5,20

Μὴ συναναστρέφεσαι καὶ μὴ υποδουλώνεσαι εἰς ἄλλην γυναῖκα, μὴ καταδεχθῆς νὰ σε σφίγγουν αἱ ἀγκάλαις γυναικός, ποὺ δὲν σου ἀνήκει.

Παρ. 5,21

ἐνώπιον γὰρ εἰσὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιάς αὐτοῦ σκοπεύει.

- Παρ. 5,21 Διότι όλαί αι πράξεις και οι δρόμοι της ζωής του κάθε ανδρός ευρίσκονται ολοφάνεροι ενώπιον των οφθαλμών του Θεού. Ο Θεός παρατηρεί με ακρίβειαν όλας τας ενεργείας του κάθε ανθρώπου.
- Παρ. 5,22 παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται·
- Παρ. 5,22 Αἱ παρανομίαι παγιδεύουν και συλλαμβάνουν, σαν μέσα σε δίκτυον, τον κακόν ἄνδρα. Καθε δε πονηρός ἄνθρωπος περισφίγγεται συνεχώς από τας επαναλαμβανομένας ἁμαρτίας του, αι οποῖαι καταντούν δι' αὐτόν τυραννικόν πάθος.
- Παρ. 5,23 οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτών, ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἄφροσύνην.
- Παρ. 5,23 Ο ἀνήθικος θα αποθάνη και θα συγκαταταχθῆ με τους ἀκαλλιεργήτους ψυχικώς ἄνθρωπους. Ἐξ αιτίας δε του πλήθους των σφαλμάτων της ἐξάλλου ζωῆς του ἐρρίφθη ἔξω από την μακαρίαν ζωὴν και ἐχάθηκε δια την ἀφροσύνην του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6- ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΡΜΗΓΚΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΣ

ΤΑ ΕΦΤΑ ΑΜΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΙΣΕΙ Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΥΝ ΑΚΑΘΑΡΤΗ ΤΗΝ ΨΥΧΗ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗ ΜΟΙΧΕΙΑ

Προτροπή προς τον οκνηρό να μιμηθεί το
μέρμηγκα και τη μέλισσα

Παρ. 6,1 Υιέ, ἔὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν
χεῖρα ἐχθρῶ·

Παρ. 6,1 Παιδί μου, εἰάν δώσης ἐγγύησιν δια κάποιον
χρέος φίλου σου ἢ γνωστοῦ σου, θα δώσης τὸ
χέρι σου στὸν ἐχθρόν σου, δια νὰ σε πιάσῃ.

Παρ. 6,,2 παγίς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χεῖλη, καὶ
ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος.

Παρ. 6,2 Διότι παγίδα τρομερὰ γίνεται στὸν
ἄνθρωπον τὸ δικό του τὸ στόμα, με τὸ ὁποῖον
ἔδωσε τὴν ἐγγύησιν. Πιάνεται δε εἰς τὴν παγίδα
αυτὴν με τὰ χεῖλη του, τὰ ὁποῖα ἔδωσαν τὴν
υπόσχεσιν.

Παρ. 6,3 ποίει, υἱέ, ἃ ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι, καὶ σώζου·
ἤκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον.
ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν
φίλον σου, ὃν ἐνεγγυήσω.

Παρ. 6,3 Πράττε, παιδί μου, αὐτά, που ἐγὼ σου
παραγγέλλω, καὶ ἔτσι θα σώζῃς τὸν εαυτόν σου.
Διότι ἄλλως θα ἔχῃς πέσει εἰς τὰ χέρια
κακοποιῶν ἐξ αἰτίας τῆς ἐγγυήσεως, που
ἔδωσες δια τὸν φίλον σου. Μὴ χάνῃς ὅμως τὸ
θάρος σου καὶ μὴ παραλύῃς ἐξ αἰτίας τῆς
ακρίτου ἐγγυήσεώς σου, ἀλλὰ νὰ ἐνοχλῇς
διαρκῶς δια τὸ χρέος τὸν φίλον σου, δια τὸν

οποίον συ έδωσες εγγύησιν.

Παρ. 6,4 μη δῶς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μηδὲ
ἐπινυστάξης σοῖς βλεφάροις,

Παρ. 6,4 Μη δώσης ὕπνον εἰς τὰ μάτια σου, οὔτε νὰ
νυστάξουν καὶ κλείσουν τὰ βλέφαρά σου, νὰ μη
ησυχάσης ἕως ὅτου ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν
εγγύησιν αὐτὴν ·

Παρ. 6,5 ἵνα σώζη ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ
ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.

Παρ. 6,5 δια νὰ γλυτώσης ἔτσι, ὅπως ἡ δορκὰς
γλυτώνει με τὴν οἰξυδέρκειάν της ἀπὸ τοὺς
βρόχους, ὅπως τὸ πουλί πετὰ ψηλά καὶ σώζεται
ἀπὸ τὴν παγίδα.

Παρ. 6,6 Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὃ ὀκνηρέ, καὶ
ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ
ἐκείνου σοφώτερος·

Παρ. 6,6 Συ δέ, ὦ ὀκνηρέ ἄνθρωπε, πήγαινε στὸν
μύρμηκα καὶ, ἀφοῦ ἴδῃς τοὺς τρόπους τῆς ζωῆς
του καὶ τὴν ἐργατικότητά του, νὰ του ζηλεύσης
καὶ νὰ του μιμηθῆς τὴν ἐργατικότητα. Μάλλον
δὲ συ, ὁ λογικὸς ἄνθρωπος, νὰ γίνῃς
περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνον ἐργατικὸς.

Παρ. 6,,7 ἐκείνω γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ
τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων, μηδὲ ὑπὸ δεσπότην
ῶν,

Παρ. 6,7 Διότι στὸν μύρμηκα μολονότι δὲν ὑπάρχουν

χωράφια προς καλλιέργειαν και δεν έχει κανένα, που να τον εξαναγκάζη προς εργασίαν, και δεν ευρίσκεται υπό τας διαταγάς αυθέντου,

Παρ. 6,8 έτοιμάζεται θέρους τήν τροφήν πολλήν τε έν τῷ άμητῷ ποιεΐται τήν παράθεσιν.

Παρ. 6,8 εν τούτοις ετοιμάζει κατά το διάστημα του θέρους την τροφήν δι' όλον το έτος. Και κατά την εποχήν του θερισμού κάμνει μεγάλην εναποθήκευσιν τροφών.

Παρ. 6,8α ή πορεύθητι πρὸς τήν μέλισσαν καί μάθε ὡς έργάτις έστι τήν τε έργασίαν ὡς σεμνήν ποιεΐται·

Παρ. 6,8^α Η πήγαινε προς την μέλισσαν και μάθε, πόσον εργατική και φιλόπονος είναι και πόσην μεγάλην σημασίαν και τιμήν αποδίδει εις την εργασίαν.

Παρ. 6,8β ἤς τοὺς πόνους βασιλεΐς καὶ ιδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποθεινὴ δέ έστι πᾶσι καὶ έπίδοξος·

Παρ. 6,8β Της μελίσης τους κόπους, δηλαδή το μέλι, βασιλείς και ιδιώται το τρώγουν ευχαρίστως ως προσφερόμενον και εις εξυπηρέτησιν της υγείας των. Είναι δε η μέλισσα εις όλους προσφιλής και τιμημένη.

Παρ. 6,8γ καί περ οὔσα τῆ ρώμη άσθενής, τήν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.

- Παρ. 6,8γ Αν και κατά την σωματικήν δύναμιν και
αντοχήν είναι ασθενής, εν τούτοις ετιμήθη και
εδοξάσθη, διότι επροτίμησε την με τόσην
σοφίαν επιτελουμένην εργασίαν της.
- Παρ. 6,9 ἕως τίνος, ὀκνηρέ, κατάκεισαι; πότε δὲ ἐξ
ὑπνου ἐγερθήσῃ;
- Παρ. 6,9 Ἐως πότε, ὦ οκνηρέ, θα κατάκεισαι
ξαπλωμένος στο κρεβάτι; Ἐως πότε θα
κοιμάσαι; Ποτε δε θα σηκωθῆς ἀπὸ τον ὑπνον
σου;
- Παρ. 6,10 ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι,
μικρὸν δὲ νυστάζεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ
χερσὶ στήθη·
- Παρ. 6,10 Ὀλίγην ὥραν κοιμάσαι, ὀλίγην ὥραν
νυστάζεις, ὀλίγον ἀγκαλιάζεις τα στήθη σου με
σταυρωμένα τα χέρια σου.
- Παρ. 6,11 εἴτ' ἐμπαραγίνεται σοι ὡσπερ κακὸς
ὄδοιπόρος ἢ πενία καὶ ἢ ἔνδεια ὡσπερ
ἀγαθὸς δρομεύς.
- Παρ. 6,11 Καὶ μένεις ἔτσι ἀργὸς καὶ ράθυμος. Ἐπειτα
δε ἀπὸ την ράθυμον αὐτὴν ζωὴν, θα ἔλθῃ κοντὰ
σου καὶ θα σε ἀκολουθήσῃ ὡς κακὸς
συνοδοιπόρος ἢ φτώχεια· ἢ δε ἀνέχεια ὡς
γρήγορος δρομεύς θα σε συνοδεύῃ εἰς την ζωὴν
σου.
- Παρ. 6,11α ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἥξει ὡσπερ πηγὴ ὁ
ἀμητός σου, ἢ δε ἔνδεια ὡσπερ κακὸς

δρομεὺς ἀπαυτομολήσει.

Παρ. 6,11^α Εάν ὅμως εἶσαι εργατικός, ο θερισμός σου θα εἶναι πλούσιος ὡς αστεῖρευτος πηγὴ ὕδατος. Ἡ δε φτώχεια και η δυστυχία σαν κακός και ανεπιθύμητος πλέον συνοδοιπόρος θα δραπετεύση και θα φύγη ἀπὸ κοντά σου.

Παρ. 6,12 Ἄνηρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς·

Παρ. 6,12 Ο ασύνετος και παράνομος ἄνθρωπος δεν βαδίζει εἰς δρόμους καλοῦς, δεν ζη και δεν συμπεριφέρεται ορθῶς.

Παρ. 6,13 ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῶ, σημαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων.

Παρ. 6,13 Αυτός κάνει δόλια νοήματα με τα μάτια, σημάδια με τα πόδια του και με τα κινήματα των δακτύλων του· συνεννοεῖται και δίνει κατευθύνσεις προς το κακόν εἰς κακοῦς ανθρώπους.

Παρ. 6,14 διεστραμμένη καρδιά τεκταίνεται κακά, ἐν παντὶ καιρῶ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει.

Παρ. 6,14 Διεστραμμένη ἀπὸ το κακόν καρδιά σχεδιάζει πάντοτε κακά εἰς βάρος των ἄλλων. Και εἰς κάθε ἐποχην ο ἄνθρωπος αὐτός προκαλεῖ και δημιουργεῖ ταραχὰς εἰς την πόλιν.

Παρ. 6,15 διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια

αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος·

Παρ. 6,15 Δια τούτο δε ἐπέρχεται ἐναντίον του ἐκ
μέρους του Θεοῦ ξαφνικὴ ἡ καταστροφὴ του.
Αὐτὴ δε ἡ κατάπτωσης καὶ συντριβὴ του θα
εἶναι ἀθεράπευτος.

Τα ἐφτά ἀμαρτήματα που μισεῖ ὁ Θεός καὶ κάνουν
ἀκάθαρτη τὴν ψυχὴ

Παρ. 6,16 ὅτι χαίρει πᾶσιν, οἷς μισεῖ ὁ Θεός,
συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς.

Παρ. 6,16 Διότι αὐτός χαίρει δι' ὅλα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα
μισεῖ ὁ Θεός. Παραλύει ὅμως καὶ συντρίβεται ἐξ
αιτίας τῆς ἀμαρτωλῆς καὶ ἀκαθάρτου ψυχῆς
του.

Παρ. 6,17 ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες
ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου

Παρ. 6,17 Αὐτός ἐχει βλέμμα ἀλαζονικόν, γλῶσσαν
που ἐκτοξεύει ἀδίκους λόγους, χεῖρια που
χύνουν τὸ αἷμα του δικαίου·

Παρ. 6,18 καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοῦς
καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.

Παρ. 6,18 πονηρόν νουν καὶ καρδίαν, που σκέπτονται
καὶ σχεδιάζουν τὸ κακόν, πόδια που τρέχουν
γρήγορα, δια νὰ διαπράξουν κάθε κακότητα.

Παρ. 6,19 ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιπέμπει

κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν.

Παρ. 6,19 Επινοεῖ και θέτει εις κυκλοφορίαν καυτερά ψεύδη ο ψευδομάρτυς εις τα δικαστήρια και ενσπείρει φιλονεικίας και διχονοίας μεταξύ αδελφών.

Προσοχή στη μοιχεία

Παρ. 6,20 Υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου καὶ μὴ ἀπόση θεσμοὺς μητρός σου·

Παρ. 6,20 Παιδί μου, φύλασσε πάντοτε καλά σαν νόμους θείους, ὅσα ο πατέρας σου σου λέγει, και μη πετάξης και καταφρονήσης ποτέ τας συμβουλὰς της μητρός σου.

Παρ. 6,21 ἄφασαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῆ ψυχῆ διαπαντὸς καὶ ἐγκλοίωσαι περὶ σῶ τραχήλῳ.

Παρ. 6,21 Βαλε τους και κόλλησέ τους καλά μέσα εις την ψυχὴν σου, για να μένουν πάντοτε, και σαν παντοτεινὸν περιλαίμιον βάλε τους γύρω ἀπὸ τον τράχηλόν σου.

Παρ. 6,22 ἡνίκα ἂν περιπατῆς, ἐπάγου αὐτὴν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω· ὡς δ' ἂν καθεύδης, φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῆ σοι.

Παρ. 6,22 Οταν περιπατῆ, φέρε μαζή σου την εντολήν των, και ας εἶναι μαζή σου ως διαρκῆς σύντροφός σου. Οταν θα κοιμάσαι, αὐτή ας σε

συμπαραστέκη, ώστε όταν θα σηκωθείς από τον ύπνον σου, αυτής συνομιλή προς το καλόν μαζή σου.

Παρ. 6,23 ὅτι λύχνος ἐντολή νόμου καὶ φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία

Παρ. 6,23 Διότι αἱ θεῖαι ἐντολαὶ εἶναι λύχνος καὶ φῶς δια τον ἄνθρωπον. Εἶναι δρόμος καὶ τρόπος προς μίαν εἰρηνικὴν ζωὴν, σωτήριος ἔλεγχος, ἀγαθὴ καὶ ωφέλιμος παιδαγωγία,

Παρ. 6,24 τοῦ διαφυλάσσειν σὲ ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.

Παρ. 6,24 δια να σε προφυλάσσει ἀπὸ το δέλεαρ ὑπανδρευμένης γυναικὸς καὶ ἀπὸ συκοφαντίας ξένης καὶ ἐχθρικής γλώσσης.

Παρ. 6,25 μὴ σε νικήσει κάλλους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῆς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῆς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων.

Παρ. 6,25 Πρόσεχε να μὴ σε νικήσει ἡ ἐπιθυμία γυναικείου κάλλους, δια να μὴ παγιδευθῆς καὶ συλληφθῆς εἰς τὰ δίκτυα τῆς παρανομίας με τὰ ἴδια σου τὰ μάτια, οὔτε να συναρπασθῆς ἀπὸ τὴν χαυνότητα τῶν ψιμυθιωμένων βλεφάρων τῆς.

Παρ. 6,26 τιμὴ γὰρ πόρνης ὄση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει.

Παρ. 6,26 Διότι ἡ τιμὴ μίας πόρνης εἶναι μηδαμινή,

όση και ενός άρτου. Η δε υπανδρευομένη φαύλη γυναίκα στήνει παγίδας, δια να συλλάβη και αποπλανήση εντίμους άνδρας.

Παρ. 6,27 άποδήσει τις πϋρ έν κόλπω, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;

Παρ. 6,27 Είναι δυνατόν να σφίξη κανείς την φωτιάν εις την αγκάλην του, και να μη καύση τα ενδύματά του;

Παρ. 6,28 ἢ περιπατήσει τις ἐπ' άνθράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;

Παρ. 6,28 Η είναι δυνατόν να περιπατήση επάνω εις αναμμένα κάρβουνα και να μη κατακαύση τα πόδια του;

Παρ. 6,29 οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπανδρον, οὐκ άθωωθήσεται, οὐδὲ πᾶς ὁ άπτόμενος αὐτῆς.

Παρ. 6,29 Έτσι και εκείνος, που θα έλθη εις σχέσεις με υπανδρευμένην γυναίκα, δεν θα θεωρηθή ποτέ αθώος και δεν θα μείνη ατιμώρητος. Και καθένας ο οποίος, έστω και αν απλώς την εγγίση, δεν θα μείνη βέβαια αμόλυντος.

Παρ. 6,30 οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἄλῶ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·

Παρ. 6,30 Δεν είναι καθόλου παράδοξον, να συλληφθή κανείς την ώρα που κλέπτει, διότι κλέπτει

επειδή πεινά, δια να χορτάση την κοιλίαν του.

Παρ. 6,31 ἔὰν δὲ ἄλῳ, ἀποτίσει ἑπταπλάσια καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτόν.

Παρ. 6,31 Εἰάν δε και συλληφθή, θα πληρώση επτά φορές περισσότερα εκείνων, που έκλεψε. Είναι δε διατεθειμένος εν ανάγκη και ὅλην του την περιουσίαν να δώσει, δια να απαλλαγῆ από την τιμωρίαν

Παρ. 6,32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ περιποιεῖται,

Παρ. 6,32 Ο μοιχός ὅμως, εξ αιτίας της αφροσύνης του, ετοιμάζει και επιφέρει καταστροφήν εις την ζωήν του.

Παρ. 6,33 ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

Παρ. 6,33 Θα υποφέρη πόνους και ευτελισμούς και ατιμώσεις. Η εντροπή δε και η κατασχύνη του δεν θα εξαλειφθῆ ποτέ στον αἰῶνα.

Παρ. 6,34 μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς· οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,

Παρ. 6,34 Διότι ο θυμός του ανδρός της μοιχαλίδος γυναικός θα είναι γεμάτος από ζηλότυπον εκδίκησιν εναντίον μοιχού. Δεν θα τον λυπηθῆ, ὅταν θα δικάζεται ενώπιον του δικαστηρίου.

Παρ. 6,35 οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῆ πολλῶν δώρων.

Παρ. 6,35 Αδιάλλακτος εις την εχθρότητά του, με κανένα λύτρου δεν θα δεχθῆ να ανταλλάξῃ το εναντίον εκείνου μίσος του, ούτε να διαλύσῃ την ἔχθραν, ἔστω και αν του προσφερθούν πολλά δώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7- ΟΙ ΠΑΝΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΡΝΗΣ

Παρ. 7,1 Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῶ. υἱέ, τίμα τὸν Κύριον, καὶ ἰσχύσεις, πλην δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.

Παρ. 7,1 Παιδί μου, φύλαττε τους λόγους μου, και κρύψε ως πολύτιμον θησαυρόν μέσα εις την καρδίαν σου τας εντολάς μου. Παιδί μου, να σέβεσαι τον Κυριον και θα ἀπόκτησης ἔτσι δύναμιν. Εκτός δε από αυτόν μη φοβῆσαι κανένα ἄλλον.

Παρ. 7,2 φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς, καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὡσπερ κόρας ὀμμάτων·

Παρ. 7,2 Φυλαττε τας εντολάς μου και θα ζήσης ειρηνικός και ασφαλής. Πρόσεξε δε και φύλαξε τα λόγια μου, ὅπως προφυλάσσεις την κόρην των οφθαλμῶν σου.

Παρ. 7,3 περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις,

ἐπίγραφον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.

Παρ. 7,3

Φορεσέ τα ωσάν δακτυλίδια εἰς τα δάκτυλά σου. Γράψε τα εἰς ὅλον το πλάτος της καρδίας σου.

Παρ. 7,4

εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνῶριμον περιποίησαι σεαυτῶ·

Παρ. 7,4

Ονόμασε τὴν σοφίαν ἀδελφὴν σου, καὶ περίβαλε τὴν με ἀδελφικὴν ἀγάπην. Τὴν δε σύνεσιν καὶ ὀρθοφροσύνην κατάστησέ τὴν στενήν γνῶριμόν σου. Απόκτησέ τὴν ὡς ἰδικήν σου περιουσίαν,

Παρ. 7,5

ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται.

Παρ. 7,5

δια να σε προφυλάξῃ καὶ σε διατηρήσῃ καθαρὸν ἀπὸ ξένην πονηρὰν καὶ φάυλην γυναίκα, ὅταν αὐτὴ με γλυκόλογα θα σου ἐπιτίθεται.

Παρ. 7,6

ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,

Παρ. 7,6

Διότι αὐτὴ σκύβει διαρκῶς ἀπὸ το παράθυρον της οἰκίας της καὶ παρατηρεῖ εἰς τὰς πλατείας.

Παρ. 7,7

ὄν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν,

- Παρ. 7,7 Οποιον δε τυχόν θα ιδή από τους νεαρούς απερισκέπτους, κανένα άμυαλον νεανίαν,
- Παρ. 7,8 παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν έν διόδοις οΐκων αύτῆς καί λαλοῦντα
- Παρ. 7,8 να διέρχεται από τον δρόμον και την γωνίαν του σπιτιού της, να σιγοτραγουδή και να μονολογή
- Παρ. 7,9 έν σκότει έσπερινῶ, ήνίκα άν ήσυχία νυκτερινή ή καί γνοφώδης,
- Παρ. 7,9 εις βραδυνό σκοτάδι, που αρχίζει η νυκτερινή ησυχία να επικρατή η να πέφτη η ομίχλη,
- Παρ. 7,10 ή δε γυνή συναντᾷ αύτῶ, είδος ἔχουσα πορνικόν, ή ποιεί νέων έξιπτασθαι καρδίας.
- Παρ. 7,10 τότε αυτή η γυναίκα πηγαίνει να του συναντήση με προκλητικόν πορνικόν στολισμόν και τρόπον. Ετσι δε σκανδαλίζει και εξάπτει τας πονηράς επιθυμίας της καρδίας των νέων.
- Παρ. 7,11 άνεπτερωμένη δε έστι καί άσωτος, έν οΐκῳ δε ούχ ήσυχάζουσιν οί πόδες αύτῆς·
- Παρ. 7,11 Κινείται δε σαν να έχη πτερά η άσωτος αυτή γυναίκα, δια να αρπάση τα θύματά της. Τα πόδια της ποτέ δεν ησυχάζουν στο σπίτι της, διότι πάντοτε τρέχει εις αναζήτησιν των θυμάτων της.

Παρ. 7,12 χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατεΐαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει.

Παρ. 7,12 Ἄλλοτε μὲν ρεμβάζει καὶ καταστρώνει δόλια σχέδια, ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐνεδρεύει εἰς κάθε γωνίαν, δια νὰ συλλάβῃ τὰ θύματά της.

Παρ. 7,13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ·

Παρ. 7,13 Καὶ αφοῦ συναντήσῃ τον ασύνετον νεαρόν, τον ἀγκαλιάζει, τον φιλεῖ με μεγάλην ἀδιαντροπιάν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν·

Παρ. 7,14 Θυσία εἰρηνική μοί ἐστι, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου·

Παρ. 7,14 “Σήμερα, ἐπειδὴ εἰσηκούσθησαν αἱ προσευχαί μου, προσέφερα θυσίαν εὐχαριστίας πρὸς τον Θεόν καὶ ἐξεπλήρωσα ἔτσι τὰ τάματά μου.

Παρ. 7,15 ἔνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὐρηκά σε.

Παρ. 7,15 Δια τούτο ἐβγήκα ἀπὸ το σπίτι μου νὰ σε συναντήσω. Ἐπειδὴ ἐπόθησα το ωραῖον πρόσωπόν σου καὶ ἰδού σε εὐρήκα.

Παρ. 7,16 κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ’ Αἰγύπτου·

Παρ. 7,16 Με κορδέλλες ἔχω στολίσει το κρεβάτι μου, το ἔχω στρώσει με κροσσωτούς, καὶ ἀπὸ

τας δύο πλευράς, τάπητας της Αιγύπτου.

Παρ. 7,17 διέρραγκα τὴν κοίτην μου κροκίνω, τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμω·

Παρ. 7,17 Με αρωματικόν ερυθροκίτρινον κρόκον ἔχω ραντίσει το κρεββάτι μου και ὅλην μου την οικίαν την ερράντισα με το άρωμα της κανέλλας.

Παρ. 7,18 ἔλθε καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι·

Παρ. 7,18 Ελα, λοιπόν, να απολαύσωμεν την φιλίαν μας ἕως εις τα ξημερώματα. Ελα να κυλισθώμεν μέσα στον έρωτά μας.

Παρ. 7,19 οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν

Παρ. 7,19 Ο σύζυγός μου απουσιάζει, δεν ευρίσκεται στο σπίτι. Εχει αναχωρήσει για μακρυνό ταξίδι.

Παρ. 7,20 ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Παρ. 7,20 Επήρε εις τα χέρια του βαλάντιον γεμάτο χρήματα και ύστερα από πολλές ημέρας θα επανέλθη στο σπίτι του”.

Παρ. 7,21 ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.

Παρ. 7,21 Ἐτσι δε η δολία και φαύλη αυτή γυναίκα

τον απεπλάνησε με τα παραπλανητικά γλυκόλογά της. Ωσάν με δίκτυα, που βγήκαν από τα χείλη της, εξεγέλασε τον ανόητον νέον και τον έκαμε να εξοκείλη προς το κακόν, όπως πέφτει έξω το πλοίον και ναυαγεί εις την βραχώδη ακτήν.

Παρ. 7,22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπρωθεὶς, ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμοῦς

Παρ. 7,22 Αυτός δέ, ωσάν το ηλίθιον θαλασσοπούλι κέπφος που παρασύρεται από τον άνεμον, την ηκολούθησεν ανοήτως. Ετσι δε σύρεται ο ταλαίπωρος ωσάν το βόϊδι που οδηγείται προς το σφαγείον, και ωσάν το σκυλί το δεμένο από την αλυσίδα του.

Παρ. 7,23 ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγῶς εἰς τὸ ἦπαρ, σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδῶς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει.

Παρ. 7,23 Η ωσάν ελάφι, το οποίον επληγώθη με τόξον στο συκώτι, σπεύδει ο ταλαίπωρος αυτός νέος, ωσάν το πτηνόν εις την παγίδα, χωρίς να γνωρίζη ότι διατρέχει άμεσον τον κίνδυνον να χάση και ζωήν και ψυχήν.

Παρ. 7,24 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου καὶ πρόσεχε ῥήμασι στόματός μου·

Παρ. 7,24 Τωρα, λοιπόν, παιδί μου, άκουσέ με, πρόσεξε τα λόγια του στόματός μου.

Παρ. 7,25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδιά σου,

Παρ. 7,25 Ἀς μὴ παρασυρθῆ καὶ ἀς μὴ ἀκολουθήσῃ ἡ καρδιά σου τοὺς δρόμους τῆς φαύλης αὐτῆς γυναικός.

Παρ. 7,26 πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, καὶ ἀναρίθμητοὶ εἰσὶν οὗς πεφόνευκεν·

Παρ. 7,26 Διότι αὐτὴ πολλοὺς, ἀφοῦ τοὺς ἐπλήγωσε, τοὺς ἐρριξε κάτω. Ἀναρίθμητοι δε εἶναι ἐκεῖνοι, τοὺς οὐοίους ἔχει φονεύσει.

Παρ. 7,27 ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου.

Παρ. 7,27 Το σπίτι τῆς εἶναι δρόμος τοῦ ἀδου, που κρημνίζει τὰ θύματά τῆς εἰς τὰς σκοτεινάς περιοχάς τοῦ θανάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8- ΥΜΝΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ - ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

Παρ. 8,1 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ·

Παρ. 8,1 Σὺ ὅμως, παιδί μου, θα διαλαλῆς ἔργω καὶ λόγῳ τὴν θεῖαν σοφίαν, δια να εἶναι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν σου ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ σύνεσις.

Παρ. 8,2 ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον

δὲ τῶν τριβῶν ἔστηκε·

Παρ. 8,2 Διότι ἡ σοφία αὐτὴ εἶναι ολοφάνερη.
Εὐρίσκεται εἰς πανύψηλα μέρη. Στέκεται στο
μέσον των δρόμων, που διέρχονται οἱ ἄνθρωποι.
Εὐρίσκεται παντοῦ.

Παρ. 8,3 παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν
δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται.

Παρ. 8,3 Εἰς τὰς πύλας των ανακτόρων, ὅπου
βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες κάθηνται δικασταί,
παραστέκει μαζὴ τῶ· καὶ εἰς τὰς εἰσόδους των
πόλεων, ὅπου πλήθη λαοῦ συγκεντρώνονται,
ἐπαινεῖται καὶ ἐγκωμιάζεται.

Παρ. 8,4 Ὑμᾶς, ὧ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, καὶ προίεμαι
ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων·

Παρ. 8,4 Αὐτὴ ἡ θεία σοφία ομιλεῖ καὶ διακηρύττει·
“σας, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, ἀπευθύνω τὴν
πρόσκλησίμ μου πρὸς σας τοὺς ἀπογόνους των
ἀνθρώπων.

Παρ. 8,5 νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν, οἱ δὲ
ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν.

Παρ. 8,5 Σεις, οἱ ἀθῶοι καὶ ἄκακοι, μάθετε σύνεσιν
καὶ σεις, που εἰσθε ἀκαλλιέργητοι ψυχικῶς,
βάλετε νοῦν.

Παρ. 8,6 εἰσακούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἔρῳ καὶ ἀνοίσῳ
ἀπὸ χειλέων ὀρθά·

- Παρ. 8,6 Ακούσατέ με και δεχθήτε τα λόγια μου, διότι θα σας είπω πράγματα σεμνά. Από την καρδίαν μου θα βγάλω και με το στόμα μου θα εκφράσω ορθά και ωφέλιμα διδάγματα.
- Παρ. 8,7 ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ φάρυγξ μου, ἔβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ.
- Παρ. 8,7 Διότι ἡ καρδιά μου θα μελετήσῃ καὶ ὁ φάρυγξ μου θα διαλαλήσῃ τὴν ἀλήθειαν. Εἶναι δε αἠδιαστικά καὶ σιχαμερά ἐνώπιόν μου τὰ χεῖλη, που ψεύδονται.
- Παρ. 8,8 μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες·
- Παρ. 8,8 Ὅλα τὰ λόγια τοῦ στόματός μου εἶναι ποτισμένα με τὴν δικαιοσύνην. Δεν ὑπάρχει τίποτε το διστραμμένον καὶ ἐπιλήψιμον εἰς αὐτά.
- Παρ. 8,9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν.
- Παρ. 8,9 Ὅλα εἶναι καθαρὰ καὶ φανερά εἰς ἐκείνους, που ἔχουν τὴν καλὴν διάθεσιν, ορθά εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦν καὶ εὐρίσκουν τὴν ἠθικὴν γνῶσιν καὶ διάκρισιν.
- Παρ. 8,10 λάβετε παιδεῖαν καὶ μὴ ἀργύριον, καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον·
- Παρ. 8,10 Ἐκλέξατε καὶ πάρετε ὡς θησαυρόν σας τὴν

θείαν σοφίαν και διαπαιδαγώγησιν και οχι το αργύριον. Την γνώσιν της αληθινής σοφίας περισσερον από τον ολοκάθαρον γνήσιον χρυσόν.

Παρ. 8,11 κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελών, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν.

Παρ. 8,11 Διότι η θεία σοφία είναι ασυγκρίτως προτιμότερα και από τους πλέον πολυτελείς λίθους. Οιονδήποτε δε πολύτιμον αντικείμενον δεν είναι αντάξιον αυτής.

Παρ. 8,12 ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν, καὶ γινώσκω καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.

Παρ. 8,12 Εγώ, η θεία σοφία, εγκαθιστώ εις την καρδίαν των καλοπροαιρέτων ανθρώπων ορθάς σκέψεις και αγαθήν θέλησιν. Την αληθή γνώσιν και επιστήμην εγώ την προσκαλώ να εγκατοικήση εις αυτούς.

Παρ. 8,13 φόβος Κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.

Παρ. 8,13 Εκείνος που εμπνεόμενος από εμέ ευλαβείται και φοβείται τον Κυριον, μισεί την αδικίαν, όπως επίσης την αλαζονείαν, την έπαρσιν και γενικώς τους τρόπους ζωής των πονηρών ανθρώπων. Εγώ η ίδια έχω μισήσει και μισώ τας διεστραμμένας οδοὺς των πονηρών ανθρώπων.

Παρ. 8,14 ἔμη βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἔμη φρόνησις, ἔμη δὲ ἰσχύς·

Παρ. 8,14 Ἰδική μου εἶναι ἡ ορθή συμβουλή καὶ κρίσις. Ἰδική μου δε καὶ ἡ ασφάλεια τῶν ἀνθρώπων. Ἰδική μου εἶναι ἡ συνεσις καὶ ἰδική μου εἶναι ἡ δύναμις, ὥστε παντοῦ ἐγὼ νὰ ὑπερισχύω.

Παρ. 8,15 δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην·

Παρ. 8,15 Χαρις εἰς ἐμέ οἱ βασιλεῖς βασιλεύουν καὶ κυβερνοῦν εἰρηνικῶς καὶ ορθῶς. Οἱ δε ἄρχοντες τῶν λαῶν, φωτιζόμενοι ἀπὸ ἐμέ, συντάσσουν καὶ ἐκδίδουν ἀποφάσεις καὶ νόμους δικαίους.

Παρ. 8,16 δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.

Παρ. 8,16 Δι' ἐμοῦ οἱ μεγιστᾶνες γίνονται μεγάλοι καὶ ἔνδοξοι, καὶ οἱ μονάρχαι με τὸν ἰδικόν μου φωτισμόν κυριαρχοῦν καὶ κυβερνοῦν ορθῶς τὰς χώρας.

Παρ. 8,17 ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν.

Παρ. 8,17 Ἐγὼ ἀγαπῶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι με ἀγαποῦν. Ὅσοι δὲ με ἀναζητοῦν, με εὐρίσκουν. Ἐτσι δε ἀποκτοῦν χάριν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, καὶ δόξαν ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων.

Παρ. 8,18 πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει καὶ κτήσις

πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.

Παρ. 8,18 Εἰς ἐμέ ὑπάρχει καὶ ἀνήκει ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα. Δι' ἐμοῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀπόκτησις πολλῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἀρετῆς.

Παρ. 8,19 βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.

Παρ. 8,19 Εἶναι καλύτερον νὰ δρέπη κανεῖς καὶ ἀπολαμβάνῃ τοὺς ἰδικούς μου καρπούς, παρά νὰ θησαυρίζῃ χρυσόν καὶ πολυτίμους λίθους. Τα ἰδικά μου δώρα εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερα, ἀπὸ τοῦ πλείον ἐκλεκτόν καὶ ἀνόθευτον ἀργυρον.

Παρ. 8,20 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ καὶ ἀνὰ μέσον τρίβων δικαιοσύνης ἀναστρέφομαι,

Παρ. 8,20 Περιπατῶ πάντοτε στοὺς δρόμους τῆς ἀρετῆς, ἀναστρέφομαι διαρκῶς καὶ εὐρίσκομαι στοὺς δρόμους τῆς δικαιοσύνης·

Παρ. 8,21 ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὑπαρξίν καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ἔὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἕξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι.

Παρ. 8,21 δια νὰ μοιράζω εἰς ὅσους με ἀγαποῦν ἀληθινόν πλούτον· νὰ γεμίζω τὰ θησαυροφυλάκιά των με πλῆθος ἀγαθῶν. Ἀκούσατέ με, λοιπόν, με προσοχήν, εἴαν

αναγγείλω εις σας όλα όσα αγαθά έργα κάθε ημέραν γίνονται από εμέ. Θα σας υπενθυμίσω επί πλέον ένα προς ένα, όσα δια μέσου των αιώνων έχουν γίνει.

Παρ. 8,22 Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ,

Παρ. 8,22 Εμέ, την ενυπόστατον Σοφίαν, τον Υιόν και Λογον, ο Θεός και πατήρ μου, με ἐγέννησεν ἀναρχον προ πάντων των αιώνων. Και με κατέστησεν εν χρόνω δημιουργόν του σύμπαντος κόσμου.

Παρ. 8,23 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με ἐν ἀρχῇ, πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι

Παρ. 8,23 Προαιωνίως, προ πάσης δημιουργίας, πριν ακόμη δημιουργηθῆ ἡ γη, με ὠρίσε θεμέλιον και ἀρχὴν των πάντων.

Παρ. 8,24 καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,

Παρ. 8,24 Και πριν δημιουργήση τους ὠκεανούς και τὰς θαλάσσας, πριν ακόμη αρχίσουν αὶ πηγαί να ἀναβλύζουν το ὕδωρ ἐπὶ της γης,

Παρ. 8,25 πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με.

Παρ. 8,25 πριν εδραιωθούν ἀμετακίνητα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά εις τὰς θέσεις των και τὰ βουνά, με

εγέννησε προαιωνίως και ανάρχως.

Παρ. 8,26 Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν.

Παρ. 8,26 Ο Κυριος εδημιούργησε τας χώρας, που κατοικούνται και τας ακατοίκητους περιοχάς και τα πέρατα της οικουμένης, η οποία εκτείνεται κάτω από τον ουρανόν.

Παρ. 8,27 ἠνίκα ἠτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων·

Παρ. 8,27 Όταν εδημιουργούσε και ενηρμόνιζε το ουράνιον σύμπαν, ἦμουν εγώ μαζί με αυτόν, ὅπως και ὅταν ὠρίζε και εστήριζε τον θρόνον του ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων·

Παρ. 8,28 ἠνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν

Παρ. 8,28 και ὅταν εστερέωνε ἐπάνω στον ουρανόν τα ελαφρότατα νέφη, δια να κρατούν τους ωκεανούς των υδάτων και εξησφάλιζεν ετσι τας πηγὰς των υδάτων κάτω εις την γην.

Παρ. 8,29 καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς,

Παρ. 8,29 Όταν ἰσχυρά και ακλόνητα ἔκαμνε τα θεμέλια της γης,

Παρ. 8,30 ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα. ἐγὼ ἤμην ἧ προσέχαιρε, καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραινόμενη ἐν

προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,

Παρ. 8,30

ἐγὼ εὐρισκόμην πλησίον του καὶ ἐνηρμόνιζα τὰ πάντα. Ἐγὼ υπῆρξα πάντοτε δι' αὐτόν ἡ μόνιμος χαρὰ καὶ μακαριότης του. Προαιωνίως δέ, καὶ ειδικώτερα κατὰ τὸ διάστημα τῆς δημιουργίας, ἐγὼ ἀπῆλαυα τὴν χαρὰν καὶ τὴν τέρψιν του προσώπου του·

Παρ. 8,31

ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.

Παρ. 8,31

μάλιστα δε τότε, που εἶχεν ἀποπερατώσει τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἠυφραίνετο βλέπων τὰ πάντα καλὰ λίαν. Καὶ ἐπὶ πάσι τούτοις ἠυφραίνετο βλέπων τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς.

Παρ. 8,32

νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου καὶ μακάριοι, οἱ ὁδοὺς μου φυλάσσοντες,

Παρ. 8,32

Τώρα, λοιπόν, παιδί μου, ἀκουε καὶ βάλε μέσα εἰς τὴν καρδιά σου αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐγὼ, ἡ ἐνυπόστατος Σοφία, σε ἐδίδαξα. Καὶ ἔχε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι εἶναι μακάριοι αὐτοί, που σαν παιδιὰ μου φυλάσσουν τὰς ἐντολάς μου.

Παρ. 8,33

ἀκούσατε παιδείαν καὶ σοφίσθητε καὶ μὴ ἀποφραγῆτε.

Παρ. 8,33

Ἀκούσατε, λοιπόν, ὅλοι τὴν παιδαγωγούσαν καὶ μορφώνουσαν σοφίαν καὶ γίνετε πραγματικῶς σοφοί. Μὴ φράσσετε τὰ ὦτα σας

και μη κλείετε την καρδιά σας εις την θείαν σοφίαν.

Παρ. 8,34 μακάριος άνήρ, ὃς εἰσακούεταί μου, καὶ ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων·

Παρ. 8,34 Τρισευτυχισμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θα ἀκούσῃ καὶ θα υπακούσῃ εἰς ἐμέ, θα φυλάξῃ τὰς ἐντολάς μου καὶ ἀγρυπνῶν κάθε ἡμέραν στο κατώφλι τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ μου θα παρακολουθῶ με προσοχὴν τὰς εἰσόδους μου.

Παρ. 8,35 αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου.

Παρ. 8,35 Διότι αἱ πορεῖαι μου καὶ αἱ κατευθύνσεις μου ὁδηγοῦν εἰς μακαρίαν ζωὴν. Δι' αὐτόν, ποῦ τὰς ἀκολουθεῖ, ἐτοιμάζεται πλουσιοπάροχος ευμένεια ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου.

Παρ. 8,36 οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.

Παρ. 8,36 Ἐξ ἀντιθέτου, ὅσοι ἁμαρτάνουν ἀπέναντί μου, ἀσεβοῦν εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ βλάπτουν τὴν ἀθάνατον ψυχὴν τῶν· καὶ ὅσοι με μισοῦν καὶ με ἀποστρέφονται ἀγαποῦν τὸν θάνατον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9- ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΑΦΡΟΣΥΝΗ

- Παρ. 9,1 Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπῆρξε στύλους ἑπτὰ·
- Παρ. 9,1 Ἡ σοφία οἰκοδόμησε δια τον εαυτόν της οἶκον, τον οποίον ἐστήριξεν εἰς ἑπτὰ, εἰς πολλούς στερεούς καὶ ἀκλόνητους στύλους
- Παρ. 9,2 ἔσφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον καὶ ἠτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν·
- Παρ. 9,2 Δια την πλουσίαν τράπεζαν, την οποίαν θα παρέθετε στους συνδαιτυμόνας της, ἔσφαξε τα σφάγια της καὶ ἐγέμισε μέγαν οἰνοδοχεῖον με τον οἶνον της καὶ ἠτοίμασε την πλουσίαν τράπεζάν της.
- Παρ. 9,3 ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα·
- Παρ. 9,3 Καὶ ἀφοῦ τα πάντα ἠτοιμάσθησαν, ἔστειλε τοὺς υπηρέτας της, τοὺς κήρυκας της ἀληθείας, προσκαλοῦσα με μεγαλειώδες ἔντονον κήρυγμα νὰ προσέλθουν, ὅσοι ἠθέλουν, νὰ πίνουν ἀπὸ τον ἐκλεκτον οἶνον του οἰνοδοχεῖου της. Καὶ ἔλεγεν·
- Παρ. 9,4 ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν·

- Παρ. 9,4 “εκείνος, που δεν έχει αποκτήσει σοφίαν και σύνεσιν, ας έλθη προς εμέ”. Και εις εκείνους, οι οποίοι είναι πτωχοί από απόψεως νοητικών ικανοτήτων, είπεν·
- Παρ. 9,5 έλθετε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν·
- Παρ. 9,5 “ελάτε να φάγετε από τους ἄρτους μου και να πίετε από το κρασί, το οποίον εγώ σας έχω κεράσει,
- Παρ. 9,6 ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.
- Παρ. 9,6 Αφήσατε την ανοησίαν και απερισκεψίαν, εις την οποίαν σας προσκαλεί η αμαρτία, και ελάτε μαζί μου, δια να βασιλεύσετε με εμέ αιωνίως. Ζητήσατε και επιδιώξατε την φρόνησιν, που εγώ παρέχω, και αγωνισθήτε, δια να επιτύχετε να γίνετε εν γνώσει συνετοί.
- Παρ. 9,7 Ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἑαυτόν.
- Παρ. 9,7 Εκείνος που θα θελήση να παιδαγωγήση τους αμετανοήτως κακούς, θα εξευτελισθή και θα υβρισθῆ από αυτούς. Εκείνος που θέλει να υποδείξη τα σφάλματα και να ελέγξη τον κακόν, θα επισύρη συκοφαντίας και αδίκους κατηγορίας εναντίον του.
- Παρ. 9,8 μὴ ἐλέγχε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε·

ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.

Παρ. 9,8 Μὴ ἐλέγχῃς, λοιπόν, τοὺς κακοὺς, διὰ νὰ μὴ σε μισήσουν. Ἐλεγχε καὶ ὑπόδειξε τὸ ὀρθόν στον συνετόν καὶ μυαλωμένον, καὶ αὐτός θὰ σε ἀγαπήσῃ.

Παρ. 9,9 δίδου σοφῶν ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γινώριζε δικαίω, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.

Παρ. 9,9 Με τὰς υποδείξεις σου δίδε στον σοφόν ἀφορμὴν διορθώσεώς του καὶ βελτιώσεως, καὶ θὰ γίνῃ σοφώτερος καὶ συνετώτερος. Καμὲ γνωστάς στον δίκαιον τὰς ἀτελείας του καὶ αὐτός ευγνωμόνως θὰ δέχεται ἀκόμη προθυμότερον τὰς συμβουλὰς σου.

Παρ. 9,10 ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις, τὸ δὲ γινῶναι νόμον διανοίας ἔστιν ἀγαθῆς·

Παρ. 9,10 Ἀρχὴ καὶ θεμέλιον τῆς ἀληθινῆς σοφίας εἶναι ἡ εὐλάβεια καὶ ὁ φόβος τοῦ Κυρίου. Ποθος δὲ καὶ θέλησις τῶν ἁγίων εἶναι ἡ κατὰ Θεόν σύνεσις. Ἡ δὲ κατανόησις τοῦ θείου νόμου εἶναι δείγμα καλοπροαίρετου καὶ φωτισμένης διανοίας.

Παρ. 9,11 τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου.

Παρ. 9,11 Με αὐτόν τον τρόπον, με τὴν εὐλάβειαν καὶ υπακοήν σου πρὸς τον Θεόν, θὰ ζήσῃς πολὺν χρόνον καὶ θὰ προστεθούνη εἰς σε ἐκ μέρους του

Θεού πολλά χρόνια ζωής.

Παρ. 9,12

υιέ, ἐὰν σοφὸς γένη σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῆς, μόνος ἂν ἀντλήσεις κακά. ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν.

Παρ. 9,12

Παιδί μου, εἴναι γίνης κατὰ Θεόν σοφός, θα εἶσαι καλός δια τον εαυτόν σου, καλός δε και δια τον πλησίον σου. Εἴναι ὅμως γίνης κακός, τας συνεπειάς και τας οδύνας της κακίας σου θα τας συσσωρεύης μόνος σου ἐπάνω σου. Οποιος στηρίζεται στο ψεύδος, ποιμαίνει ἀνέμους, ματαιοπονεί. Αυτός εἶναι σαν να κυνηγά πουλιά, που πετοῦν στον ἀέρα και εἶναι ἀπιαστα. Αδίκως κοπιάζει. Ο οκνηρός και ασύνετος, που εγκατέλειψε τον δρόμον, ο οποίος οδηγεί στο ἀμπέλι του, και περιεπλανήθη μακρὰν των δρόμων, που οδηγούν στον ιδιόν του αγρόν, όπου εἶχε καθήκον να εργασθή, αυτός βαδίζει ετσι δια μέσου μιας ἐρήμου και ἀνύδρου περιοχῆς, δια μέσου ενός τόπου, που ευρίσκειται εις ξηράς και διψασμένος περιοχῆς, μαζεύει με τα χέρια του ἀκαρπίαν, δηλαδή το τίποτε.

Παρ. 9,13

Γυνή ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεῆς ψωμοῦ

γίνεται, ἢ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃν.

Παρ. 9,13

Ἡ ασύνετος, ἡ διεφθαρμένη καὶ ἡ αδιάντροπος γυναίκα φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ στερῆται καὶ ἀπὸ αὐτὸ το ψωμί της καὶ νὰ πεινάς. Αὐτὴ δὲν ξέρει, τί θὰ πῇ ἐντροπὴ καὶ σεμνότης.

Παρ. 9,14

ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατεῖαις,

Παρ. 9,14

Ἐκάθησεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ σπιτιοῦ της, ἐπάνω εἰς ὑψηλὸν κάθισμα, ὥστε νὰ φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἀνδρας, ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὰς πλατεῖας,

Παρ. 9,15

προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·

Παρ. 9,15

προσκαλεῖ αὐτούς, ποὺ διέρχονται καὶ βαδίζουν κατ' εὐθείαν τὸν δρόμον των, λέγουσα·

Παρ. 9,16

ὅς ἐστὶν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς με καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα·

Παρ. 9,16

“ὅποιος ἀπὸ σας εἶναι ἀνοητότατος καὶ ἠλίθιος, ας ἔλθῃ κοντά μου. Καὶ αὐτούς, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται καὶ τῆς στοιχειώδους συνέσεως καὶ γνώσεως προτρέπω καὶ τοὺς λέγω·

Παρ. 9,17

ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἄψασθε καὶ ὕδατος

κλοπῆς γλυκεροῦ.

Παρ. 9,17 πιάστε και πάρτε στα χέρια σας το κρυφό ψωμί μου και τα απηγορευμένα φαγητά μου. Πιέτε το νοστιμώτατο κλεμμένο νερό μου”!

Παρ. 9,18 ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ’ αὐτῆ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ἄδου συναντᾶ.

Παρ. 9,18 Ο ἄνδρας, που ελκύεται ἀπὸ τα λόγια της και πηγαίνει κοντά της, δεν γνωρίζει ὅτι οὐ υλόφρονες και σαρκολάτραι εὐρίσκουν ἐκεῖ την ἀπώλειαν, και ὅτι η συνάντησίς της εἶναι παγίδα, η οποία οδηγεί εἰς τας εἰσοδοὺς του ἄδου.

Παρ. 9,18α ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν·

Παρ. 9,18^α Σὺ ὅμως ἐκτινάξου με μεγάλα πηδήματα μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν και μὴ σταματήσῃς οὐδέ ἐπ’ ἐλάχιστον χρόνον στον τόπον ἐκεῖνον. Οὐτε δε και να προσηλώσῃς το βλέμμα σου πρὸς αὐτήν.

Παρ. 9,18β οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον και ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον·

Παρ. 9,18β Ἔτσι ὅταν συμπεριφερθῆς και πράξῃς, θα περάσῃς, χωρὶς να ἐγγίσῃς το ξένον και απηγορευμένον αὐτό νερό. Θα διαβῆς τον επικίνδυνον αὐτὸν ξένον ποταμὸν ἀσφαλῆς.

Παρ. 9,18γ ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου και ἀπὸ

πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίης,

Παρ. 9,18γ Κράτησε τον εαυτόν σου μακρῶς ἀπό τα ξένα δολερά ὕδατα της αμαρτωλῆς χαράς και μη πίης νερό ἀπό ξένην πηγὴν. Μην θελήσης να απολαύσης χαράν με αμαρτωλὴν γυναίκα,

Παρ. 9,18δ ἵνα πολὺν ζήσης χρόνον, προστεθῆ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

Παρ. 9,18ε δια να ζήσης ετσι ἐπὶ πολὺν χρόνον και να προστεθούν εις σε πολλὰ ἔτη.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

Παρ. 10,1 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρί.

Παρ. 10,1 Ο συνετός και ἐνάρετος υἱὸς εὐφραίνει τον πατέρα του. Εξ ἀντιθέτου το ἀμυαλο και ἀστοργο παιδί εἶναι λύπη και πικρία δια την μητέρα του.

Παρ. 10,2 οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.

Παρ. 10,2 Οἱ θησαυροί, που ἀπεκτήθησαν με παρανομίας, δεν ἔχουν να ὠφελήσουν τίποτε τους παρανόμους ἀνθρώπους. Εξ ἀντιθέτου η ελεημοσύνη και γενικώτερον η ἀρετὴ θα σώση τον ἀνθρωπον ἀπὸ την καταστροφήν και τον

πνευματικόν θάνατον.

Παρ. 10,3 οὐ λιμοκτονήσει Κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.

Παρ. 10,3 Ο Κύριος δεν θα επιτρέψη να πεθάνη από την πείναν ο δίκαιος. Την καλοζωΐαν όμως και ευημερίαν των ασεβῶν θα την αναποδογυρίση και θα την εξαφανίση

Παρ. 10,4 πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. 4α υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται.

Παρ. 10,4 Ἡ πτωχεία εξευτελίζει τον οκνηρόν και ράθυμον. Εξ αντιθέτου τα χέρια των εργατικῶν ανθρώπων φέρουν πλούτη.

Παρ. 10,5 διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος.

Παρ. 10,5 Ο φρόνιμος και εξυπνος υἱὸς γνωρίζει να προφυλάσσεται ἀπὸ τας παγίδας της αμαρτίας, ὅπως ἀπὸ την ἠλίασιν εν καιρῷ θέρους. Ο ασύνετος ὅμως και παράνομος υἱὸς γίνεται δυστυχῆς και ἀθλιος, σαν το μαραμμένον φυτὸν κατὰ τον καιρόν του θερισμοῦ, το οποίον κατέστρεψεν ο καυστικός λίβας.

Παρ. 10,6 εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον.

Παρ. 10,6 Ἡ ευλογία του Θεοῦ πλουσία κατέρχεται εις

την κεφαλήν του εναρέτου. Το δε στόμα των
ασεβών θα το σκεπάση πρόωρα η σιγή του
θανάτου.

Παρ. 10,7 μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δὲ
ἀσεβοῦς σβέννυται.

Παρ. 10,7 Ἡ ἀνάμνησις των δικαίων συνοδεύεται
πάντοτε ἀπὸ ἐπαίνους και ἐγκώμια, ἐνὼ το
ὄνομα του ἀσεβούς θα σβήση δια παντός.

Παρ. 10,8 σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ
ἄστεγος χεῖλεσι σκολιάζων
ὑποσκελισθήσεται.

Παρ. 10,8 Ὁ κατὰ Θεὸν παιδαγωγημένος και
μορφωμένος, ο σοφός, δέχεται συμβουλὰς εκ
μέρους των άλλων. Εκείνος όμως που έχει
ἀπύλωτον και ἀχαλίνωτον το στόμα του και
λέγει πονηρά και διεστραμμένα, θα
καταφρονηθῆ ἀπὸ τους άλλους.

Παρ. 10,9 ὁς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πεποιθῶς, ὁ
δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ,
γνωσθήσεται.

Παρ. 10,9 Ὁποῖος πορεύεται με ἀθωότητα και
ευθύτητα, προχωρεῖ με πεποίθησιν και θάρρος,
διότι δεν θα καταισχυνηθῆ. Ἐξ ἀντιθέτου
εκείνος, του οποίου οι δρόμοι της ζωῆς εἶναι
δόλιοι και διεστραμμένοι, θα γίνῃ μίαν ἡμέραν
γνωστός και θα καταφρονηθῆ.

Παρ. 10,10 ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει

ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ
παρρησίας, εἰρηνοποιεῖ.

Παρ. 10,10 Εκείνος που κάνει με τα μάτια του
νοήματα συγκατανεύσεως, ανειλικρινή όμως
και δόλια, συσσωρεύει πικρίας και λύπας στους
ανθρώπους. Εξ αντιθέτου εκείνος ο οποίος
ελέγχει φανερά και μετά θάρρους, αποκαθιστά
ειρήνην στον ίδιον τον άνθρωπον και στους
ανθρώπους μεταξύ των.

Παρ. 10,11 πηγή ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ
ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.

Παρ. 10,11 Εἰς το χέρι του δικαίου υπάρχει η πηγή της
ζωῆς, της καλωσύνης και της αγάπης. Εξ
αντιθέτου το πονηρόν στόμα του ασεβούς θα το
σκεπάση η ἀπώλεια και ο ὄλεθρος.

Παρ. 10,12 μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ
φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.

Παρ. 10,12 Το μῖσος προκαλεῖ και δημιουργεῖ
φιλονεικίας και ἐρίδας, ὅλους δε εκείνους που
δεν φιλονεικούν, τους στεγάζει και τους
συνδέει φιλία και αγάπη.

Παρ. 10,13 ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ῥάβδω
τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.

Παρ. 10,13 Οποῖος βγάζει ἀπό τα χεῖλη του σοφούς
κατά Θεόν λόγους, εἶναι σαν να κτυπά με
ῥάβδον τον ψυχικῶς ἀκαλλιέργητον ἄνθρωπον.

Παρ. 10,14 σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῆ.

Παρ. 10,14 Οἱ πραγματικά σοφοὶ αποταμιεύουν καὶ κρύπτουν ἐντὸς τῶν τῆν γνώσιν, δια νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν ἐκεῖ που πρέπει, ἐνῶ τὸ στόμα τοῦ ἀπερίσκεπτου, που ἐπιπολαίως πετάει τὰ λόγια τοῦ, ὁδηγεῖ εἰς πλήρη συντριβήν.

Παρ. 10,15 κτῆσις πλουσίων πόλις ὄχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία.

Παρ. 10,15 Ἡ περιουσία τῶν εὐσεβῶν πλουσίων μένει σταθερά ὡσάν τὴν ὠχυρωμένην πόλιν, τοὺς ἀσεβεῖς ὅμως, καὶ ἀν πλουτήσουν, θὰ τοὺς συντρίψη ἐν τέλει ἡ φτώχεια.

Παρ. 10,16 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας.

Παρ. 10,16 Τὰ ἔργα τῶν δικαίων καθιστοῦν τὴν ζωὴν αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἄλλων εὐτυχισμένην, ἐνῶ οἱ καρποὶ τῶν ἀσεβῶν εἶναι αἱ ψυχοκτόνοι ἁμαρτίαι.

Παρ. 10,17 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεῖα, παιδεῖα δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.

Παρ. 10,17 Ἡ κατὰ Θεὸν διαπαιδαγώγησις καὶ μὀρφωσις διατηρεῖ ὀρθὰς τὰς πορείας τῆς ζωῆς μας. Ἐξ ἀντιθέτου ἡ κακὴ ἀνατροφή, ἡ χωρὶς ὑποδείξεισι καὶ ἐλέγχουσι παιδαγωγία ὁδηγεῖ εἰς ὀλεθρίας πλάνας.

Παρ. 10,18 καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δίκαια, οἱ δὲ ἔκφεροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.

Παρ. 10,18 Καὶ ἂν ὑπάρχη κάποια εχθρότης εἰς τὴν καρδίαν τῶν δικαίων ἀνθρώπων, τὸ στόμα τῶν δὲν τὴν ἐκφράζει, ἀλλὰ τὴν σκεπάζει. Ἐξ ἀντιθέτου αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἐκστομίζουν λόγους υβριστικούς, εἶναι ἀφρονέστατοι καὶ ἀνοητότατοι.

Παρ. 10,19 ἔκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξει ἁμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔση.

Παρ. 10,19 Ἀπὸ τὴν πολυλογίαν δὲν θὰ ξεφύγῃς τὴν ἁμαρτίαν, ἐνῶ ἐὰν προσέχῃς τὰ χεῖλη σου καὶ εἶσαι λιγοστός εἰς τὰ λόγια σου, θὰ φανῇς συνετός καὶ φρόνιμος.

Παρ. 10,20 ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου, καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.

Παρ. 10,20 Ἡ γλῶσσα τοῦ δικαίου εἶναι καθαρὰ ὡσάν τὸν ἄργυρον, ποῦ ἔχει καθαρισθῆ δια τοῦ πυρός, ἐνῶ ἡ καρδία τοῦ ἀσεβοῦς εἶναι διεφθαρμένη καὶ θὰ ἐξαφανισθῆ.

Παρ. 10,21 χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.

Παρ. 10,21 Τὰ χεῖλη τῶν δικαίων γνωρίζουν νὰ ομιλοῦν δι' ὑψηλά καὶ σοφὰ νοήματα. Ἐνῶ οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀσύνητοι πεθαίνουν μέσα εἰς τὴν πνευματικὴν τῶν γυμνότητα καὶ πτωχείαν.

Παρ. 10,22 εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου· αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῆ αὐτῇ λύπη ἐν καρδία.

Παρ. 10,22 Η ευλογία του Κυρίου πλουσία κατέρχεται εις την κεφαλὴν του δικαίου. Αυτὴ τον κάμνει πλούσιον και χάρις εις αὐτὴν δεν θα κατακυριεύση λύπη την καρδίαν του.

Παρ. 10,23 ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά, ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν.

Παρ. 10,23 Με ανόητα γέλια ο ασύνετος διαπράττει τα πονηρά αυτού έργα. Η σοφία όμως χαρίζει στον ἄνθρωπον σύνεσιν και διάκρισιν, πως να φέρεται εις τας διαφόρους περιστάσεις.

Παρ. 10,24 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτὴ.

Παρ. 10,24 Μέσα εις την φθοράν και τον όλεθρον κινεῖται συνεχῶς ο ασεβής. Οι ευγενεῖς όμως και ιεροὶ πόθοι του δικαίου γίνονται δεκτοὶ ἀπὸ τον Θεόν και εκπληρώνονται.

Παρ. 10,25 παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς, δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα.

Παρ. 10,25 Όταν εκσπά καταιγὶς κινδύνων και περιπετειῶν ο ασεβής δεν γνωρίζει πως να προφυλαχθῆ και καταστρέφεται. Εξ αντιθέτου ο δίκαιος, χάρις στον παρά του Θεοῦ φωτισμόν, ευρίσκει τρόπον σωτηρίας, παρεκκλίνει ἀπὸ τον

κίνδυνον και σώζεται πάντοτε.

Παρ. 10,26 ὥσπερ ὄμφαξ ὁδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ.

Παρ. 10,26 Ὅπως το ἀγουρο σταφύλι εἶναι βλαβερόν δια τα δόντια και ο καπνός δια τα μάτια, ἔτσι εἶναι βλαβερά και η παρανομία, δι' ὅλους τους ανθρώπους οι οποίοι την διαπράττουν.

Παρ. 10,27 φόβος Κυρίου προστίθησιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται.

Παρ. 10,27 Ἡ ευσέβεια προς τον Θεόν χαρίζει μακροβιότητα. Εξ αντιθέτου τα ἔτη της ζωῆς των ασεβῶν θα εἶναι ολίγα.

Παρ. 10,28 ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

Παρ. 10,28 Ἡ χαρά και η ευφροσύνη παραμένει ἐπὶ πολὺν χρόνον στους δικαίους. Ἡ ἐλπίς ὅμως των ασεβῶν δια μίαν καλύτεραν ζωῆν, θα μείνη ανεκπλήρωτος, θα χαθῆ και θα εξαφανισθῆ.

Παρ. 10,29 ὀχύρωμα ὀσίου φόβος Κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.

Παρ. 10,29 Ἡ ευλάβεια και ο σεβασμός του δικαίου προς τον Κυριον εἶναι δι' αὐτόν ἀπόρθητον οχύρωμα. Εκείνοι ὅμως, που διαπράττουν τα κακά, θα καταστραφούν.

Παρ. 10,30 δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσι γῆν.

Παρ. 10,30 Ο δίκαιος ποτε δεν θα μετακινηθῆ ἀπὸ τὴν θέσιν του, δεν θα εκδιωχθῆ ἀπὸ τὸν οἶκον, ἀπὸ τὸ πάτριον εδαφος· ἐνῶ οἱ ἀσεβεῖς ἐξ ἀντιθέτου θα ξερριζωθούν, δεν θα κατοικήσουν μονίμως εἰς αὐτό.

Παρ. 10,31 στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.

Παρ. 10,31 Τὸ στόμα τοῦ δικαίου στάζει, ὡσάν γλυκὺ μέλι, τὴν σοφίαν πάντοτε. Ἡ γλῶσσα ὅμως τοῦ πονηροῦ καὶ ἀδίκου θα ἐξολοθρευθῆ.

Παρ. 10,32 χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

Παρ. 10,32 Τα χεῖλη τῶν δικαίων στάζουν πάντοτε χάριτας Θεοῦ, ἐνῶ τὸ στόμα τῶν ἀσεβῶν προκαλεῖ τὴν ἀηδίαν καὶ ἀποστροφῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

Παρ. 11,1 Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.

Παρ. 11,1 Δολιες ζυγαριές, που ζυγίζουν ἀδίκα, εἶναι ἀποκρουστικὲς καὶ μισητὲς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ζυγια δε ὀρθά καὶ σωστά εἶναι δεκτά καὶ εὐλογημένα ἀπὸ τὸν Θεόν.

Παρ. 11,2 οὐ ἂν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν

Παρ. 11,2 Οπου θα εισέλθῃ και θα κυριαρχήσῃ υπερηφάνεια, εκεί θα ακολουθήσῃ ο εξευτελισμός και η ταπείνωσις. Η διάνοια δε των αληθινά ταπεινῶν ανθρώπων μελετᾷ ορθά και συνετά και το στόμα των εκφράζει σοφά λόγια. Η τελειότης των εναρέτων ανθρώπων θα οδηγή αυτούς με ασφάλεια, ενώ αυτούς, που παραβαίνουν τον θεῖον νόμον, η υποδούλωσις και η αποτυχία θα τους ἔχουν λάφυρόν των.

Παρ. 11,3 ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπε μετὰ μελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.

Παρ. 11,3 Ο δίκαιος όταν αποθάνῃ, αφήνει ὀπισθὲν του λύπην δια τον θάνατόν του· ο ὀλεθρος ὅμως των ἀσεβῶν γίνεται ἀμέσως και μετὰ χαράς δεκτός.

Παρ. 11,4 οὐκ ωφελήσῃ υπάρχοντα ἐν ἡμέρα θυμού, δικαιοσύνη δε ρύσεται ἀπὸ θανάτου.

Παρ. 11,4 Δεν θα ωφελήσουν τα πλουτή, όταν εκσπάσῃ η θεῖα ὀργή. Ἐνῶ η ἀρετή θα σώσῃ τον ἄνθρωπον ἀπὸ πολλά δεινά και ἀπὸ τον αἰώνιον θάνατον.

Παρ. 11,5 δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικία.

Παρ. 11,5 Η ἀρετή χαράσσει ἀψογον και ευθείαν την

οδόν των ανθρώπων. Η ασέβεια όμως περιπίπτει και περιπλέκεται μέσα εις πολλές αδικίας.

Παρ. 11,6 δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλεία αὐτῶν ἀλίσκονται παράνομοι.

Παρ. 11,6 Η ἀρετὴ λυτρώνει τοὺς εὐσυνειδήτους καὶ ἐντίμους ἀνθρώπους. Ἐνῶ οἱ παραβάται τοῦ θεοῦ νόμου συλλαμβάνονται εἰς τὴν παγίδα τῆς ἀπωλείας καὶ τοῦ ολέθρου.

Παρ. 11,7 τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς, τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.

Παρ. 11,7 Ὄταν τελευτήσῃ ὁ δίκαιος ἀνθρώπος, δὲν χάνεται ἡ ἐλπίς τῆς σωτηρίας του· ἐξ ἀντιθέτου δὲ ἐκεῖνα δια τὰ ὁποῖα ἐκαυχῶντο οἱ ἀσεβεῖς, ὁ πλοῦτος, ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα των, εξαφανίζονται ἐξ ὀλοκλήρου.

Παρ. 11,8 δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδεται ὁ ἀσεβής.

Παρ. 11,8 Ὁ δίκαιος διαφεύγει τὰς παγίδας, ποὺ του στήνουν ὡς πονηροὶ θηρευταὶ οἱ ἀσεβεῖς, ἀντ' αὐτοῦ δὲ συλλαμβάνεται εἰς τὴν παγίδα καὶ παραδίδεται ὁ ἀσεβής.

Παρ. 11,9 ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἴσθησις δὲ δικαίων εὖοδος.

Παρ. 11,9 Οἱ ἀσεβεῖς με τὰ δόλια λόγιοι των στήνουν παγίδας δια τοὺς συμπολίτας των· ἐνῶ οἱ

δίκαιοι με την συνετήν συμπεριοοράν των καθιστούν ομαλούς τους δρόμους της ζωής των άλλων.

Παρ. 11,10 ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσε πόλις,

Παρ. 11,10 Με τα συνετά λόγια και τα ενάρετα έργα των δικαίων ανορθώνονται και προοδεύουν αι πόλεις. Όταν οι ασεβείς καταστρέφονται, επικρατεί χαρά και αγαλλίασις. Με τας ευλογίας, που δίδει ο Θεός στους ειλικρινείς και εντίμους, θα δοξασθή και θα προοδεύση η πόλις.

Παρ. 11,11 στόμασι δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη.

Παρ. 11,11 Με τα ψευδή, τα πονηρά και τα φαύλα λόγια, που εξέρχονται από τα στόματα των ασεβών, ανασκάπτεται εκ θεμελίων και καταστρέφεται η πόλις.

Παρ. 11,12 μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεῆς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.

Παρ. 11,12 Ο ασύνετος και ανόητος περιγελά τους συμπολίτας του, ενώ ο φρόνιμος ανὴρ μένει ἡσυχος, διότι γνωρίζει να συγκρατή την γλώσσαν του.

Παρ. 11,13 ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ πνοῆ κρύπτει πράγματα.

Παρ. 11,13 Ο διπρόσωπος και ακριτόμυθος άνθρωπος φανερώνει τας απορρήτους αποφάσεις των

συμβουλίων, ενώ ο εχέμυθος και αξιόπιστος δεν εκφράζει, αλλά αποκρύπτει επιμελώς τας μυστικές συζητήσεις και αποφάσεις.

Παρ. 11,14 οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσι ὡσπερ φύλλα, σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ.

Παρ. 11,14 Οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ τῶν ὁποίων λείπει ἡ συνετὴ διακυβέρνησις, πίπτουν ὡς τὰ μαλακὰ φύλλα τῶν δένδρων. Ἡ σωτηρία δεκατορθώνεται διὰ μέσου πολλῆς σκέψεως καὶ μελέτης.

Παρ. 11,15 πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμίξη δικαίω, μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας.

Παρ. 11,15 Ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος, προσεταιριζόμενος τὸν δίκαιον καὶ κρυπτόμενος ὀπίσθεν τοῦ κύρου ἐκείνου, διαπράττει ευχερέστερον τὸ κακόν. Μισεῖ δε κάθε φωνὴν ἀνθρώπου καὶ ἦχον σάλπιγγας, διὰ τοῦ ὁποῦ θὰ εἰδοποιηθῶν οἱ ἄλλοι καὶ θὰ ἀσφαλισθῶν ἀπὸ αὐτόν.

Παρ. 11,16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλοῦτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.

Παρ. 11,16 Γυνὴ κοσμημένη με ἠθικά χαρίσματα γίνεται ἀφορμὴ καὶ αἰτία δόξης διὰ τὸν σύζυγόν της. Ἐξ ἀντιθέτου ἡ γυναῖκα, ἡ ὁποία μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετὴν,

γίνεται αιτία και εστία καταφρονήσεως και εξευτελισμού δια τον άνδρα της. Οι οκνηροί, κατασωτεύοντες τα όσα έχουν, απογυμνώνονται από τα πλούτη των. Εξ αντιθέτου δε οι εργατικοί και δραστήριοι πλουτίζουν και στηρίζονται ασφαείς εις τα πλούτη των.

Παρ. 11,17 τῆ ψυχῆ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων, ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων.

Παρ. 11,17 Ο άνθρωπος, που ελεεί τους άλλους, κάμνει εις την πραγματικότητα μεγάλο καλόν στον εαυτόν του, εις την ψυχήν και το σώμα του. Ο δε άσπλαχνος και ανελεήμων καταστρέφει την επίγειον ζωήν του και την ψυχήν του.

Παρ. 11,18 ἀσεβεῖς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.

Παρ. 11,18 Ο ασεβής διαπράττει έργα άδικα και μάταια χωρίς καμίαν ωφέλειαν δια τον εαυτόν του. Οσα όμως έργα καλά σπεύρουν και πραγματοποιήσουν οι δίκαιοι, θα είναι δι' αυτούς αληθινή μισθαποδοσία και ανταμοιβή.

Παρ. 11,19 υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν, διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.

Παρ. 11,19 Ανθρωπος δίκαιος θα ζήση ευτυχισμένην ζωήν, ο ασεβής όμως, ο οποίος επιδιώκει το κακόν, θα καταλήξη στον όλεθρον.

- Παρ. 11,20 βδέλυγμα Κυρίῳ διεστραμμένοι ὁδοί,
προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς
ὁδοῖς αὐτῶν.
- Παρ. 11,20 Οἱ διεστραμμένοι τρόποι ζωῆς του ασεβοῦς
εἶναι αποκρουστικοὶ καὶ μισητοὶ ενώπιον του
Κυρίου. Εξ ἀντιθέτου εἶναι ἀγαπητοὶ εἰς αὐτόν
οἱ ἀκέραιοι καὶ ἄμωμοι εἰς ὅλας τὰς
ἐκδηλώσεις της ζωῆς των.
- Παρ. 11,21 χειρὶ χειῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ
ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην
λήψεται μισθὸν πιστόν.
- Παρ. 11,21 Εκείνος που δίδει τὸ χέρι του στο χέρι του
ἄλλου καὶ συνάπτει συμφωνίαν δια τὴν
πραγματοποίησιν ἀδίκων ἐργῶν, δεν θα μείνη
ἀτιμώρητος παρά Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Οποῖος
ὅμως σκορπίζει παντοῦ τὰ ἐργα της ἀρετῆς θα
πάρῃ τὸν πρέποντα μισθόν.
- Παρ. 11,22 ὥσπερ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὑός, οὕτως γυναικὶ
κακόφρονι κάλλος.
- Παρ. 11,22 Ὅτι εἶναι τὸ χρυσὸ σκουλαρίκι εἰς τὴν
μύτην του χοίρου, κάτι τέτοιο εἶναι καὶ τὸ
κάλλος εἰς τὴν ἀσύνητον καὶ με ἀμαρτωλά
φρονήματα γυναίκα.
- Παρ. 11,23 ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπίς δὲ
ἀσεβῶν ἀπολεῖται.
- Παρ. 11,23 Ὅλα ἡ ἐπιθυμία των δικαίων εἶναι
ἀγαθὰ καὶ θα πραγματοποιηθοῦν ἐκ μέρους του

Θεού. Καθε δε πονηρά ελπίς των ασεβών ανθρώπων, διότι είναι κακή, θα καταστραφή.

Παρ. 11,24 εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπεύροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ συνάγοντες ἔλαττονοῦνται.

Παρ. 11,24 Υπάρχουν άνθρωποι, οι οποίοι σκορπίζουν απλόχερα τα αγαθά των δια την εξυπηρέτησιν των άλλων και με την ευλογίαν του Θεού αποκτούν πολύ περισσότερα. Υπάρχουν δε εξ αντιθέτου και άλλοι, οι οποίοι, αν και διαρκώς συγκεντρώνουν υλικά αγαθά με παρανόμους τρόπους, πάντοτε στερούνται.

Παρ. 11,25 ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἀπλῆ, ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.

Παρ. 11,25 Ο ευθύς, ο άκακος άνθρωπος έχει πάντοτε τας ευλογίας εκ μέρους του Θεού και τον έπαινον εκ μέρους των ανθρώπων. Άνθρωπος όμως, που αποθηριώνεται από τον θυμόν, έχει αποκρουστικήν συμπεριφοράν και κακήν την εμφάνισιν.

Παρ. 11,26 ὁ συνέχων σῖτον ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογίαν δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.

Παρ. 11,26 Δι' εκείνον, που συνάγει και κρύπτει το σιτάρι εν καιρώ λιμού, με τον σκοπον να το πωλήση πανάκριβα, όλοι εύχονται να του το λεηλατήσουν ξένοι επιδρομείς και εχθροί. Η

ευλογία δε του Θεού χορηγείται πλουσία εις εκείνον που δίδει και στους άλλους.

Παρ. 11,27 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν, ἐκζητοῦντα δὲ κακά, καταλήψεται αὐτόν.

Παρ. 11,27 Αυτός που σκέπτεται πάντοτε και πράττει το καλόν, επιδιώκει και ευρίσκει πολλήν χάριν εκ μέρους του Θεού. Εκείνον όμως, ο οποίος επιζητεί να πράττη τα κακά εις βάρος των άλλων, αυτά τα κακά θα επιέσουν επί της κεφαλής του και θα τον συντρίψουν.

Παρ. 11,28 ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται, ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ.

Παρ. 11,28 Εκείνος, που έχει πεποίθησιν και ελπίδα στον πλούτον του, θα πέση και θα καταστραφή. Εκείνος όμως, που βοηθεί και υποστηρίζει τους αναξιοπαθούντας δικαίους, αυτός θα ανατείλη ωσάν λαμπρός ήλιος.

Παρ. 11,29 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.

Παρ. 11,29 Εκείνος, που δεν ζη και δεν συμπεριφέρεται καλά μέσα στο σπίτι του, θα κληρονομήση ἀέρα, θα γίνη δηλαδή πτωχός. Ο ἀμυαλος και ασύνετος θα καταντήση δούλος στον συνετόν.

Παρ. 11,30 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς, ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ

παρανόμων.

Παρ. 11,30

Από τους καρπούς και τα έργα της δικαιοσύνης φυτρώνει και μεγαθύνεται το δένδρον της μακράς και ευτυχισμένης ζωής· ενώ η ζωή των παρανόμων ανδρών αφαιρείται πρόωρα.

Παρ. 11,31

εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποὺ φανεῖται;

Παρ. 11,31

Εάν όμως και αυτός ακόμη ο δίκαιος μόλις και μετά βίας σώζεται, ο ασεβής και ο αμαρτωλός πως θα τολμήση να παρουσιασθή ενώπιον του Θεού;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

Παρ. 12,1

Ὁ ἀγαπῶν παιδεῖαν, ἀγαπᾷ αἴσθησιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.

Παρ. 12,1

Εκείνος ο οποίος αγαπά την κατά Θεόν παιδεῖαν και μόρφωσιν, αγαπά την αληθινήν γνώσιν και ορθήν διάκρισιν. Οποιος όμως μισεί και αποστρέφεται τους ελέγχους, είναι ανόητος και ασύνετος.

Παρ. 12,2

κρείσσων ὁ εὐρῶν χάριν παρὰ Κυρίῳ, ἀνήρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται.

Παρ. 12,2

Πολύ καλύτερος από όλους είναι ο άνθρωπος, που ευρήκε και έλαβε χάριν δια της ευσεβείας του από τον Κυριον. Ο δε παράνομος

άνθρωπος θα λησμονηθή από τον Θεόν και τους ανθρώπους.

Παρ. 12,3 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, αἱ δὲ ρίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται.

Παρ. 12,3 Κανείς άνθρωπος δεν θα προκόψη και δεν θα κατευοδωθή με τας παρανομίας του. Αι ρίζαι όμως των δικαίων μένουν στερεαί στο έδαφος, ώστε και αυτοί και οι απόγονοί των να μη χαθούν.

Παρ. 12,4 γυνή ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσι γυνή κακοποιός.

Παρ. 12,4 Γυνή εργατική, δραστήρια και ενάρτεος, είναι στέφανος δόξης δια τον άνδρα της. Εξ αντιθέτου η κακότροπος γυναίκα καταστρέφει τον άνδρα της, όπως ο σκώληξ κατατρώγει το ξύλον.

Παρ. 12,5 λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερνῶσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους.

Παρ. 12,5 Αι σκέψεις, αι κρίσεις και αι αποφάσεις των δικαίων είναι πάντοτε ορθαί, ενώ οι ασεβεῖς μηχανεύονται και πρωτοστατούν εις δόλια σχέδια.

Παρ. 12,6 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.

Παρ. 12,6 Οι λόγοι των ασεβών είναι πάντοτε γεμάτοι

δολιότητα και επιβουλήν. Το στόμα όμως των ειλικρινών και εντίμων ανθρώπων λέγει πάντοτε την αλήθειαν, η οποία και τους λυτρώνει από τας δολιότητας των κακών.

Παρ. 12,7 οὐ ἔαν στραφῆ ὁ ἀσεβής, ἀφανίζεται, οἴκοι δὲ δικαίων παραμένουσι.

Παρ. 12,7 Οπου και αν στραφή και καταφύγη ο ασεβής, τελικώς θα καταστραφή, ενώ οι οίκοι των δικαίων παραμένουν σώοι και ασφαλείς.

Παρ. 12,8 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθοκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται.

Παρ. 12,8 Το στόμα του συνετού, δια τα σοφά και φρόνιμα λόγια του, επαινείται και εγκωμιάζεται από κάθε φρόνιμον άνδρα. Ενώ ο δια την ραθυμίαν και αμαρτωλότητα αυτού νωθρός εις την σκέψιν και βραδύνους εμπαίζεται.

Παρ. 12,9 κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.

Παρ. 12,9 Καλύτερος και προτιμότερος είναι ο άνθρωπος, ο έστω και κοινωνικώς κατώτερος, ο οποίος όμως με την έντιμον εργασίαν του εξυπηρετεί τον εαυτόν του και την οικογένειάν του, παρά μωροκενόδοξος, ο οποίος με τίτλους ευγενείας άνευ αξίας επιζητεί δόξαν, καθ' ον χρόνον στερείται και αυτού του επιουσίου άρτου.

Παρ. 12,10 δίκαιος οίκτείρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα.

Παρ. 12,10 Ο δίκαιος και ενάρετος άνθρωπος πονεὶ και ενδιαφέρεται και δι' αυτά ακόμη τα ζῶα του. Τα σπλάγχνα όμως των ασεβῶν εἶναι άπονα και σκληρά προς πάντας και προς πάντα.

Παρ. 12,11 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν.

Παρ. 12,11 Εκείνος που καλλιεργεῖ με επιμονήν και ενδιαφέρον τους αγρούς του, θα χορτάση ψωμί. Οσοι όμως επιζητοῦν μάταια και ακατόρθωτα πράγματα και καταστρώνουν μεγάλα απραγματοποίητα σχέδια, αυτοί εἶναι ανόητοι και θα πεινάσουν.

Παρ. 12,11^α ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.

Παρ. 12,11^α Οποιος ευχαριστεῖται και γλυκαίνεται να συχνάζη εις τα οἰνοπωλεία και να μεθά αυτός θα κληροδοτήση στο σπίτι του εξευτελισμόν και ἐντροπήν.

Παρ. 12,12 ἐπιθυμῖαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ ρίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι.

Παρ. 12,12 Αι επιθυμῖαι των ασεβῶν εἶναι πάντοτε κακαί και οδηγούν εις την καταστροφήν, ενώ αι ρίζαι των ευσεβῶν εἶναι απλωμένοι ασφαλείς

και αμετακίνητοι. Αυτοί και οι απόγονοί των θα ευδοκιμήσουν.

Παρ. 12,13 δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος.

Παρ. 12,13 Ο αμαρτωλός εξ αιτίας των ψευδολογιῶν και των ἄλλων δολίων λόγων του περιπίπτει και συλλαμβάνεται εις παγίδας. Ο ενάρετος όμως άνθρωπος, που προσέχει τα λόγια του, διαφεύγει από αυτές τας παγίδας.

Παρ. 12,13^α ὁ βλέπων λεία ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς.

Παρ. 12,13^α Εκείνος, που έχει ἡρεμον και γλυκύ το βλέμμα, εφελκύει την συμπάθειαν εκ μέρους των ἄλλων. Ο φίλερις όμως και φιλόδικος, που τρέχει εις τα δικαστήρια δια να συναντηθῆ εκεί με τους αντιδίκους του, θα δημιουργήσῃ εις εκείνους και στον εαυτόν του στενόχωρον ψυχικὴν κατάστασιν.

Παρ. 12,14 ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.

Παρ. 12,14 Από τα καλά λόγια, που σαν ωραίοι καρποί βγαίνουν από το στόμα του εντίμου και δικαίου, θα γεμίσῃ ἡ ζωὴ του από αγαθά. Σαν μισθός δε των χειλέων του θα δοθῆ εις αὐτόν χάρις εκ μέρους του Θεού και ἡ υπόληψις εκ μέρους των ανθρώπων.

Παρ. 12,15 ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν,
εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.

Παρ. 12,15 Οἱ ανόητοι καὶ μωροκενόδοξοι θεωροῦν
ορθὰς τὰς πορείας τῆς ζωῆς των, ἐνῶ εἰς τὴν
πραγματικότητα εἶναι διεστραμμένοι καὶ
ολέθρια. Ὁ σοφός ὅμως ἄνθρωπος ἀκούει τὰς
συμβουλὰς των ἄλλων καὶ δέχεται υποδείξεις.

Παρ. 12,16 ἄφρων ἀύθημερόν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ,
κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἀνὴρ
πανοῦργος.

Παρ. 12,16 Ὁ ασύνετος, ὑπὸ τὸ κράτος των πρώτων
ἐντυπώσεων, ἐκσπά ἀμέσως εἰς ὀργὴν, ἐπιβλαβὴ
διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ἐνῶ ὁ
συνετός καὶ μυαλωμένος ἄνθρωπος συγκρατεῖ
τὴν ὀργὴν του, διότι τὴν θεωρεῖ ταπεινώσιν αἰ
ἐξευτελισμόν.

Παρ. 12,17 ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ
δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.

Παρ. 12,17 Ἀποδεδειγμένην, καθαρὰν καὶ ἀξιόπιστον
μαρτυρίαν καταθέτει ὁ δίκαιος ἐνώπιον του
δικαστηρίου, ἐνῶ ὁ ψευδομάρτυς καταθέτει
ψευδεῖς καὶ δολίας μαρτυρίας.

Παρ. 12,18 εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μαχαίρα,
γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.

Παρ. 12,18 Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μετὰ λόγια
των πληγώνουν ὡσάν με μαχαίρι. Αἱ ὁμιλίας
ὅμως των συνετῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων

παρηγορούν και θεραπεύουν τας πληγωμένας και πονεμένας καρδίας.

Παρ. 12,19 χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχύς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον.

Παρ. 12,19 Τα χείλη του εντίμου και αληθινού μάρτυρος, ο οποίος ομιλεί με σύνεσιν και περίσκεψιν, καταθέτουν ακλόνητον και κατοχυρωμένην μαρτυρίαν. Εξ αντιθέτου μάρτυς ταχύς, επιπόλαιος και απερίσκεπτος, καταθέτει συνήθως επιπολαίαν και άδικον μαρτυρίαν.

Παρ. 12,20 δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά, οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.

Παρ. 12,20 Δολιότης υπάρχει εις την καρδίαν του πονηρού, ο οποίος μηχανεύεται και αποφασίζει κακά. Οσοι όμως επιθυμούν και επιδιώκουν την ειρήνην του Θεού, θα την επιτύχουν και θα ευφρανθούν.

Παρ. 12,21 οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν.

Παρ. 12,21 Εἰς τον ενάρετον άνθρωπον τίποτε το άδικον δεν είναι ευάρεστον. Οι ασεβεῖς όμως θα γεμίσουν από κακίας σύμφωνα με τας επιθυμίας της πονηράς καρδίας των.

Παρ. 12,22 βδέλυγμα Κυρίῳ χείλη ψευδῆ, ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ.

- Παρ. 12,22 Αποκρουστικά και μισητά είναι ενώπιον του Κυρίου τα χείλη, τα οποία ψεύδονται. Οποιος όμως φέρεται με ειλικρίνεια και αξιοπιστίαν είναι αγαπητός και ευπρόσδεκτος στον Θεόν.
- Παρ. 12,23 ἄνηρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἄραϊς.
- Παρ. 12,23 Ο συνετός άνθρωπος είναι ωσάν θρόνος, επί του οποίου βασιλεύει η αλήθεια και η ορθή διάκρισις, ενώ η καρδία των αμαρτωλών και ασυνέτων θα συναντήση και θα πλημμυρίση από κατάρας.
- Παρ. 12,24 χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσῃ εὐχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσσονται ἐν προνομῇ.
- Παρ. 12,24 Τα χέρια των εντίμων και συνετῶν ανθρώπων θα υπερισχύσουν και θα κυριαρχήσουν εύκολα επάνω στους άλλους. Οι δόλιοι όμως και οι ασύνετοι θα είναι υποχείριοι και υπηρέται των άλλων.
- Παρ. 12,25 φοβερὸς λόγος καρδίαν ταρασσει ἄνδρὸς δικαίου, ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.
- Παρ. 12,25 Λογια απειλητικά, ειδήσεις θλιβεραὶ συγκινούν και ταρασσουν την καρδίαν του δικαίου ανθρώπου, ἔστω και αν δεν αναφέρονται εις αὐτόν προσωπικώς. Αι αγαθαὶ όμως ἀγγελίαι, ὅπως είναι ο λόγος του Θεού, τον ευχαριστούν και τον χαροποιούν.
- Παρ. 12,26 ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται, αἱ

δὲ γινῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς.
ἀμαρτάνοντας καταδιώξεται κακὰ ἢ δὲ ὁδὸς
τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.

Παρ. 12,26 Ο συνετός και ειλικρινής και ευσεβής
άνθρωπος κάμνει καλόν πρώτα πρώτα στον
εαυτόν του, ενώ αι γνώμαι, αι αποφάσεις και αι
πράξεις των ασεβών είναι ξέναι προς την
αρετήν της επεικειάς. Τιμωρία εκ μέρους του
Θεού και συμφοραί εκ μέρους αυτών των ιδίων
θα καταδιώξουν τους αμαρτωλούς, διότι ο
δρόμος των ασεβών τους παραπλά και τους
οδηγεί στον όλεθρον.

Παρ. 12,27 οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας, κτῆμα δὲ
τίμιον ἀνὴρ καθαρός.

Παρ. 12,27 Ο δόλιος άνθρωπος δεν θα επιτύχη εις τας
επιχειρήσστου, ενώ ο δίκαιος και καθαρός από
δολιότητος και αμαρτίας είναι πολύτιμον
απόκτημα δια την κοινωνίαν, αξιαγάπητος στον
Θεόν.

Παρ. 12,28 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή, ὁδοὶ δὲ
μνησικάκων εἰς θάνατον.

Παρ. 12,28 Εις τους δρόμους της αρετής υπάρχει η
αληθινή και ευχάριστος ζωη, ενώ οι δρόμοι των
μνησικάκων και εμπαθών ανθρώπων οδηγούν
στον θάνατον.

Παρ. 13,1

Υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί, υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ.

Παρ. 13,1

Υἱὸς ευφυῆς και φρόνιμος υπακούει στον πατέρα του και προοδεύει, ενώ ο ανυπάκουος βαδίζει προς τον όλεθρον.

Παρ. 13,2

ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχὰὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι.

Παρ. 13,2

Ο ενάρτεος άνθρωπος θα απολαύση τα αγαθά, που απέκτησέ με την δικαίαν και τιμίαν του εργασίαν, ενώ οι παράνομοι θα καταστραφούν με πρόωρον θάνατον

Παρ. 13,3

ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ προπετῆς χεῖλεσι πτοήσει ἑαυτόν.

Παρ. 13,3

Εκείνος που προσέχει τα λόγια του, προφυλάσσει την ζωήν του από πολλά κακά. Ο επιπόλαιος όμως και απερίσκεπτος εις τα λόγια του θα δημιουργήση στον εαυτόν του πολλούς φόβους και μεγάλας περιπετείας.

Παρ. 13,4

ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶ πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.

Παρ. 13,4

Καθε οκνηρός και κακός είναι γεμάτος με πάσης φύσεως επιθυμίας και όνειρα απραγματοποίητα. Τουναντίον αι χείρες των εργατικῶν ανθρώπων εργάζονται με επιμέλειαν

και δραστηριότητα.

Παρ. 13,5 λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβῆς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρησίαν.

Παρ. 13,5 Ο δίκαιος αποστρέφεται με μίσος κάθε λόγον, ο οποίος εκφράζει αδικίαν. Ο ασεβής όμως σκέπτεται και πράττει έργα, τα οποία τον καταισχύουν και τον εξευτελίζουν. Δια τούτο δεν έχει το ηθικόν σθένος να παρουσιασθή ούτε ενώπιον των ανθρώπων, ούτε ενώπιον του Θεού.

Παρ. 13,7 εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.

Παρ. 13,7 Υπάρχουν ἄνθρωποι κενόδοξοι και καυχησιολόγοι, οι οποίοι παρουσιάζουν τον εαυτόν των πλούσιον, ενώ εἶναι πάμπτωχοι. Υπάρχουν όμως και ἄλλοι, που φέρονται με ταπεινοφροσύνην, ενώ ἔχουν πολύν πλούτον.

Παρ. 13,8 λύτρον ἄνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.

Παρ. 13,8 Ο πλούτος δίδεται, όταν παραστή ἀνάγκη, ως λύτρον, δια να σώση την ζωὴν του πλουσίου. Ο πτωχός όμως δεν υπόκειται εις τέτοιας ἀπειλάς και κινδύνους εκ μέρους ληστών, που ζητοῦν λύτρα.

Παρ. 13,9 φῶς δικαίοις διαπαντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν

σβέννυται.

Παρ. 13,9 Εἰς τοὺς δικαίους ἀνθρώπους ὑπάρχει πάντοτε τὸ παρά τοῦ Θεοῦ φῶς τῆς χαρᾶς. Ἀλλὰ τὸ φῶς τῆς ζωῆς τῶν ἀσεβῶν, ἀν ὑπάρξη, εἶναι προσωρινόν, ταχέως σβήνεται καὶ χάνεται.

Παρ. 13,9^α ψυχὰὶ δόλιαὶ πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεῖρουσι καὶ ἐλεοῦσι.

Παρ. 13,9^α Αἱ δόλιαὶ καὶ πονηραὶ ψυχὰὶ ζοῦν περιπλανώμενοι μέσα εἰς τοὺς λαβυρίνθους τῆς ἁμαρτίας, ἐνῶ οἱ δίκαιοι ζοῦν εὐχάριστα, συγχρόνως δὲ συμπαθοῦν καὶ ἐλεοῦν καὶ τοὺς ἄλλους.

Παρ. 13,10 κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.

Παρ. 13,10 Ὁ ἀμετανόητος κακὸς ἄνθρωπος διαπράττει με θρασύτητα τὸ κακόν καὶ καυχᾶται δι' αὐτό. Ὅσοι ὅμως ἔχουν αὐτογνωσίαν εἶναι σοφοί καὶ ταπεινόφρονες.

Παρ. 13,11 ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται· δίκαιος οἰκτεῖρει καὶ κίχρᾱ.

Παρ. 13,11 Περιουσία, ἡ ὁποία αποκτάται καὶ αὐξάνεται με παράνομα μέσα καὶ εἰς ὀλίγον χρονικόν διάστημα, σύντομα θα ὀλιγοστεύσῃ καὶ θα εξαφανισθῇ. Εκείνος ὅμως ὁ ὁποῖος

συγκεντρώνει αγαθά και πλουτίζει κατά τρόπον δίκαιον και νόμιμον, θα γεμίση πράγματι από τας ευλογίας και τα αγαθά του Κυρίου. Ο δίκαιος λυπείται τους πτωχούς, τους στερουμένους και τους πάσχοντας, ελεεί και δανείζει.

Παρ. 13,12 κρείσσων έναρχόμενος βοηθῶν καρδιά τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή.

Παρ. 13,12 Καλύτερος και ανώτερος είναι εκείνος, ο οποίος αρχίζει αμέσως να βοηθή τους άλλους με όλην του την καρδιά, από εκείνον που δίδει υποσχέσεις μόνον και ελπίδας δια βοήθειαν στο μέλλον. Διότι η αγαθή επιθυμία προς βοήθειαν των άλλων, η οποία πραγματοποιείται αμέσως, είναι δένδρον γεμάτο ζωήν.

Παρ. 13,13 ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν, οὗτος ὑγιαίνει.

Παρ. 13,13 Εκείνος που καταφρονεί τον λόγον του Θεού και εκτρέπεται εις κακάς πράξεις, θα καταφρονηθή και θα καταδικασθῆ δι' αυτάς από τον Θεόν. Εκείνος όμως που σέβεται και τηρεῖ την εντολήν του Θεού, αυτός είναι υγιῆς ψυχικώς, θα ἔχη ζωήν και υγείαν.

Παρ. 13,13^α υἱῶ δολίω οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν, οἰκέτη δὲ σοφῶ εὖοδοι ἔσονται πράξεις, καὶ

κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.

Παρ. 13,13^α Εἰς τον δόλιον και κακόν υἱόν κανένα αγαθόν δεν θα υπάρχη μονίμως. Εἰς τον υπηρέτην ὅμως τον συνετόν και έντιμον ὅλαι αι ενέργειάι του θα ευοδώνωνται και η πορεία της ζωής του θα κατευθύνεται και θα κυβερνάται από τον Θεόν.

Παρ. 13,14 νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.

Παρ. 13,14 Ο νόμος του Θεού εἶναι πηγὴ ζωῆς δια τον σοφόν, ενώ ο ἄμυαλος και αμαρτωλός συλλαμβάνεται από παγίδα θανάτου.

Παρ. 13,15 σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.

Παρ. 13,15 Η ἀγαθὴ σύνεσις, που χορηγεῖται από τον Θεόν, δίδει χάριν στον ἄνθρωπον, τον κάμνει δε συμπαθὴ και στους ἄλλους. Δια να γνωρίση ὅμως κανεῖς τον νόμον του Θεού, πρέπει να ἔχη καθαρὰν και καλοπροαίρετον καρδίαν και διάνοιαν. Αἱ πορεῖαι αὐτῶν, που καταφρονούν τον θεῖον νόμον, οδηγούν στον ὄλεθρον.

Παρ. 13,16 πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν.

Παρ. 13,16 Καθε συνετός και έξυπνος ἄνθρωπος ενεργεῖ με περίσκεψιν κρίνων ορθῶς πρόσωπα και πράγματα, ενώ ο ασύνετος ξεπετά και

φανερώνει απερίσκεπτος την κακίαν του και δημιουργεί στον εαυτόν του ζητήματα.

Παρ. 13,17 βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά, ἄγγελος δὲ σοφὸς ῥύσεται αὐτόν.

Παρ. 13,17 Βασιλεύς θρασύς και ασύνετος θα περιπέση εις πολλά κακά και θα εμπλέκεται εις πολλές δυσκολίας. Ενας όμως συνετός σύμβουλος είναι δυνατόν να προλάβη τα λάθη του και να τον σώση από πολλές περιπετείας.

Παρ. 13,18 πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὃ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται.

Παρ. 13,18 Η ορθή διαπεδαγωγήσις και υγιής μόρφωσις διώχνει από την ζωήν την πτωχείαν και την καταφρόνησιν. Και εκείνος ο οποίος δέχεται τας υγιείς υποδείξεις και συμμορφώνεται με αυτάς, θα δοξασθή και θα τιμηθῆ από τους ανθρώπους.

Παρ. 13,19 ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἠδύνουσι ψυχὴν, ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.

Παρ. 13,19 Αγιαι επιθυμιαι και ιεροί πόθοι των ευσεβών τέρπουν και γλυκαίνουν την ψυχὴν των, ενώ τα έργα των ασεβών είναι μακράν από το θέλημα του Θεού και δημιουργοῦν πικρίαν και απογοήτευσιν.

Παρ. 13,20 ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται, ὃ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.

- Παρ. 13,20 Εκείνος που συναναστρέφεται με σοφούς και εναρέτους, θα γίνη και αυτός σοφός και ενάρετος. Εξ αντιθέτου εκείνος ο οποίος συναναστρέφεται με αμαρτωλούς, θα γίνη και θα γνωσθή εις την κοινωνίαν ως όμοιός των, ένας από αυτούς.
- Παρ. 13,21 άμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά, τούς δέ δικαίους καταλήφεται άγαθά.
- Παρ. 13,21 Εκείνους που συστηματικά και αμετανόητα διαπράττουν το κακόν, θα τους κυνηγούν συνεχώς προς τιμωρίαν των αι δυστυχίαι και αι θλίψεις, ενώ τους εναρέτους θα τους συναντούν στον δρόμον της ζωής των και θα τους περιβάλλουν τα αγαθά.
- Παρ. 13,22 άγαθός άνήρ κληρονομήσει υίους υίών, θησαυρίζεται δέ δικαίοις πλοῦτος άσεβών.
- Παρ. 13,22 Ο ενάρετος και ευσεβής άνθρωπος, θα αφήση κληρονομίαν όχι μοναχά εις τα παιδιά του αλλά και εις τα παιδιά των παιδιών του. Ο πλούτος δε των ασεβών ανθρώπων θησαυρίζεται, δια να περιέλθη εις τα χέρια των δικαίων.
- Παρ. 13,23 δίκαιοι ποιήσουσιν έν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἄδικοι δέ άπολοῦνται συντόμως.
- Παρ. 13,23 Οι δίκαιοι θα ζήσουν επί πολλά έτη έχοντες και απολαμβάνοντες τον πλούτον των, οι δε άδικοι θα καταστραφούν πολύ σύντομα.

Παρ. 13,24 ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει.

Παρ. 13,24 Ο πατέρας, ο οποίος λυπείται και δεν τιμωρεί με την παιδαγωγικήν ράβδον τον υιόν του, είναι το ίδιο ως εάν τον μισή. Εκείνος όμως που αγαπά με αληθινήν αγάπην το παιδί του, το διαπαιδαγωγεί και το ανατρέφει με πολλήν επιμέλειαν, με στοργήν αλλά και με αυστηρότητα.

Παρ. 13,25 δίκαιος ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

Παρ. 13,25 Ο δίκαιος, όταν τρώγη, χορταίνει και ικανοποιεί την ψυχήν του ευχαριστών τον Θεόν. Αι ψυχὰὶ των ασεβῶν εξ αιτίας της αμαρτωλότητός των είναι σαν πτωχαί. Ποτέ δεν ευχαριστούνται εις χορτασμόν, ἔστω και αν ἔχουν πολλά και νόστιμα φαγητά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

Παρ. 14,1 Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

Παρ. 14,1 Συνεταί και ενάρετοι γυναίκες ἐκτίσαν με την νοικοκυρωσύνην των και ανέδειξαν τα σπίτια των και την οικογενειάν των, ενώ η ἀμυαλος και σπάταλος γυναίκα ἐξεθεμελίωσε με τα ίδια της τα χέρια το σπίτι της.

Παρ. 14,2 ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν Κύριον,
ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ
ἀτιμασθήσεται.

Παρ. 14,2 Εκείνος που ζη και φέρεται με τιμιότητα
και δικαιοσύνην, σέβεται και φοβεῖται τον
Θεόν, ενώ εκείνος ο οποίος βαδίζει
διεστραμμένας οδούς, θα κατεξευτελισθή.

Παρ. 14,3 ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως,
χείλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.

Παρ. 14,3 Από το στόμα των ασυνέτων ανθρώπων
εξέρχονται λόγοι αλαζονικοί και υβριστικοί, οι
οποίοι κτυπούν τους άλλους ωσάν με ρόπαλον,
ενώ τα χείλη των συνετών και φρονίμων αυτών,
που προσέχουν εις τα λόγια των, τους
προφυλάσσουν από κακὰς συνεπείας.

Παρ. 14,4 οὐ μὴ εἰσι βόες, φάτναι καθαραί· οὐ δὲ
πολλὰ γεννήματα, φανερά βοδὸς ἰσχύς.

Παρ. 14,4 Οπου δεν υπάρχουν βοῖδια, αι φάτναι εἶναι
καθαραί, όπου όμως βλέπεις γεννήματα και
εισοδήματα, εκεί γίνεται φανερά η αξία του
βοῖδιού.

Παρ. 14,5 μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ
ψευδῆ μάρτυς ἄδικος.

Παρ. 14,5 Ο ευσυνείδητος και φιλαλήθης μάρτυς ποτέ
δεν θα εἶπη και δεν θα καταθέση ψεύδη, ενώ ο
ψευδομάρτυς με τας ψευδολογίας του ανάπτει

πυρκαϊάς, που κατακαίουν τον πλησίον.

Παρ. 14,6 ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ
εὐρήσεις, αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις
εὐχερής.

Παρ. 14,6 Θα αναζητήσης σοφίαν και σύνεσιν μεταξύ
των κακῶν ανθρώπων και δεν θα την εύρης. Εις
τους φρόνιμους όμως και συνετούς ανθρώπους
θα συναντήσης εύκολα την αληθινήν γνώσιν
και την δικαίαν διάκρισιν.

Παρ. 14,7 πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὄπλα δὲ
αἰσθήσεως χεῖλη σοφά.

Παρ. 14,7 Εἰς τον ασύνετον ἄνθρωπον, που δεν
υπάρχει φρόνησις δια να τον κυβερνήση,
έρχονται όλα αντίθετα και ανάποδα, ενώ τα
χεῖλη του σοφοῦ εἶναι δι' αὐτόν ωσάν ὄπλα, που
εκφράζουν και υπερασπίζουν την αληθινήν
γνώσιν.

Παρ. 14,8 σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς
αὐτῶν, ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνη.

Παρ. 14,8 Η ευφυΐα και η σύνεσις των κατὰ Θεόν
σοφῶν ἀνθρώπων γνωρίζει και καθοδηγεί
αυτούς στο πως πρέπει να φέρωνται. Αντιθέτως
η αμυαλωσύνη των ἀφρόνων τους οδηγεί εις την
πλάνην και στον όλεθρον.

Παρ. 14,9 οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσι καθαρισμόν,
οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.

- Παρ. 14,9 Τα σπίτια, αι οικογένειαι των παρανόμων ανθρώπων πρέπει να υποβληθούν εις κάθαρσιν δια της μετανοίας, ενώ αι οικίαι και αι οικογένειαι των δικαίων είναι καθαράι και ευάρεστοι ενώπιον του Θεού.
- Παρ. 14,10 καρδία ἀνδρὸς αἰσθητικῆ, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν δὲ εὐφραίνεται, οὐκ ἐπιμίγνυται ὕβρει.
- Παρ. 14,10 Ο ψυχικῶς υγιῆς ἄνθρωπος ἔχει ευαίσθητον την καρδίαν, η δε ψυχὴ του πονεῖ εις τας θλίψεις τας ιδικάς του και των ἄλλων. Οταν δε του ἔρχονται ευνοϊκαι περιστάσεις και ευφραίνεται ἐξ αυτών, δεν κυριεύεται ἀπό το πνεύμα της αλαζονείας.
- Παρ. 14,11 οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται.
- Παρ. 14,11 Αι οἰκίαι των ἀσεβῶν θα εξαφανισθοῦν, αι σκηναὶ ὅμως των δικαίων, ἔστω και αν εἶναι πτωχαί, θα μένουν ὀρθαι και ἀσάλευτοι.
- Παρ. 14,12 ἔστιν ὁδός, ἣ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὀρθὴ εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾄδου.
- Παρ. 14,12 Υπάρχουν τρόποι ζωῆς, τους οποίους μερικοὶ ἄνθρωποι θεωροῦν ως ὀρθούς, ενώ εις την πραγματικότητα εἶναι λανθασμένοι και αμαρτωλοί. Το τέρμα ὅμως αυτών των ὁδῶν φθάνει εις τα βάθη του ᾄδου.

Παρ. 14,13 ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμίγνυται λύπη,
τελευταῖα δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.

Παρ. 14,13 Εἰς τὰς τέρψεις καὶ διασκεδάστου
ἀνθρώπου δὲν ἀναμιγνύεται καὶ δὲν φαίνεται
να ἔχη μέρος ἡ λύπη. Εἰς τὸ τέλος ὅμως ἡ
εὐφροσύνη αὐτή, ἐφ' ὅσον στηρίζεται ἐπὶ τῆς
ἀμαρτίας, ὁδηγεῖ στο πένθος.

Παρ. 14,14 τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται
θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων
αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός.

Παρ. 14,14 Ὁ θρασὺς καὶ σκληρόκαρδος ἄνθρωπος θὰ
χορτάσῃ ἀπὸ τὰς ὀλεθρίας συνεπειᾶς τῆς
διαγωγῆς του, θὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἐπίχειρα τῆς
κακίας του. Ἐξ ἀντιθέτου ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος
θὰ εὐχαριστηθῇ καὶ θὰ χαρῆ ἀπὸ τὰς συνεπειᾶς
τῶν καλῶν σκέψεων καὶ ἀποφάσεών του.

Παρ. 14,15 ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανοὔργος δὲ
ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.

Παρ. 14,15 Ὁ ἀπονήρευτος καὶ ἀφελὴς ἄνθρωπος δίδει
ἐμπιστοσύνην εἰς κάθε λόγον, τὸν ὁποῖον θὰ
ἀκούσῃ. Ὁ ἐξυπνος ὅμως καὶ συνετός, καὶ ἀν
πρὸς στιγμὴν πιστεύσῃ ὅλα ὅσα ἀκούσῃ, τὰ
ἐπανεξετάζει· καὶ ἀν δὲν τὰ εὐρὴ ὀρθὰ
ἀλλάσσει γνώμην.

Παρ. 14,16 σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὃ δὲ
ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθῶς μίγνυται ἀνόμῳ.

Παρ. 14,16 Ὁ συνετός καὶ μυαλωμένος ἄνθρωπος,

επειδή φοβείται το κακόν και τας συνεπείας του, αποφεύγει την συναναστροφήν με τους κακούς, ενώ ο αμυαλος, επειδή έχει αυτοπεποίθησιν, επικοινωνεί και συναναστρέφεται με τους καταπατούντας τον θείον νόμον.

Παρ. 14,17 ὁξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει.

Παρ. 14,17 Ο οξύθυμος, επειδή σκοτίζεται από τον θυμόν και δεν είναι κύριος του εαυτού του, εκτρέπεται εις απερισκέπτους πράξεις. Ο φρόνιμος όμως και κύριος του εαυτού του άνθρωπος πολλά ανέχεται και ενεργεί μετά συνέσεως.

Παρ. 14,18 μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως.

Παρ. 14,18 Μερίδιον και κτήμα των θα έχουν οι άφρονες την κακότητα, οι δε ευφυείς και συνετοί θα έχουν ως κτήμα των την αληθινήν γνώσιν και την ηθικήν διάκρισιν.

Παρ. 14,19 ὀλισθήσουσι κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσι θύρας δικαίων.

Παρ. 14,19 Οι κακοί θα γλιστρήσουν και θα πέσουν ενώπιον των αγαθών ανθρώπων, και οι ασεβείς θα γίνουν υπηρέται εις τας θύρας των δικαίων.

Παρ. 14,20 φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχοῦς, φίλοι δὲ

πλουσίων πολλοί.

Παρ. 14,20 Ψευδείς και ιδιοτελείς φίλοι θα μισήσουν και θα εγκαταλείψουν τους φίλους των, εάν εκείνοι πτωχύνουν. Οι φίλοι όμως των πλουσίων, δηλαδή οι κόλακες, είναι πολλοί, επειδή αποβλέπουν εις την εκμετάλλευσιν εκείνων.

Παρ. 14,21 ὁ ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει, ἔλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός.

Παρ. 14,21 Οποιοσ ἐξευτελίζει και καταφρονεί τον πτωχόν, διαπράττει αμαρτίαν, ενώ εκείνος που ελεεί τους πτωχούς, είναι αξιομακάριστος και αξιέπαινος.

Παρ. 14,22 πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύνη δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.

Παρ. 14,22 Εκείνοι που περπιτλανώνται στο σκότος της αμαρτίας, καταστρώνουν πονηρά σχέδια και παίρνουν κακάς αποφάσεις εις βάρος των άλλων, ενώ οι πράγματι αγαθοί άνθρωποι καταρτίζουν αγαθά σχέδια και παίρνουν ειλικρινείς αποφάσεις εις βοήθειαν των άλλων. Οι σχεδιάζοντες και επιδιώκοντες το κακόν, δεν γνωρίζουν την ευσπλαγχνίαν και την ευθύτητα. Ευσπλαγχνία όμως και τιμότης και

αξιοπιστία υπάρχουν στους εργάτας του καλού.

Παρ. 14,23 ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν, ὁ δὲ
ἡδὺς καὶ ἀνάληγτος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.

Παρ. 14,23 Εἰς κάθε εργατικόν και τίμιον ἄνθρωπον
υπάρχει πλεόνασμα αγαθών; Ο φιλήδονος ὁμως
και αναίσθητος θα ευρίσκεται πάντοτε εἰς
στέρησιν και πτωχείαν.

Παρ. 14,24 στέφανος σοφῶν πλοῦτος αὐτῶν, ἡ δὲ
διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ.

Παρ. 14,24 Στέφανος των σοφῶν εἶναι ο πλούτος, ὄχι
μόνον ο υλικός ἀλλά και ο πνευματικός, ἐνῶ η
αναστροφή και ἐπιδίωξις των ασυνέτων εἶναι
κακὴ και με κακὰς συνεπειὰς.

Παρ. 14,25 ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός,
ἐκκαίει δὲ ψεύδη δόλιος.

Παρ. 14,25 Ἀπὸ πολλὰ δεινὰ και ἀδικον καταδίκην
ενας αξιοπιστος μάρτυς θα ἀπαλλάξη τον
αθῶον. Τουναντίον ο ψευδὴς και δόλιος μάρτυς
θα προσπαθήση να ἀνάψη πυρκαϊάν με τας
ψευδολογίας του.

Παρ. 14,26 ἐν φόβῳ Κυρίου ἐλπίς ἰσχύος, τοῖς δὲ
τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα.

Παρ. 14,26 Εκείνος που σέβεται και φοβείται τον
Κυριον, ἔχει βέβαιον την ἐλπίδα ὅτι θα
ἀποκτήση δύναμιν υλικὴν και πνευματικὴν. Εἰς
δε τα τέκνα του θα ἀφήση ἀκλόνητον θεμέλιον,

ώστε και εκείνα να προοδεύσουν.

Παρ. 14,27 πρόσταγμα Κυρίου πηγή ζωής, ποιεί δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.

Παρ. 14,27 Αἱ ἐντολαὶ τοῦ Κυρίου εἶναι πηγή τῆς ζωῆς μας, διότι μας προφυλάσσουν καὶ μας ἀποτρέπουν ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ θανάτου.

Παρ. 14,28 ἐν πολλῶ ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείπει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.

Παρ. 14,28 Ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ κάθε βασιλέως στηρίζεται στο πλῆθος τοῦ λαοῦ τοῦ. Ὄταν ὅμως λείψῃ ὁ λαός, θα συντριβῇ καὶ ὁ ἴδιος ὁ βασιλεύς.

Παρ. 14,29 μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων.

Παρ. 14,29 Ὁ πράος, ὁ υπομονητικὸς καὶ με αυτοκυριαρχίαν ἄνθρωπος ἔχει πολλὴν φρόνησιν. Ἐνῶ ὁ μικρόψυχος καὶ ευέξαπτος εἶναι παρά πολὺ ἀνόητος.

Παρ. 14,30 πράυθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική.

Παρ. 14,30 Ὁ πράος καὶ υπομονητικὸς ἄνθρωπος εἶναι ὁ καλύτερος ἰατρός τῶν πόνων τῆς καρδίας τῶν ἄλλων. Σκουλήκι δὲ ποῦ κατατρώγει τὰ κόκκαλα τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἡ ευερέθιστος καὶ εὐθικτος καρδία.

Παρ. 14,31 ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεεῖ πτωχόν.

Παρ. 14,31 Εκείνος που συκοφαντεῖ και εκμεταλλεύεται τον πτωχόν, εξοργίζει τον Θεόν, ο οποίος ἐπλασε τον πτωχόν. Εκείνος δέ που τιμά και σέβεται τον Θεόν, ἐλεεί τον πτωχόν ως τέκνον του Θεού.

Παρ. 14,32 ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποithῶς τῇ ἑαυτοῦ ὀσιότητι δίκαιος.

Παρ. 14,32 Ο αμαρτωλός άνθρωπος ἀπό αὐτήν ταύτην την κακίαν του θα σπρωχθή και θα κατακρημνισθῆ εις την ἀπώλειαν. Εκείνος όμως ο οποίος στηρίζεται εις την ἀρετήν και την ἀγνότητα της καρδίας, θα εἶναι δίκαιος ἐνώπιον του Θεού και ευλογημένος.

Παρ. 14,33 ἐν καρδίᾳ ἀγαθῆ ἀνδρὸς ἀναπαύσεται σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκειται.

Παρ. 14,33 Η ἀληθινή και προς την ἀρετήν οδηγούσα σοφία κατοικεῖ και ἀναπαύεται εις την ἀγαθὴν καρδίαν του ἀνθρώπου. Εις την καρδίαν όμως των κακῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀγνωστος η κατὰ Θεόν σοφία.

Παρ. 14,34 δικαιοσύνη ὑποῖ ἔθνος, ἔλασσοנוῦσι δὲ φυλὰς ἀμαρτίαι.

Παρ. 14,34 Η δικαιοσύνη ἐξυψώνει και ἀναδεικνύει

ένα έθνος, ενώ αι αμαρτίαι ελαττώνουν και εξολοθρεύουν ολοκλήρους φυλάς.

Παρ. 14,35 δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων, τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφία ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

Παρ. 14,35 Ευπρόσδεκτος είναι στον σοφόν βασιλέα ένας συνετός σύμβουλος, διότι με την πνευματικήν αυτού ικανότητα και ευστροφίαν τον προφυλάσσει από αποτυχίας και εξευτελισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

Παρ. 15,1 Ὅργη ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς.

Παρ. 15,1 Ο θυμός και η οργή καταστρέφει και αυτούς ακόμη τους φρόνιμους. Απάντησις δε μετά ταπεινοφροσύνης και πραότητος αναχαιτίζει τον θυμόν. Λογος όμως εξερεθιστικός προκαλεί και εξεγείρει θυμούς.

Παρ. 15,2 γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακά.

Παρ. 15,2 Η γλώσσα των συνετών ανθρώπων γνωρίζει και λέγει τα ορθά και πρόποντα, ενώ το στόμα των ασυνέτων και ανοήτων διαλαλεί διαρκώς λόγια κακά και αναιδή.

Παρ. 15,3 ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου, σκοπεύουσι

κακούς τε καὶ ἀγαθούς.

Παρ. 15,3 Εἰς κάθε μέρος της υλικῆς και πνευματικῆς δημιουργίας τα μάτια του Θεοῦ παρατηροῦν τα πάντα. Εποπτεύουν τους καλούς και τους ἀγαθούς εἰς ὅλας αὐτῶν τας καταστάσεις και ενεργείας.

Παρ. 15,4 Ἰασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος,

Παρ. 15,4 Ἡ θεραπεία, τὴν ὁποίαν προσφέρει ἡ γλυκεία και ευλαβῆς γλώσσα, ὁμοιάζει πρὸς πλουσιόκαρπον δένδρον ζωῆς. Ὅποιος προσέχει και συγκρατεῖ τὴν γλώσσαν του, θα γέμιση ἀπὸ το Πνεῦμα του Θεοῦ.

Παρ. 15,5 ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, ὁ δὲ φυλάσων ἐντολὰς πανουργότερος.

Παρ. 15,5 Ὁ ἀσύνετος ἐμπαίζει και καταφρονεῖ τὴν στοργικὴν παιδαγωγίαν του πατρός. Εκείνος ὅμως ὁ ὁποῖος ἀκούει με προσοχὴν και τηρεῖ τας πατρικὰς ἐντολὰς, ἀναδεικνύεται ἐξυπνότερος και συνετώτερος.

Παρ. 15,6 ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται. οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται.

Παρ. 15,6 Ὅπου ὑπάρχει μεγάλη και πολύπλευρος ἀρετή, ἐκεῖ ὑπάρχει πολλή δύναμις και πρόοδος. Οἱ ἀσεβεῖς ὅμως σύρριζα θα ἐξολοθρευθοῦν ἀπὸ

την γην. Εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν δικαίων ὑπάρχει πολλή δύναμις πλοῦτου καὶ ἀρετῆς. Τὰ δὲ πλοῦτῃ τῶν ἀσεβῶν θὰ καταστραφούν.

Παρ. 15,7 χεῖλη σοφῶν δέδεταί αἰσθήσει, καρδία δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.

Παρ. 15,7 Τὰ χεῖλη τῶν σοφῶν καὶ εὐσεβῶν εἶναι στενὰ συνδεδεμένα καὶ ἀχώριστα μετὰ τὴν ἀληθῆ γνῶσιν καὶ σοφίαν, ἐνῶ αἱ καρδίαι τῶν ἀσυνέτων δὲν ἔχουν σταθερὸν στήριγμα ἀλλ' ἐκτρέπονται ἀπ' ἔδω καὶ ἀπὸ ἐκεῖ.

Παρ. 15,8 Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα Κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ.

Παρ. 15,8 Αἱ θυσίαι τῶν ἀσεβῶν εἶναι ἀποκρουστικαὶ καὶ μισηταὶ ἀπὸ τοῦ Κυρίου. Αἱ προσευχαὶ ὅμως καὶ τὰ τάματα αὐτῶν, ποὺ συμμορφώνονται πρὸς τὸ θεῖον θέλημα, εἶναι εὐάρεστα καὶ εὐπρόσδεκτα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

Παρ. 15,9 βδέλυγμα Κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ.

Παρ. 15,9 Ἀποκρουστικαὶ καὶ μισηταὶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου εἶναι αἱ πορεῖαι τῆς ζωῆς τοῦ ἀσεβοῦς. Ἐξ ἀντιθέτου δὲ ὁ Κύριος ἀγαπᾷ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν τὴν ἀρετὴν.

Παρ. 15,10 παιδεῖα ἀκάκου γινώσκεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους

τελευτῶσιν αἰσχυρῶς.

Παρ. 15,10 Η κατά Θεόν μόρφωσις του αγαθού και απονηρεύτου ανθρώπου γίνεται αμέσως γνωστή και από αυτούς ακόμη τους περαστικούς. Οσοι όμως μισούν και αποστρέφονται τους δικαίους ελέγχους, αποθνήσκουν κατά τρόπον επονείδιστον και εξευτελιστικόν.

Παρ. 15,11 ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ Κυρίῳ· πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;

Παρ. 15,11 Αφού αυτός οὗτος ο ἄδης και η χώρα της απωλείας των αμαρτωλῶν εἶναι ολοφάνερα ενῶπιον του Κυρίου, πως δεν εἶναι φανεραὶ ενῶπιόν του και αι καρδίαι των ανθρώπων;

Παρ. 15,12 οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει.

Παρ. 15,12 Ο απαίδευτος και ανεπίδεκτος μαθήσεως ἄνθρωπος δεν θα αγαπήση ποτέ αυτούς που του ελέγχουν προς διόρθωσίν του. Με σοφούς και ενάρετους ανθρώπους δεν θα θελήση ποτέ να συναναστροφή.

Παρ. 15,13 καρδίας εὐφραينوμένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις οὔσης σκυθρωπάζει.

Παρ. 15,13 Όταν η καρδία χαίρη και ευφραίνεται από την αρετήν, το πρόσωπον εἶναι θαλλερὸν και χαρούμενον. Όταν όμως η καρδία ευρίσκεται υπό το κράτος λύπης, το πρόσωπον αποκτά

μελαγχολικήν και σκυθρωπήν όψιν.

Παρ. 15,14 καρδία όρθή ζητεϊ αίσθησιν, στόμα δέ
άπαιδεύτων γνώσεται κακά.

Παρ. 15,14 Η καλή και αγαθή καρδία ζητεί να
αποκτήση την αληθινήν γνώσιν και σοφίαν. Εξ
αντιθέτου το στόμα των ψυχικώς
ακαλλιεργήτων και απαιδεύτων ανθρώπων θα
γνωρίζη και θα εκφράζη κακά μόνον νοήματα
και έργα.

Παρ. 15,15 πάντα τόν χρόνον οί όφθαλμοί τών κακών
προσδέχονται κακά, οί δέ άγαθοί ήσυχάζουσι
διαπαντός.

Παρ. 15,15 Οι πονηροί άνθρωποι καθ' όλον τον χρόνον
της ζωής των στρέφουν περιδεείς ολόγυρα τους
οφθαλμούς των, αναμένοντες να εκσπάσουν
εναντίον των τιμωρία και συμφοραί. Εξ
αντιθέτου οι αγαθοί ζουν καθ' όλον το
διάστημα της ζωής των με ησυχίαν και ειρήνην.

Παρ. 15,16 κρείσσον μικρά μερίς μετά φόβου Κυρίου ή
θησαυροί μεγάλοι μετά άφοβίας.

Παρ. 15,16 Είναι καλύτερον και προτιμότερον να έχη
κανείς μικράν περιουσίαν με φόβον Κυρίου,
παρά να έχη πολλούς και μεγάλους θησαυρούς
άνευ φόβου Θεού.

Παρ. 15,17 κρείσσων ξενισμδς μετά λαχάνων πρδς
φιλίαν και χάριν ή παράθεσις μόσχων μετά

ἔχθρας.

Παρ. 15,17 Καλύτερα και προτιμότερα είναι φιλοξενία με λάχανα, η οποία διαπνέεται από φιλίαν και χάριν, παρά φιλοξενία με πλούσια φαγητά, από κρέας μόσχου, η οποία διαποτίζεται από εχθρότητα και μίσος.

Παρ. 15,18 ἄνηρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας, μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει.

Παρ. 15,18 Ο ευερέθιστος και θυμώδης άνθρωπος υπεγείρει και προκαλεί φιλονεικίας και μάχας, ενώ ο πράος και υπομονητικός προλαμβάνει και κατασιγάζει και την μέλλουσαν να εκραγή φιλονεικίαν.

Παρ. 15,18α μακρόθυμος ἄνηρ κατασβέσει κρίσεις, ὁ δὲ ἄσεβης ἐγείρει μᾶλλον.

Παρ. 15,18^α Ο πράος και υπομονητικός άνθρωπος θα κατασβέση τας φιλονεικίας και τας ἐριδας και θα προλάβη δικαστικούς αγώνας, ενώ ο ασεβής μᾶλλον τας προκαλεί και τας ανάπτει.

Παρ. 15,19 ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι.

Παρ. 15,19 Οι δρόμοι της ζωής των οκνηρῶν και ἀεργῶν ἀνθρώπων εἶναι στρωμένοι με ἀγκάθια, με θλίψεις και δυσκολίας. Ἐνῶ οι δρόμοι των εργατικῶν και δραστηρίων εἶναι ομαλοὶ και

ευκολοπεριπάτητοι.

Παρ. 15,20 υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ.

Παρ. 15,20 Ο σοφός και συνετός υἱός δίδει χαράν πολλήν και ευφροσύνην στον πατέρα του, ο δε ασύνετος καταφρονεί και περιπαίζει την μητέρα του.

Παρ. 15,21 ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.

Παρ. 15,21 Οι τρόποι ζωής και ενεργείας του ασυνέτου είναι παράλογοι, ενώ ο συνετός και φρόνιμος ανὴρ πορεύεται την ορθήν κατεύθυνσιν.

Παρ. 15,22 ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια, ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή.

Παρ. 15,22 Οι ασύνετοι ἄνθρωποι αναβάλλουν να εκπληρώσουν τας αποφάσεις, που ἔλαβαν τα συνέδρια, διότι εν τη υψηλοφροσύνη των τα υποτιμούν. Εἰς τας καρδίας ὅμως των συνετών αρχόντων γίνεται αποδεκτὴ ἡ ἀπόφασις, την οποίαν τους υποβάλλουν οι σύμβουλοί των και τίθεται εἰς εφαρμογήν.

Παρ. 15,23 οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ, οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.

Παρ. 15,23 Ο κακός ὅμως ἀρχων δεν θα συμμορφωθῆ και δεν θα υπακούσῃ εἰς την ἀπόφασιν των

καλών συμβούλων του. Δεν θα είπη ποτέ κάτι το αξιόλογον και επωφελές δια τον λαόν.

Παρ. 15,24 ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῆ.

Παρ. 15,24 Αἱ σκέψεις καὶ τὰ νοήματα τοῦ συνετοῦ ἀνθρώπου εἶναι πορεία ζωῆς καὶ ἐτσι αὐτός παρεκκλίνει ἀπὸ ἐσφαλμένας οδοῦς καὶ σώζεται ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὸν ἄδην.

Παρ. 15,25 οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾶ Κύριος, ἐστήρισε δὲ ὄριον χήρας.

Παρ. 15,25 Τὰ ἀρχοντικά σπίτια τῶν ἀλαζόνων καὶ υπερηφάνων κατακρημνίζει ὁ Κύριος, προστατεύει ὅμως τὰ σύνορα τοῦ ἀγροῦ τῆς χήρας ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ τὰ ἐπιβουλεύονται.

Παρ. 15,26 βδέλυγμα Κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί.

Παρ. 15,26 Ἀποκρουστικά καὶ μισηταί εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αἱ ἀδικοὶ σκέψεις καὶ ἀποφάσεις, ἐνῶ οἱ λόγοι τῶν ἀγνῶν ἀνθρώπων, καθ' ὃν σεμνοί, εἶναι ἀρεστοί στον Κύριον.

Παρ. 15,27 ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήψεις σώζεται. (Μασ. ΙΣΤ, 6)

Παρ. 15,27 Ὁ δικαστής, ποὺ δωροδοκεῖται, καταστρέφει κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον τοῦ ἐαυτὸν τοῦ. Ἐξ ἀντιθέτου ὁ δικαστής, ὁ ὁποῖος

αποστρέφεται και μισεί τα δώρα, σώζεται από πολλές οδυνηράς συνεπείας.

Παρ. 15,27^α έλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.

Παρ. 15,27^α Με ελεημοσύνας, με την εντιμότητα και την αξιοπιστίαν καθαρίζονται αι αμαρτίαι των ανθρώπων και με τον φόβον του Κυρίου αποφεύγει κάθε ευσεβής άνθρωπος το κακόν.

Παρ. 15,28 καρδίαι δικαίων μελετῶσι πίστεις, στόμα δὲ ἄσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. (Μασ. Ι, 7)

Παρ. 15,28 Η διάνοια και η καρδιά των δικαίων μελετά αληθείς και αξιοπίστους μαρτυρίας, ενώ το στόμα των ασεβών δίδει ψευδείς και πονηράς αποκρίσεις.

Παρ. 15,28^α δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.

Παρ. 15,28^α Ευπρόσδεκτοι είναι ενώπιον του Κυρίου αι πορείαι της ζωής των ευσεβών ανθρώπων, με τους καλούς των δε τρόπους κάμνουν και τους εχθρούς των ακόμη φίλους.

Παρ. 15,29 μακρὰν ἀπέχει ὁ Θεὸς ἀπὸ ἄσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει. (Μασ. ΙΣΤ,8)

Παρ. 15,29 Ο Θεός ευρίσκεται πολύ μακράν και δεν ακούει τους ασεβείς ανθρώπους. Προσέχει όμως

τας προσευχάς των ευσεβών ανθρώπων.

Παρ. 15,29α κρείσσων ὀλίγη λῆψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας.

Παρ. 15,29^α Είναι καλύτερα και προτιμότερα ὀλίγα κέρδη με δικαιοσύνην, παρά πολλά υλικά αγαθά με ἀδικίαν.

Παρ. 15,29β καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

Παρ. 15,29β Ο νους του ἀνθρώπου πρέπει να σκέπτεται και η καρδία αὐτοῦ να δέχεται το δίκαιον, το σύμφωνον με το θέλημα του Θεοῦ, δια να ευοδωθούν αι πορείαι και αι ἐνέργειαι αὐτοῦ.

Παρ. 15,30 θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ παιίνει ὀστᾶ.

Παρ. 15,30 Ο ἄδολος ὀφθαλμὸς, ὅταν βλέπη τα θαυμάσια της δημιουργίας η και καλὰ ἔργα των ἀνθρώπων, ευφραίνει την καρδίαν. Ονομα δε καλόν και ὑπόληψις μεταξύ των ἀνθρώπων λιπαίνει και τονώνει τα ὀστά και κάμνει χαρούμενον τον ἄνθρωπον.

Παρ. 15,32 ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.

Παρ. 15,32 Εκείνος που ἀποστρέφεται και ἀπορρίπτει την ἀληθινὴν παιδαγωγίαν και μόρφωσιν, μισεῖ τον εαυτόν του. Εκείνος ὅμως, ο οποίος ἀκούει με προσοχὴν και τηρεῖ με προθυμίαν τους

ορθούς ελέγχους, που του γίνονται, αγαπά την ψυχήν του.

Παρ. 15,33 φόβος Θεοῦ παιδεία καὶ σοφία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ.

Παρ. 15,33 Η ευλάβεια και ο φόβος προς τον Θεόν έχει ως καρπὸν την αληθινὴν παιδείαν και σοφίαν. Και ο κατά Θεόν ευπαίδευτος ἀπὸ αὐτὴν την ζώην θα ἀρχισῆ νὰ δοξάζεται.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

Παρ. 16,1 Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ Θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.

Παρ. 16,1 Όλα τα ἔργα του ταπεινόφρονος και τα πλέον μυστικά εἶναι ολοφάνερα ἐνώπιον του Θεοῦ. Οι ἀσεβεῖς ὁμως και τα ἔργα των κατά την ἡμέραν της οργῆς του Θεοῦ θα ἐξολοθρευθοῦν.

Παρ. 16,5 ἀκάθαρτος παρὰ Θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ χειρᾶς ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθωωθήσεται.

Παρ. 16,5 Ακάθαρτος είναι ενώπιον του Κυρίου κάθε επηρμένος και υπερήφανος. Και εκείνος ο οποίος έδωσε το χέρι του στο χέρι άλλου, δια να επιβεβαιώσει έτσι την αδικία, που θα διαπράξει, δεν θα θεωρηθεί αθώος ούτε και θα αποφύγει την δικαίαν τιμωρίαν.

Παρ. 16,7 αρχή οδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ Θεῶ ἄλλων ἢ θύειν θυσίας.

Παρ. 16,7 Η αρχή και το θεμέλιον της εναρέτου ζωής είναι το να πράττη πάντοτε ο άνθρωπος το δίκαιον, το σύμφωνον με το θέλημα του Θεού. Τα έργα δε της αρετής και της δικαιοσύνης είναι περισσότερον ευπρόσδεκτα στον Θεόν από την προσφοράν θυσιών.

Παρ. 16,8 ὁ ζητῶν τὸν Κύριον εὕρησει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὕρησουσιν εἰρήνην. (Μασ. 4)

Παρ. 16,8 Εκείνος, ο οποίος ζητεί να εύρη τον Κυριον, θα αποκτήση την αληθινήν γνώσιν και την αρετήν. Οσοι ειλικρινῶς ζητούν τον Κυριον, θα εύρουν και θα απολαύσουν ψυχικήν ειρήνην.

Παρ. 16,9 πάντα τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου μετὰ δικαιοσύνης· φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβῆς εἰς ἡμέραν κακῆν.

Παρ. 16,9 Ολα τα έργα του Κυρίου γίνονται πάντοτε μετά δικαιοσύνης. Εάν δε ο ασεβής δεν τιμωρήται, φυλάσσεται δια να τιμωρηθή κατά

την ημέραν της οργής του Κυρίου.

Παρ. 16,10 μαντεῖον ἐπὶ χείλεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῆ τὸ στόμα αὐτοῦ.

Παρ. 16,10 Μαντεῖον ἀληθείας ὑπάρχει εἰς τα χεῖλη του συνετοῦ βασιλέως. Κατά δε την ὥραν, που δικάζει, δεν θα πλανηθῆ, ὥστε το στόμα αὐτοῦ να ἐκφέρη πεπλανημένην ἀπόφασιν.

Παρ. 16,11 ῥοπή ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ Κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια.

Παρ. 16,11 Ζυγαριά ἀκριβοδικαία εἶναι ἡ δικαιοσύνη του Θεοῦ. Αἱ δε ἀποφάσεις καὶ αἱ κρίσους εἶναι δίκαιαι, ὅπως τα ἀκριβῆ ζύγια.

Παρ. 16,12 βλέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς.

Παρ. 16,12 Ἀποκρουστικός καὶ μισητός εἶναι, καὶ πρέπει να εἶναι, στον συνετόν βασιλέα ἐκεῖνος, που διαπράττει κακά ἔργα. Διότι ἡ βάσις καὶ ἡ δύναμις του βασιλικού θρόνου εἶναι ἡ δικαιοσύνη.

Παρ. 16,13 δεκτὰ βασιλεῖ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾶ.

Παρ. 16,13 Εὐπρόσδεκτα εἶναι ἐνώπιον του συνετοῦ βασιλέως τα χεῖλη, που ἐκφράζουν το ὀρθόν καὶ το δίκαιον. Ἀγαπᾶ δε ο βασιλεύς τους ἀληθινούς καὶ συνετούς λόγους.

Παρ. 16,14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν.

Παρ. 16,14 Ἡ ὀργὴ ὅμως τοῦ βασιλέως ἐναντίον κάποιου εἶναι προάγγελος θανατικῆς καταδίκης δι' ἐκεῖνον. Ὁ συνετός ὅμως καὶ σοφός σύμβουλος θα φροντίσῃ νὰ ἐξευμενίσῃ καὶ νὰ καταπραΰνῃ τὸν ἐξωργισμένον βασιλέα.

Παρ. 16,15 ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως, οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον.

Παρ. 16,15 Ὁ βασιλεύς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως πρέπει νὰ εὐρίσκεται πάντοτε μέσα στο φῶς τῆς ἐναρέτου ζωῆς. Οἱ δὲ σοφοὶ καὶ συνετοὶ σύμβουλοι γίνονται εὐπρόσδεκτοὶ εἰς αὐτόν, ὅπως εὐπρόσδεκτος γίνεται ἡ ὀψιμος βροχὴ νέφους.

Παρ. 16,16 νοσσιαὶ σοφίας αἰρετώτεραι χρυσίου, νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἰρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον.

Παρ. 16,16 Αἱ φωλαὶ τῆς σοφίας, οἱ τόποι ὅπου ζοῦν καὶ συσκέπτονται οἱ κατὰ Θεὸν ἐνάρετοι, εἶναι πολυτιμότεροι ἀπὸ τὸν χρυσόν. Αἱ φωλαὶ αὐταὶ τῆς συνέσεως καὶ φρονήσεως εἶναι πολυτιμότεραι ἀπὸ τὸ ἀργύριον.

Παρ. 16,17 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδεῖαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. ὃς φυλάσσει τὰς

ἑαυτοῦ ὁδοῦς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν,
ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος
αὐτοῦ.

Παρ. 16,17

Δρόμοι εναρέτου ζωῆς απομακρύνουν και
προφυλάσσουν ἀπὸ συμφορᾶς. Οἱ δρόμοι τῆς
δικαιοσύνης χαρίζουν μακρότητα ζωῆς. Εκείνος
ο οποίος δέχεται τὴν θείαν παιδαγωγίαν και
μόρφωσιν, θα ζήσῃ και θα μείνῃ ἐν μέσῳ
ἀγαθῶν. Εκείνος που ἀκούει και τηρεῖ τοὺς
ορθοὺς ἐλέγχους, θα γίνῃ σοφός. Εκείνος που
προσέχει τοὺς τρόπους τῆς ζωῆς και τῆς
ἐνεργείας του, περιφρουρεῖ τὴν ψυχὴν του.
Εκείνος που ἀγαπᾷ τὴν εἰρηνικὴν και
χαρούμενην ζωὴν, φυλάσσει προσεκτικὰ τὸ
στόμα του, ὥστε νὰ μὴ λαλή κατὰ τρόπον
ἐνοχλητικόν και ἀπερίσκεπτον.

Παρ. 16,18

πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ
πτώματος κακοφροσύνη.

Παρ. 16,18

Προ πάσης συντριβῆς προηγείται
ἀλαζονεία και υπερηφάνεια. Προ πάσης δε
καταστρεπτικῆς πτώσεως ὑπάρχει ἡ
κακοφροσύνη.

Παρ. 16,19

κρείσσων πρᾶϋθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ
ὄς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὕβριστῶν.

Παρ. 16,19

Καλύτερος και προτιμότερος εἶναι ὁ πρᾶος
και ὁ ταπεινόφρων ἢ ἐκεῖνος ὁ οποίος ὕστερα
ἀπὸ νίκην μοιράζει τὰ λάφυρα με τοὺς

αλαζονικούς και υπερηφάνους συμμάχους του.

Παρ. 16,20 συνετὸς ἐν πράγμασιν εὐρετῆς ἀγαθῶν,
πεποιθὼς δὲ ἐπὶ Θεῷ μακαριστός.

Παρ. 16,20 Εκείνος ο οποίος φέρεται με σύνεσιν εις
τας περιστάσεις και υποθέσεις της ζωής του, θα
εύρη το αγαθόν και την ευτυχίαν. Εκείνος που
στηρίζει τας ελπίδας του στον Θεόν, είναι
αξιέπαινος και αξιομακάριστος.

Παρ. 16,21 τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους
καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα
ἀκούσονται.

Παρ. 16,21 Οι χωρίς την κατά Θεόν μόρφωσιν και
ζωήν άνθρωποι ονομάζουν τους σοφούς και
συνετούς ασημάντους και ανοήτους. Οι
γλυκομίλητοι όμως και φιλομαθείς θα ακούσουν
και θα μάθουν πολύ περισσότερα καλά και
συνετά από τους σοφούς.

Παρ. 16,22 πηγή ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία
δὲ ἀφρόνων κακή.

Παρ. 16,22 Η σύνεσις και η φρόνησις, δι' όσους την
έχουν ως κτήμα των, είναι πηγή ζωής. Ενώ η
παιδαγωγία των αφρόνων είναι κακή και
επιβλαβής δια τους ιδίους.

Παρ. 16,23 καρδιά σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου
στόματος, ἐπὶ δὲ χείλεσι φορέσει
ἐπιγνωμοσύνην.

Παρ. 16,23 Ο νους και η καρδιά του αληθινά σοφού θα σκεφθή και θα μελετήση όσα λόγια πρόκειται να βγουν από το στόμα του. Κατανοεί δε και γνωρίζει, όσα θα προφέρουν τα χείλη του.

Παρ. 16,24 κηρία μέλιτος λόγιοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴασις ψυχῆς.

Παρ. 16,24 Οι καλοί λόγιοι είναι γλυκοί και ωφέλιμοι, όπως η κηρήθρα. Αυτή δε η γλυκύτης των καλών λόγων είναι θεραπεία και παρηγορία της ψυχής.

Παρ. 16,25 εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρὶ, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ᾄδου.

Παρ. 16,25 Υπάρχουν πορείαι της ζωής, αι οποίαι θεωρούνται ορθαί και ωφέλιμοι στους ανθρώπους, αλλ' αι οποίαι καταλήγουν εν τέλει εις τα βάθη του ᾄδου.

Παρ. 16,26 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ, ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν.

Παρ. 16,26 Καθε εργατικὸς ἄνθρωπος κοπιᾶζει δια τον εαυτὸν του, δια να αποδιώξη την ἀπό την πείναν καταστροφὴν του. Ο διεστραμμένος ὁμως και ἀργόσχολος φέρει ο ἴδιος στο στόμα του τον ὄλεθρον του.

Παρ. 16,27 ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ.

- Παρ. 16,27 Ο άμυαλος άνθρωπος σκάπτει με τα ίδια του τα χέρια τον λάκκον της δυστυχίας του. Και επάνω εις τα χείλη του αποθησαυρίζει πυρ, το οποίον θα τον κατακαύση.
- Παρ. 16,28 άνήρ σκολιός διαπέμπεται κακά, και λαμπτήρα δόλου πυρσεύει κακοῖς και διαχωρίζει φίλους.
- Παρ. 16,28 Ο διεστραμμένος άνθρωπος διασκορπίζει ολόγυρά του την δυστυχίαν, και με το αναμμένο δαυλί της δολιότητός του ανάπτει πυρκαϊάς κακών γύρω του. Χωρίζει δέ με τας διαβολάς και συκοφαντίας του φίλους αγαπητούς.
- Παρ. 16,29 άνήρ παράνομος άποπειράται φίλων και άπάγει αυτούς όδοῦς οὐκ άγαθάς.
- Παρ. 16,29 Άνθρωπος παράνομος αποπειράται κακά εναντίον των φίλων του και τους παρασύρει εις δρόμους πονηρούς και ολεθρίους.
- Παρ. 16,30 στηρίζων δέ όφθαλμούς αυτού διαλογίζεται διεστραμμένα, όρίζει δέ τοῖς χείλεσιν αυτού πάντα τὰ κακά· οὔτος κάμινός έστι κακίας.
- Παρ. 16,30 Προσηλώνει ατενώς το βλέμμα του εις κάποιον στόχον του, σκέπτεται διεστραμμένα και με τα χείλη του εκφράζει και καθορίζει όλα τα κακά σχέδιά του. Αυτός είναι αναμμένο καμίνι κακίας.
- Παρ. 16,31 στέφανος καυχήσεως γήρας, έν δέ όδοῖς

δικαιοσύνης εύρίσκεται.

Παρ. 16,31 Το έντιμον και καλόν γήρας είναι στέφανος δόξης και καυχήσεως. Τέτοιο γήρας όμως επιτυγχάνεται στους δρόμους της αρετής.

Παρ. 16,32 κρείσσων άνηρ μακρόθυμος ίσχυροϋ, ό δε κρατῶν όργής κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν.

Παρ. 16,32 Καλύτερος και προτιμότερος είναι ανήρ υπαμονητικός και πράος από τον ισχυρόν. Εκείνος δε ο οποίος κυριαρχεί επί του εαυτού του και συγκρατεί την οργήν του, είναι καλύτερος από εκείνον που καταλαμβάνει πόλιν.

Παρ. 16,33 είς κόλπους έπέρχεται πάντα τοίς άδίκους, παρά δε Κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

Παρ. 16,33 Όλα τα κακά, τα οποία κάμνουν οι ασεβείς, επέρχονται εναντίον αυτών των ιδίων. Μονον δε το ορθόν και το δίκαιον ευλογείται και παρέχεται από τον Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

Παρ. 17,1 Κρείσσων ψωμός μεθ' ήδονής έν ειρήνη ή οίκος πλήρης πολλῶν άγαθῶν και άδίκων θυμάτων μετὰ μάχης.

Παρ. 17,1 Καλύτερον και προτιμότερον είναι ξηρό

ψωμί με χαρουμένη και ειρηνική καρδιά, με ομόνοια και αγάπη, παρά σπίτι φιλονεικιών, έστω και γεμάτο από αγαθά και σφαχτά, τα οποία απεκτήθησαν με αδικίας.

Παρ. 17,2 οίκετης νοήμων κρατήσσει δεσποτῶν
ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη.

Παρ. 17,2 Ο έξυπνος και συνετός υπηρέτης θα γίνη
κύριος στους ανοήτους κυρίους του. Μεταξύ δε
των παιδιών, υιών των κυρίων του, θα πάρη και
αυτός μερίδιον.

Παρ. 17,3 ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ
χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ Κυρίῳ.

Παρ. 17,3 Οπως καθαρίζεται ο άργυρος και ο χρυσός
με τη φωτιά στο καμίνι, κατά παρόμοιον τρόπον
και αι εκλεκταί καρδίαι δια μέσου της
παιδαγωγίας του Κυρίου γίνονται αγναί και
καθαραί.

Παρ. 17,4 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων,
δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν.

Παρ. 17,4 Ο κακός, ο ρέπων προς το κακόν,
ευχαριστεῖται να ακούη και να υπακούη στους
πονηρούς λόγους των παρανόμων. Ο ευσεβής
όμως άνθρωπος καμμίαν προσοχήν δεν δίδει εις
χείλη, που λέγουν ψεύδη.

Παρ. 17,5 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν
ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων
ἀπολλυμένῳ οὐκ ἄθωωθήσεται· ὁ δὲ

έπισπλαγχνιζόμενος έλεηθήσεται.

Παρ. 17,5

Εκείνος που εμπαίζει τον πτωχόν δια την πτωχείαν του, εξοργίζει τον ποιητήν και δημιουργόν αυτού. Εκείνος που χαιρεκακεί, όταν βλέπη τον συνάνθρωπόν του να καταστρέφεται, δεν θα θεωρηθή αθώς ούτε και θα μείνη ατιμώρητος. Εκείνος όμως ο οποίος ευσπλαγχνίζεται και ελεεί, θα ελεηθή εκ μέρους του Θεού.

Παρ. 17,6

στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν.

Παρ. 17,6

Δοξα και καμάρι των γερόντων είναι τα καλά παιδιά και τα εγγόνια των. Τιμή δε και καύχημα των τέκνων είναι οι καλοί πρόγονοί των.

Παρ. 17,6^α

τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός.

Παρ. 17,6^α

Του αξιοπίστου και ευσυνείδητου όλα τα χρήματα του κόσμου είναι ιδικά του, διότι όλοι τον εμπιστεύονται. Εις δε τον αναξιόπιστον ούτε ένα οβολόν δεν εμπιστεύονται.

Παρ. 17,7

οὐχ ἄρμόσει ἄφρονι χείλη πιστά, οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ.

Παρ. 17,7

Δεν ταιριάζουν και ούτε δυνατόν είναι να υπάρξουν στον άφρονα χείλη, τα οποία θα λέγουν αξιοπίστους λόγους. Οπως επίσης δεν ταιριάζουν και ούτε υπάρχουν στον δίκαιον

χείλη, τα οποία λέγουν ψεύδη.

Παρ. 17,8 μισθὸς χαρίτων ἢ παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ εὐδοωθήσεται.

Παρ. 17,8 Η αληθινή μόρφωσις, δι' ὅσους την ἔχουν και την χρησιμοποιούν, εἶναι πηγὴ τέρψεων πνευματικῶν. Οπουδήποτε δε και αν στραφῇ ο κατά Θεόν μορφωμένος ἄνθρωπος, θα κατευοωθῇ εις τας ενεργείας του.

Παρ. 17,9 ὃς κρύπτει ἀδικήματα, ζητεῖ φίλιαν, ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν, δίστησι φίλους καὶ οἰκείους.

Παρ. 17,9 Εκείνος που παραβλέπει και σκεπάζει με αγάπην τα σφάλματα και τας αδυναμίας του ἄλλου, ζητεῖ και αποκτά φίλους. Αντιθέτως εκείνος ο οποίος δεν σκεπάζει ἀλλὰ διασαλπίζει αυτά, απομακρύνει ἀπὸ κοντά του και αυτούς ἀκόμη τους φίλους και οἰκείους του, διότι τους γίνεται αποκρουστικός.

Παρ. 17,10 συντρίβει ἀπειλή καρδίαν φρονίμου, ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται.

Παρ. 17,10 Και μία μόνη ἀπειλή συντρίβει την ευαίσθητον καρδίαν του συνετού και φρονίμου ἀνθρώπου. Ο ἀφρων ὅμως, και ὅταν ἀκόμη μαστιγώνεται, μένει ἀναίσθητος.

Παρ. 17,11 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ Κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.

Παρ. 17,11 Ἀντίστασιν στο θέλημα του Θεού και

αντιλογίας μεταξύ των ανθρώπων εγείρει και προβάλλει ο κακός άνθρωπος. Δια τούτο ο Κύριος θα στείλη εναντίον του άσπλαγχνου άγγελου να τον τιμωρήση.

Παρ. 17,12 έμπεσεΐται μέριμνα άνδρι νοήμονι, οί δέ άφρονες διαλογοϋνται κακά.

Παρ. 17,12 Εις τους ώμους του μυαλωμένου και συνετού ανδρός επιφορτίζονται μέριμναι και φροντίδες δια τους άλλους. Ενώ οι ασύνετοι και αργόσχολοι σκέπτονται πάντοτε το κακόν.

Παρ. 17,13 ὃς άποδίδωσι κακά άντι άγαθών, ού κινήθησεται κακά έκ τοϋ οίκου αϋτοϋ.

Παρ. 17,13 Εκείνος ο οποίος ανταποδίδει κακά αντί αγαθών και των ευεργεσιών, που έλαβε, αυτός θα ευρίσκεται πάντοτε υπό το κράτος θλίψεων, διότι τα κακά και η θεία τιμωρία δεν θα απομακρυνθούν από τον οίκον του.

Παρ. 17,14 έξουσίαν δίδωσι λόγοις άρχή δικαιοσύνης, προηγεΐται δε τής ένδειας στάσις καί μάχη.

Παρ. 17,14 Η δικαιοσύνη και γενικώτερον η αρετή δίδουν κύρος και βαρύτητα εις τα λόγια του δικαίου. Οπου όμως υπάρχει φιλονεικία και μάχη, εκεί επακολουθεί η φτώχεια.

Παρ. 17,15 ὃς δίκαιον κρίνει τόν άδικον, άδικον δε τόν δίκαιον, άκάθαρος καί βδελυκτὸς παρὰ Θεῶ.

Παρ. 17,15

Ο δικαστής, ο οποίος κρίνει και καταδικάζει τον δίκαιον ως άδικον, τον δε άδικον ανακηρύσσει δίκαιον, ακάθαρτος, αποκρουστικός και μισητός είναι ενώπιον του Κυρίου.

Παρ. 17,16

Ίνατί υπήρξε χρήματα άφρονη; κτήσασθαι γάρ σοφίαν άκάρδιος ού δυνήσεται.

Παρ. 17,16

Τι χρησιμεύουν τα χρήματα στον άμυαλον άνθρωπον; Διότι με αυτά δεν θα κατορθώση ποτέ να αποκτήση σοφίαν άνθρωπος, που δεν έχει καρδίαν επιδεκτικήν.

Παρ. 17,16^α

ὄς ύψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν, ὃ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἔμπεσεῖται εἰς κακά.

Παρ. 17,16^α

Εκεῖνος ο οποίος για λόγους εγωῖσμοῦ και παρά την οικονομικήν του αδυναμίαν κτίζει υψηλό το σπίτι του, επιζητεῖ μόνος του την πτωχείαν και συντριβήν. Οποῖος δε δυστροπεῖ και αποφεύγει να γνωρίση το θέλημα του Θεοῦ θα περιπέση εἰς πολλά κακά.

Παρ. 17,17

εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν· τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται.

Παρ. 17,17

Εἰς κάθε περίστασιν και εἰς ὅλον τον χρόνον της ζωῆς σου φρόντιζε να ἔχης κάποιον φίλον. Εἰς δε τας ἀνάγκας και περιπετείας της ζωῆς ας σου εἶναι χρήσιμοι και βοηθοί οἱ

αδελφοί σου, διότι δι' αυτόν τον σκοπόν
γεννώνται.

Παρ. 17,18 ἄνῆρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ,
ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύη τῶν ἑαυτοῦ
φίλων.

Παρ. 17,18 Ο ἄμυαλος ἄνθρωπος καμαρώνει καὶ
χειροκροτεῖ τον εαυτόν του καὶ μένει
ευχαριστημένος ἀπὸ τον εαυτόν του, ὅπως
ακριβῶς καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιπολαίως
σκεπτόμενος δίδει ἐγγύησιν δια τους φίλους
του.

Παρ. 17,19 φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις, [ὕψων δὲ
θύραν αὐτοῦ ζητεῖ συντριβήν].

Παρ. 17,19 Ὅποιος ἀγαπά τας ἀμαρτίας, χαίρει εἰς τας
ἐρίδας καὶ τας φιλονεικίας. Ἐκεῖνος που δια
λόγους ἐπιδείξεως κατασκευάζει ὑψηλὸν καὶ
αρχοντικὸν τὸ σπίτι του, ἐπιζητεῖ μόνος τὴν
συντριβήν του.

Παρ. 17,20 ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
ἄνῆρ εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς
κακά,

Παρ. 17,20 Ο σκληρόκαρδος καὶ ἀμετανόητος δὲν θέλει
να συναντάται με τους ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.
Ἀνθρωπος ἀσταθῆς εἰς τὰ λόγια του, αὐτὸς που
λέγει καὶ ξελέγει, θα περιπέσῃ εἰς πολλὰ κακά.

Παρ. 17,21 καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ
αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατήρ ἐπὶ υἱῷ

ἀπαιδεύτω, υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει
μητέρα αὐτοῦ.

Παρ. 17,21

Ἡ καρδιά του ἀφρονος φέρει πόνους και
θλίψεις εις αὐτόν τον ἴδιον, που την ἔχει. Ο
πατέρας δεν ευχαριστεῖται και δεν χαίρει δια
τον ἀμόρφωτον και αγροίκον υἱόν του. Εξ
αντιθέτου ο φρόνιμος και συνετός υἱός
ευφραίνει και χαροποιεῖ την μητέρα του.

Παρ. 17,22

καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ,
ἄνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστέα.

Παρ. 17,22

Όταν η καρδιά ευφραίνεται, ο ὅλος
ἄνθρωπος αισθάνεται ευεξία. Εξ αντιθέτου
όταν ο ἄνθρωπος ευρίσκεται υπό το κράτος
συνεχούς λύπης, αισθάνεται να ξηραίνονται τα
οστά του.

Παρ. 17,23

λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλποις οὐ
κατευοδοῦνται ὁδοί, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει
ὁδοὺς δικαιοσύνης.

Παρ. 17,23

Όταν κάποιος παίρνη κρυφίως δώρα, δια να
αδικήση τον δίκαιον, δεν θα κατευοδωθούν αι
πορείαι της ζωής του. Ο δε ἀσεβής ξεφεύγει και
παρεκτρέπεται, επί ζημία του εαυτού του, από
τας οδούς της δικαιοσύνης και της ευθυκρισίας.

Παρ. 17,24

πρόσωπον συνετὸν ἄνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ
ὄφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.

Παρ. 17,24

Το πρόσωπον του σοφοῦ ἀνθρώπου
εκφράζει σύνεσιν και συστολήν, ενώ τα μάτια

του άφρονος γυρίζουν απερίσκεπτα προς όλα τα σημεία της γης.

Παρ. 17,25 όργή πατρι υίδς άφρων και όδύνη τη
τεκούση αύτόν.

Παρ. 17,25 Την οργήν του πατρός προκαλεί και
εξεγείρει ο ασύνετος νέος, και οδύνην επιφέρει
εις την γεννήσασαν αυτόν μητέρα.

Παρ. 17,26 Ζημιοϋν άνδρα δίκαιον οϋ καλόν, οϋδέ όσιον
έπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.

Παρ. 17,26 Δεν είναι καθόλου καλόν να επιβάλλωνται
πρόστιμα στον άνδρα, ο οποίος έχει το δίκαιον
με το μέρος του. Ούτε είναι πρέπον και
ειπιτετραμμένον να επιβουλεύεται κανείς
δικαίους άρχοντας.

Παρ. 17,27 ός φείδεται ρήμα προέσθαι σκληρόν,
έπιγνώμων, μακρόθυμος δέ άνήρ φρόνιμος.

Παρ. 17,27 Εκείνος, ο οποίος προσέχει να μη βγάζη από
το στόμα του λόγια δηκτικά και προσβλητικά,
είναι συνετός και γνωστικός άνθρωπος. Ο
υπομονητικός και πράος είναι άνθρωπος
φρόνιμος.

Παρ. 17,28 άνοήτω έπερωτήσαντι σοφίαν σοφία
λογισθήσεται, ένεδόν δέ τις έαυτόν ποιήσας
δόξει φρόνιμος εΐναι.

Παρ. 17,28 Και αυτός ακόμη ο αμόρφωτος, όταν ερωτά
τους σοφούς δια να μάθη κάτι, θα φαίνεται και

θα θεωρήται φρόνιμος και σοφός. Αλλά και εκείνος ο οποίος θα σιωπά και θα κάμνη του βωβόν, θα θεωρηθή από τους άλλους επίσης φρόνιμος, χωρίς όμως και να είναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

- Παρ. 18,1 Προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος
χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ
ἐπονείδιστος ἔσται.
- Παρ. 18,1 Προφάσεις ζητεῖ εκείνος, ο οποίος θέλει
και επιδιώκει να χωρισθῆ ἀπὸ τους φίλους του.
Αυτὸς ὅμως θα εἶναι πάντοτε ἀξίος
κατακρίσεως και χλευασμοῦ.
- Παρ. 18,2 οὐ χρειάν ἔχει σοφίας ἐνδεῆς φρενῶν,
μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνη.
- Παρ. 18,2 Ο ασύνετος και ἀμυαλος ἄνθρωπος,
σκοτισμένος ἀπὸ τον εγωῖσμόν του, δεν
αισθάνεται την ἀνάγκην να συμβουλευθῆ
σοφούς. Δι' αὐτό και σύρεται τήδε κακείσε ἀπὸ
την ἀμυαλωσύνην του.
- Παρ. 18,3 ὅταν ἔλθῃ ἀσεβῆς εἰς βάθος κακῶν,
καταφρονεῖ, ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία και
ὄνειδος.
- Παρ. 18,3 Οταν ο ἀσεβῆς και χωρίς φόβον Θεοῦ
ἄνθρωπος πάρῃ τον κατήφορον και ολισθήσῃ εἰς
βάθος κακῶν, ἀναίσχυντος πλέον και

πωρωμένος καταφρονεί τους πάντας. Δια τούτο επέρχεται εναντίον του ο εξευτελισμός και η καταισχύνη.

Παρ. 18,4 ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς.

Παρ. 18,4 Ο λόγος, που αναβλύζει από την καρδίαν του συνετού ανθρώπου, είναι τόσο βαθύς και ωφέλιμος, όπως το ανεξάντλητον ὕδωρ ενός βαθέος φρέατος. Ποταμός δε αναβλύζει από την ψυχήν του και πηγὴ ὕδατος ζωῆς από το στόμα του.

Παρ. 18,5 θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν, οὐδὲ ὄσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.

Παρ. 18,5 Το να θαυμάζη κανείς το πρόσωπον και την ζωήν του ασεβούς δεν είναι ορθόν· ούτε δε και είναι πρέπον και σύμφωνον προς το θέλημα του Θεού να διαστρέφη κανείς το δίκαιον κατά την ώραν της δίκης.

Παρ. 18,6 χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται.

Παρ. 18,6 Τα λόγια που βγαίνουν από το στόμα του ασύνετου, τον οδηγούν εις πειρασμούς και καταστροφάς. Το δε θρασύ του στόμα με τα προκλητικά του λόγια είναι, σαν να προκαλή εναντίον του τον θάνατον.

Παρ. 18,7 στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χείλη

αὐτοῦ παγίς τῆ ψυχῆ αὐτοῦ.

Παρ. 18,7 Το στόμα του άφρονος είναι η καταστροφή του και τα λόγια των χειλέων του είναι παγίς, όπου συλλαμβάνεται και καταστρέφεται η ζωή του.

Παρ. 18,8 όκνηροῦς καταβάλλει φόβος, ψυχαι δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν.

Παρ. 18,8 Οι οκνηροί και απρόθυμοι εις την εργασία καταβάλλονται από φόβον, οι δε θηλυπρεπείς και μαλθακοί θα πεινάσουν.

Παρ. 18,9 ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστι τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν.

Παρ. 18,9 Εκείνος ο οποίος δεν καταπολεμεί την οκνηρία και δεν προσπαθεί να εξυπηρετήσει τον εαυτόν του με την εργατικότητά του, αυτός είναι όμοιος με εκείνον, που οδηγεί τον εαυτόν του στον όλεθρον.

Παρ. 18,10 ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα Κυρίου, αὐτῶ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται.

Παρ. 18,10 Το όνομα του Κυρίου είναι όνομα μεγαλοπρεπειάς και παντοδυναμίας. Εις αυτό όταν καταφεύγουν οι δίκαιοι, υψώνονται και δοξάζονται.

Παρ. 18,11 ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὄχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει.

- Παρ. 18,11 Η περιουσία του ευσεβούς πλουσίου είναι ασφαλής, όπως η οχυρά πόλις· η δόξα δε αυτής τον επισκιάζει και τον επαναπαύει.
- Παρ. 18,12 πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.
- Παρ. 18,12 Η υψηλοφροσύνη της καρδίας προηγείται από την συντριβήν του αλαζόνος, όπως και η ταπεινοφροσύνη προηγείται από την δόξαν του ταπεινού.
- Παρ. 18,13 ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστι καὶ ὄνειδος.
- Παρ. 18,13 Εκείνος ο οποίος δίδει απάντησιν, πρὶν ἀκούση τι του λέγουν, εἶναι ἀσύνητος καὶ ἐντροπιάζεται.
- Παρ. 18,14 θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει;
- Παρ. 18,14 Τον θυμὸν ενός οργισμένου κυρίου ἠμπορεῖ να καταπραΰνη καὶ διαλύση ἓνας συνετός υπηρέτης. Τον μικρόψυχον ὅμως καὶ λεπτολόγον ἄνθρωπον ποιός ἠμπορεῖ να του υποφέρη;
- Παρ. 18,15 καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν, ὧτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν.
- Παρ. 18,15 Ο νους καὶ ἡ καρδιά του συνετοῦ ἀνθρώπου ζητεῖ καὶ αποκτά συνεχῶς τὴν ἀληθινὴν γνῶσιν. Τα αὐτιά δε των σοφῶν εὐχαριστοῦνται

να ακούουν υψηλὰς εννοίας.

Παρ. 18,16 δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν καὶ παρὰ
δυνασταῖς καθιζάνει αὐτόν.

Παρ. 18,16 Το δῶρον, που με ἀγάπην καὶ φιλίαν
προσφέρει κανεῖς, ἀνοίγει ἐμπρὸς τοῦ πλατεῖς
τοὺς δρόμους τῆς προόδου καὶ ἐπιτυχίας, καὶ
τον βάζει νὰ καθήσῃ κοντὰ εἰς ἀρχοντας καὶ
ἐπισήμους.

Παρ. 18,17 δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογίᾳ,
ὡς δ' ἂν ἐπιβάλη ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται.

Παρ. 18,17 Ο δίκαιος, ὅταν παρασυρθῆ εἰς κάποια
ἀδικίαν, πρῶτος θὰ κατηγορήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ
ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, διότι εἰάν τὸν
προλάβῃ ὁ κατήγορός του καὶ τὸν ἐλέγξῃ, ἡ
θέσις του θὰ ἐπιβαρυνθῇ.

Παρ. 18,18 ἀντιλογίας παύει σιγηρός, ἐν δὲ
δυναστεῖαις ὀρίζει.

Παρ. 18,18 Ἡ ἀφωνος κλήρωσις καταπαύει ἀντιθέσεις
καὶ φιλονεικίας. Καὶ κατὰ τὰς διαφωνίας τῶν
ἀρχόντων ὁ ἀνασυρόμενος κλήρος ὀρίζει τὸ
ὀρθόν.

Παρ. 18,19 ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς
πόλις ὄχυρὰ καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὡσπερ
τεθεμελιωμένον βασιλείον.

Παρ. 18,19 Ἀδελφός, ὅταν με ἀγάπην βοηθήται ἀπὸ τοῦ
ἀδελφόν, εἶναι ὡσάν ὠχυρωμένη καὶ ἀπόρθητος

πόλις, κτισμένη επάνω εις υψηλόν μέρος. Είναι δε ισχυρός ωσάν το ασάλευτον ανάκτορον, που έχει θεμελιωθή εις στερεόν έδαφος.

Παρ. 18,20 από καρπών στόματος άνήρ πίμπλησι κοιλίαν αύτοϋ, από δε καρπών χειλέων αύτοϋ έμπλησθήσεται.

Παρ. 18,20 Από τα λόγια του, ωσάν από άλλους καρπούς, θα γεμίση κάθε άνθρωπος την ψυχήν του. Από τα λόγια του τα καλά η κακά θα πλημμυρίση και θα χορτάση ο ίδιος.

Παρ. 18, 21 θάνατος και ζωή έν χειρι γλώσσης, οί δε κρατοϋντες αύτῆς έδονται τούς καρπούς αύτῆς.

Παρ. 18,21 Εις την εξουσίαν της γλώσσης είναι ο θάνατος και η ζωη. Οσοι κατορθώνουν να συγκρατούν την γλώσσαν των, θα φάγουν τους γλυκείς και θρεπτικούς αυτης καρπούς.

Παρ. 18,22 ος εύρε γυναίκα αγαθήν, εύρε χάριτας, έλαβε δε παρὰ Θεοϋ ιλαρότητα.

Παρ. 18,22 Εκείνος, που με τον φωτισμόν του Θεού ευρήκε σύζυγον ενάρετον, επέτυχε πολλές ωφελείας και κέρδη. Επήρε από τον ίδιον τον Θεόν ήρεμον και ευχέριστον ζωήν.

Παρ. 18,22α ος έκβάλλει γυναίκα αγαθήν, έκβάλλει τὰ αγαθά, ό δε κατέχων μοιχαλίδα άφρων και άσεβής.

Παρ. 18,22^α Οποιος όμως διώχνει την ενάρετον σύζυγόν του, διώχνει μαζί με αυτήν και τα αγαθά. Εκείνος δε ο οποίος κρατεί πλησίον του και συζή με μοιχαλίδα, είναι ασύνετος και ασεβής ενώπιον του Θεού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

Παρ. 19,3 Άφροσύνη άνδρὸς λυμáίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ Θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Παρ. 19,3 Η απερισκεψία του ανθρώπου καταστρέφει τας πορείας της ζωής του. Αυτός δε εσωτερικῶς κατηγορεῖ τον Θεόν ως αἴτιον του ολέθρου του.

Παρ. 19,4 πλοῦτος προστίθησι φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται.

Παρ. 19,4 Ο πλούτος προσθέτει πολλούς φίλους, ανειλικρινείς κατά κανόνα και κόλακας, ο πτωχός όμως άνθρωπος εγκαταλείπεται πολλάκις και από αυτόν τον υπάρχοντα μοναδικόν φίλον του.

Παρ. 19,5 μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται.

Παρ. 19,5 Ο ψευδομάρτυς δεν θα μείνη ατιμώρητος, αν οχι παρά των ανθρώπων, ασφαλῶς όμως από τον Θεόν. Αλλά και εκείνος ο οποίος εισάγει εις

δίκην τον αθών, δεν θα διαφύγη την παρά του Θεού τιμωρίαν.

Παρ. 19,6 πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί.

Παρ. 19,6 Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι υπηρετοῦν τοὺς βασιλεῖς, ἓνας ὅμως κακὸς αυλικὸς υπηρέτης γίνεται αἰτία ἐξευτελισμοῦ τοῦ βασιλέως.

Παρ. 19,7 πᾶς, ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὕρησει αὐτήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους οὐ σωθήσεται.

Παρ. 19,7 Ἐκεῖνος που μισεῖ τον πτωχόν ἀδελφόν του, θα εἶναι μακρὰν και θα στερηθῆ ἀπὸ κάθε φιλίαν, δηλαδή ο κακὸς ἀδελφός εἶναι ἀπαράδεκτος στους ἄλλους ως φίλος. Ἡ καλὴ και συνετὴ γνώσις θα πλησίαση ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν την ἀξίαν της και την ἐπιζητοῦν. Καθε δε συνετός και φρόνιμος ἀνὴρ θα την ἀναζητήση και θα την εὕρη. Ἐκεῖνος ο ὁποῖος συνεχῶς διαπράττει πολλὰ κακά, και ἔχει συνηθίσει και προχωρεῖ μέχρι τέλους εἰς την διάπραξιν του κακοῦ, ὅπως και αὐτός που με τα λόγια του ἐξερεθίζει εἰς φιλονεικίας και μάχας τους ἄλλους, ἐν τέλει δεν θα κατορθώσουν να διασωθoύν.

Παρ. 19,8 ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν, ὃς δὲ

φυλάσσει φρόνησιν, εὐρήσει ἀγαθά.

Παρ. 19,8

Εκείνος ο οποίος συνεχώς προσπαθεί να αποκτά σοφίαν και σύνεσιν, αυτός πράγματι αγαπά τον εαυτόν του. Εκείνος δε ο οποίος διαφυλάττει και τηρεί την φρόνησιν, θα εύρη ασφαλώς αγαθά, υλικά και πνευματικά.

Παρ. 19,9

μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύση κακίαν, ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῆς.

Παρ. 19,9

Κανείς ψευδομάρτυς δεν θα μείνη ατιμώρητος, αν οχι από τους ανθρώπους βεβαίως όμως από τον Θεόν. Εκείνος δε ο οποίος ανάπτει πυρκαϊᾶς κακίας, θα εξολοθρευθῆ από αυτήν ταύτην την κακίαν.

Παρ. 19,10

οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν.

Παρ. 19,10

Εἰς τον ἀμυαλον και ασύνετον δεν συμφέρει η τρυφηλή ζωή και τα ἀφθονα υλικά. Οπως επίσης εἰάν ἕνας δούλος ανελθη εις τα ανώτατα αξιώματα, θα κυβερνά με αλαζονείαν και ἔπαρσιν, πράγμα το οποίον δεν συμφέρει οὔτε αὐτόν οὔτε τους ἄλλους.

Παρ. 19,11

ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.

Παρ. 19,11

Ο ελεήμων και γεμάτος καλωσύνην ανήρ εἶναι υπομονητικός και πράος, ἔστω και αν συναντά την αχαριστίαν. Οπωςδήποτε όμως ο ἔπαινος και η δόξα του δια τας καλωσύνας του

θα πέση επάνω στους παρανόμους και θα τους αποστομώσει.

Παρ. 19,12 βασιλέως άπειλή όμοία βρυγμῶ λέοντος, ὡσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ.

Παρ. 19,12 Η άπειλή του βασιλέως είναι όμοία με τον βρυχηθμόν του λέοντος, εξ αντιθέτου δε η ἱλαρότης και η καλωσύνη του προσώπου του ομοιάζει με την δρόσον, η οποία σταλάζει ζωογόνο στο χορτάρι.

Παρ. 19,13 αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς ἄφρων· οὐχ ἄγναί εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας.

Παρ. 19,13 Ο άμυαλος και ασύνετος υἱός είναι εντροπή δια τον πατέρα. Ταματα προερχόμενα από χρήματα πωλουμένης πόρνης δεν είναι καθαρά και ευπρόσδεκτα ενώπιον του Κυρίου.

Παρ. 19,14 οἶκον καὶ ὑπαρξιν μερίζουσι πατέρες παισί, παρὰ δὲ Κυρίου ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρί.

Παρ. 19,14 Οι μεν γονεῖς διαμοιράζουν εις τα παιδιά των τα σπίτια και την άλλην περιουσίαν· εκ μέρους όμως του Κυρίου ταιριάζεται η καλή γυναίκα προς τον άνδρα, ως ανεκτίμητος δι' αυτόν περιουσία.

Παρ. 19,15 δειλία κατέχει ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει.

Παρ. 19,15 Δειλία καταλαμβάνει τον θηλυπρεπή και

μαλθακόν, ο δε οκνηρός, που αποφεύγει την εργασία, θα πεινάση.

Παρ. 19,16 ὃς φυλάσσει ἐντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται.

Παρ. 19,16 Εκείνος ο οποίος φυλάττει τας εντολάς του Θεού, διατηρεῖ ἐπὶ μακρόν την ζωὴν του και προφυλάσσει την ψυχὴν του. Εκείνος ὅμως που αδιαφορεῖ δια την διαγωγὴν του και τον τρόπον της ζωῆς του, θα εξολοθρευθῆ.

Παρ. 19,17 δανείζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.

Παρ. 19,17 Οποῖος ελεεῖ τον πτωχόν δανείζει τον Θεόν. Ἀνάλογα δέ με την ελεημοσύνην του θα λάβῃ και εκ μέρους του Θεού την ανταπόδοσιν.

Παρ. 19,18 παίδευε υἱόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὐελπίς, εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῆ ψυχῆ σου.

Παρ. 19,18 Παιδαγωγεῖ και μόρφωνε το παιδί σου με σύνεσιν, με στοργὴν και με αυστηρότητα. Διότι ἔτσι θα υπάρξουν πολλαί καλαί ἐλπίδες προόδου και επιτυχίας του εις την ζωὴν. Προτίμα την κατὰ Θεόν μόρφωσιν του παιδιοῦ σου, και μη αλαζονεύεσαι δι' αὐτόν η δια την περιουσίαν, την οποίαν τυχόν θα του αφήσης.

Παρ. 19,19 κακόφρων ἀνὴρ πολλα ζημιωθήσεται· ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

προσθήσει.

Παρ. 19,19 Ο κακόμυαλος άνθρωπος θα υποστή πολλές τιμωρίας. Εάν δέ, σαν άλλη καταστρεπτική επιδημία, σκορπίζη το κακόν και την συμφοράν, θα διακινδυνεύση να χάση και αυτήν την ζωήν του.

Παρ. 19,20 ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων σου.

Παρ. 19,20 Ἀκουε, παιδί μου, και συμμορφώσου προς την παιδαγωγίαν του πατρός σου, δια να γίνης και να μείνης σοφός μέχρι των γηρατείων σου.

Παρ. 19,21 πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλή τοῦ Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.

Παρ. 19,21 Πολλοί και διάφοροι και παροδικοί λογισμοί και σχέδια πλημμυρίζουν την καρδίαν του ανθρώπου. Αλλά η βουλή του Κυρίου μένει πάντοτε η ίδια, αγαθή και ωφέλιμος.

Παρ. 19,22 καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης.

Παρ. 19,22 Εἰς κάθε ἀνθρωπον η ἐλεημοσύνη εἶναι καρπὸς ωφέλιμος δι' αὐτὸν τον ἴδιον. Προτιμότερος και καλύτερος εἶναι ο δίκαιος πτωχὸς ἀπὸ τον ψεύστην πλούσιον.

Παρ. 19,23 φόβος Κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί, ὁ δὲ ἄφοβος ἀύλισθήσεται ἐν τόποις, οὓ οὐκ ἐπισκοπεῖται

γνώσις.

Παρ. 19,23 Ο φόβος και η ευλάβεια προς τον Κυριον οδηγεί τον άνθρωπον εις την αληθινήν και μακαρίαν ζωήν. Εκείνος όμως που δεν φοβείται τον Θεόν, θα κατοικήση εις τόπους, όπου δεν υπάρχει η αληθινή γνώσις αλλ' επικρατεί το σκότος της πλάνης.

Παρ. 19,24 ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χειῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγη αὐτάς.

Παρ. 19,24 Ο οκνηρός, που κρύβει και σταυρώνει τα χέρια του στο στήθος του από τεμπελιά, με αυτά τα χέρια του δεν θα προσφέρει τροφήν στο στόμα του.

Παρ. 19,25 λοιμοῦ μαστιγουμένου, ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει αἴσθησιν.

Παρ. 19,25 Όταν ο διεφθαρμένος και επιβλαβής εις την κοινωνίαν άνθρωπος τιμωρήται με μαστιγία, και αυτός ακόμη ο ασύνετος βλέπων την τιμωρίαν γίνεται προσεκτικός. Εάν ελέγχῃς ἄνδρα συνετόν, θα αντιληφθῇ το σφάλμα του και θα διορθωθῇ.

Παρ. 19,26 ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυνηθήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται.

Παρ. 19,26 Εκείνός που εξευτελίζει και υβρίζει τον

πατέρα του, όπως και αυτός που σπρώχνει με
αναίδειαν και ασέβειαν την μητέρα του, θα
κατεντροπιασθή και θα γίνη επονείδιστος εν
μέσω της κοινωνίας.

Παρ. 19,27 υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξει παιδεῖαν
πατρὸς μελετήσει ῥήσεις κακᾶς.

Παρ. 19,27 Παιδί, που θα καταφρονήση και θα
παραμελήση την πατρικὴν παιδαγωγίαν, αυτό
θα στρέψη την προσοχήν και το ενδιαφέρον του
εις τας πονηράς εισηγήσεις και προτροπὰς
κακῶν ἀνθρώπων.

Παρ. 19,28 ὁ ἐγγυόμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίσει
δικαίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται
κρίσεις.

Παρ. 19,28 Ο γονεὺς, ο οποίος δίδει ἐγγύησιν δια το
παιδί του το ἀμυαλο και ασύνετον,
κατεξευτελίζει και προσβάλλει το δικαίωμα και
την θέσιν του ως πατρός. Τα στόματα των
ασεβῶν καταπίνουν τους νόμους της
δικαιοσύνης· δηλαδή καταπατούν τους νόμους,
παραβαίνουν τον λόγον, που ἔδωσαν.

Παρ. 19,29 ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες, καὶ
τιμωρίαι ὁμοίως ἄφροσιν.

Παρ. 19,29 Ποιναὶ βαρεῖαι ἐτοιμάζονται δια τους
διεφθαρμένους και ἀνήθικους, ὅπως ἐπίσης
τιμωρίαι ἐπιφυλάσσονται και δια τους ἀφρονας,
που παρεκτρέπονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

- Παρ. 20,1 Ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται.
- Παρ. 20,1 Ο πολὺς οἶνος οδηγεῖ εἰς τὴν ἀκολασίαν, ἡ δὲ μέθη εἰς τὴν μωρὰν ἀλαζονείαν καὶ τὴν ἀδιαντροπιάν. Καθε μικρόμυαλος εἰς αὐτὰ περιπλέκεται καὶ ἐξευτελίζεται.
- Παρ. 20,2 οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὃ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
- Παρ. 20,2 Ἡ ἀπειλὴ τοῦ βασιλέως καὶ γενικώτερον τοῦ ἰσχυροῦ δὲν διαφέρει ἀπὸ τοῦ θυμόν τοῦ ἐξηγριωμένου λέοντος. Οποῖος τὸν ἐξερεθίζει, ἐκθέτει εἰς κίνδυνον τὴν ἰδίαν τοῦ ζωῆν.
- Παρ. 20,3 δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεται λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται.
- Παρ. 20,3 Μεγάλῃ τιμῇ καὶ δόξῃ εἶναι διὰ τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀποφεύγῃ τὰς ὑβρεῖς καὶ τοὺς ἐμπαιγμοὺς ἐναντίον τῶν ἄλλων. Καθε ὅμως ἀσύνητος περιπλέκεται εἰς αὐτὰ τὰ κακά.
- Παρ. 20,4 ὄνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὡσαύτως καὶ ὁ δανειζόμενος σῆτον ἐν ἀμήτῳ.
- Παρ. 20,4 Ὁ ὀκνηρὸς δὲν ἐντρέπεται, ὅταν γίνεται

αντικείμενον εξευτελισμών και ονειδισμών εκ μέρους των άλλων. Ομοίως δεν εντρέπεται και εκείνος, που ζητεί δάνεια εις καιρόν, κατά του οποίου οι άλλοι θερίζουν και συγκομίζουν.

Παρ. 20,5 ὕδωρ βαθὺ βουλή ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.

Παρ. 20,5 Ὡσάν το ανεξάντλητο νερό, που υπάρχει στο βαθύ πηγάδι, είναι αι συνεταί γνώμαι και αποφάσεις, που υπάρχουν εις την καρδίαν του φρονίμου ανδρός. Ο δε συνετός και φρόνιμος θα αντλήση μέχρι τέλους αυτάς και θα τας χρησιμοποιήσει, όπου πρέπει.

Παρ. 20,6 μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν.

Παρ. 20,6 Μεγάλο πράγμα αυτό το δημιούργημα του Θεού, που λέγεται άνθρωπος. Πολύτιμος όμως είναι ο ελεήμων. Το να εύρης όμως ένα άνθρωπον πιστόν εις τα έργα και εις τα λόγια, είναι πολύ δύσκολον.

Παρ. 20,7 ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει.

Παρ. 20,7 Ο γονεύς, ο οποίος ζη και συμπεριφέρεται με αρετήν και έχει άμεμπτον παράδειγμα, θα αφήση ευτυχισμένα τα παιδιά του.

Παρ. 20,8 ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν

πονηρόν.

Παρ. 20,8 Όταν επί του θρόνου καθίση ένας βασιλεύς ενάρτεος και συνετός, δεν ημπορεί να σταθή ενώπιον των οφθαλμών του κανένα πονηρόν και κανείς πονηρός.

Παρ. 20,9 τίς καυχήσεται αγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρρησιάζεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν;

Παρ. 20, 9 Ποιός από τους ανθρώπους ημπορεί να καυχηθῆ ότι ἔχει αγνήν και καθάραν τὴν καρδίαν ἀπό τον ρυπον της αμαρτίας; Η ποιός ημπορεί να εἶπη με παρρησίαν, ὅτι εγώ εἶμαι καθαρὸς ἀπό κάθε αμαρτίαν; Κανείς.

Παρ. 20,20 κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος.

Παρ. 20,20 Θα σβῆση ἡ φλόγα της ζωῆς ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος κακολογεῖ τον πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του. Θα σβῆσουν και θα καλυφθούν ἀπὸ τὸ σκοτάδι αἱ κόραι των οφθαλμῶν του, ὥστε να μὴ μπορῆ να βλέπη.

Παρ. 20,21 μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις, ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.

Παρ. 20,21 Μερίδιον ἀπὸ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, τὸ ὁποῖον ἀρπάζεται βιαίως και προ καιροῦ, δεν πρόκειται ἐν τέλει να ἔχη τὴν εὐλογίαν του

Θεού.

Παρ. 20,22 μὴ εἴπῃς· τίσομαι τὸν ἐχθρόν, ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν Κύριον, ἵνα σοι βοηθήσῃ.

Παρ. 20,22 Μὴ εἴπῃς ὅτι θα ἐκδικηθῶ καὶ θα τιμωρήσω τὸν ἐχθρόν μου. Ἀλλὰ δείξε υπομονήν ἀπέναντι τοῦ Κυρίου, καὶ εἰς αὐτὸν ἀνάθεσε τὴν ἀποδόσιν τοῦ δικαίου σου, δια νὰ σε βοηθήσῃ καὶ σε προστατεύσῃ.

Παρ. 20,10 στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀμφότερα καὶ ὁ ποιῶν αὐτά.

Παρ. 20,10 Ζυγία δόλια, μεγαλύτερα τοῦ κανονικοῦ δια τὴν αγοράν καὶ μικρότερα τοῦ κανονικοῦ δια τὴν πώλησιν, καὶ διπλά μέτρα χωρητικότητος δια τὰ υγρά προϊόντα, καὶ τὰ δύο εἶναι ἀκάθαρτα ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὅπως ἐπίσης καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὰ κατασκευάζει καὶ τὰ χρησιμοποιεῖ.

Παρ. 20,11 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ ὀσίου, καὶ εὐθεΐα ἢ ὁδὸς αὐτοῦ.

Παρ. 20,11 Ὁ νέος, ὁ ὁποῖος συμπορεύεται καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς τρόπους ζωῆς τοῦ ὀσίου, τοῦ ἐνάρετου, θα υποστή βαθεῖαν τὴν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν ἀπὸ τοῦ καλοῦ παράδειγμα ἐκεῖνου καὶ θα εἶναι εὐθεῖα ἡ πορεία τῆς ζωῆς του.

Παρ. 20,12 οὓς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὄρᾳ· Κυρίου ἔργα

καὶ ἀμφοτέρωθεν.

Παρ. 20,12 Το αὐτὸ ἀκούει καὶ τὸ μάτι βλέπει καὶ τὰ δύο ὅμως εἶναι ἔργα τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ χρησιμοποιούνται.

Παρ. 20,13 μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῆς· διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων.

Παρ. 20,13 Μὴ ευχαριστήσαι στὸ νὰ κατακρίνης ἄλλους, διὰ νὰ μὴ σε ἀποπέμψουν ἐκ μέσου αὐτῶν ἐκεῖνοι καὶ καταστραφῆς. Ἀνοιξε τὰ μάτια σου καλὰ, ὥστε νὰ διακρίνης καὶ νὰ ἀκολουθῆς πάντοτε τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ πρέπον, καὶ τότε θὰ χορτάσης ἀπὸ ἀγαθὰ.

Παρ. 20,23 βδέλυγμα Κυρίῳ δισσὸν στάθμιον, καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

Παρ. 20,23 Ἀποκρουστικὰ καὶ μισητὰ εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τὰ διπλὰ ζύγια, ὅπως ἐπίσης δὲν εἶναι ἀρεστὴ καὶ καλὴ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἡ ψεύτικη ζυγαριὰ.

Παρ. 20,24 παρὰ Κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρῶν, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ;

Παρ. 20,24 Ἀπὸ τοῦ πανάγαθου Θεοῦ κατευθύνονται αἱ πορεῖαι τῆς ζωῆς καὶ τὰ γεγονότα τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ θνητὸς καὶ πτωχὸς εἰς τὴν νόησιν ἀνθρώπου πῶς εἶναι δυνατόν ἐξ ἑαυτοῦ νὰ κατανοήσῃ τοὺς δρόμους τῆς ζωῆς, ποῦ

πρέπει να βαδίση;

Παρ. 20,25 παγίς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὐξασθαι μετανοεῖν γίνεται.

Παρ. 20,25 Το να σπεύδη κανείς να τάξη απερισκέπτως κάτι από όσα του ανήκουν, είναι δυνατόν να του δημιουργήσει κίνδυνον και παγίδα, διότι μετά το τάξιμο συμβαίνει οι απερίσκεπτοι να μετανοούν δι' αυτό.

Παρ. 20,26 λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν.

Παρ. 20,26 Ο σοφός βασιλεύς λιχνίζει και ξεχωρίζει από τους καλούς τους κακοποιούς και τους ασεβείς· και αυτός θα επιβάλλη εις αυτούς την δύναμιν και τας κυρώσστου νόμου.

Παρ. 20,27 φῶς Κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων, ὃς ἐρευνᾷ ταμιεῖα κοιλίας.

Παρ. 20,27 Φως Κυρίου, καθοδηγητικόν εις την ζωήν του ανθρώπου, είναι η ζωογόνος πνοη, την οποίαν ο δημιουργός του ενέπνευσε. Ο Θεός ερευνά και βλέπει ολοκάθαρα όλα όσα είναι αποκεκρυμμένα και αποταμιευμένα εις την καρδίαν και το εσωτερικόν του ανθρώπου.

Παρ. 20,28 ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ.

Παρ. 20,28 Η ελεημοσύνη και η αλήθεια, όπως και

γενικώτερον η αρετή, είναι η ασφαλής φρουρά η στηρίζουσα τον βασιλέα. Αυταί αι αρεταί θα περικυκλώσουν και θα ασφαλίσουν με δικαιοσύνην τον θρόνον του.

Παρ. 20,29 κόσμος νεανίας σοφία, δόξα δὲ
πρεσβυτέρων πολιαί.

Παρ. 20,29 Στολισμός δια τους νέους είναι η σοφία και η σύνεσις. Δοξα δε των γερόντων είναι τα άσπρα μαλλιά, τα οποία μαρτυρούν πείραν, σύνεσιν και αρετήν.

Παρ. 20,30 ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾶ κακοῖς,
πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας.

Παρ. 20,30 Μωλωπίσματα στο πρόσωπον από κτυπήματα, και συντρίμματα οστών θα συναντήσουν τους κακούς εις την πορείαν της ζωής των. Πληγαί δε και ασθένειαι οδυνηραί θα απλωθούν έως τα βάθη του εσωτερικού των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

Παρ. 21,1 Ὡσπερ ὀρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδιά
βασιλέως ἐν χειρὶ Θεοῦ· οὗ ἂν θέλων νεύση,
ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν.

Παρ. 21,1 Οπως το ορμητικόν ρεύμα του νερού έτσι και η καρδιά του βασιλέως ευρίσκεται υπό την εξουσίαν του Θεού. Και όπου αυτός θέλει να την κατευθύνη, εκεί με ένα του νεύμα την γυρίζει

και την στρέφει.

Παρ. 21,2 πᾶς ἄνῆρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος,
κατευθύνει δὲ καρδίας Κύριος.

Παρ. 21,2 Καθε ἄνθρωπος νομίζει τον εαυτόν του ὅτι
εἶναι δίκαιος, ἀλλά ο Κυριος εἶναι ἐκεῖνος ο
οποῖος γνωρίζει, κυβερνά και κατευθύνει τας
καρδίας των ἀνθρώπων εις την ἀρετήν.

Παρ. 21,3 ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ
Θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.

Παρ. 21,3 Το να πράττη κανεῖς δίκαια ἔργα και το να
λέγη πάντοτε την ἀλήθειαν, εἶναι αὐτὰ
περισσότερον ευάρεστα και ευπρόσδεκτα στον
Θεόν ἀπό τα αἵματα θυσιῶν ζώων.

Παρ. 21,4 μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασκευάρδιος,
λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία.

Παρ. 21,4 Ἐκεῖνος που ἔχει μεγάλην ιδέαν δια τον
εαυτόν του, εἶναι ἀλαζονικός, θρασύς και
σκληρός εις την καρδίαν. Οι ἀσεβεῖς θεωροῦν
ὡς φως και χαράν της ζωῆς των την ἁμαρτίαν.

Παρ. 21,6 ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ
μάταια διώκει καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδας
θανάτου.

Παρ. 21,6 Ἐκεῖνος που με ψευδολογίας και ἀπάτας
συνάγει θησαυρούς, κοπιάζει ματαίως. Βαδίζει,
χωρίς να ἀντιλαμβάνεται, εις θανασίμους δι'

αυτόν παγίδας.

Παρ. 21,7 ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.

Παρ. 21,7 Ὡσάν ανεπιθύμητος κακότροπος ξένος θα εγκατασταθῆ και θα φιλοξενήται εις τα σπίτια των ασεβών ο ὄλεθρος, διότι αυτοί δεν θέλουν να πράττουν το ορθόν και το αγαθόν.

Παρ. 21,8 πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ Θεός, ἀγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Παρ. 21,8 Δια τους διεστραμμένους ανθρώπους επιτρέπει ο Θεός να περιπλέκωνται εις διεστραμμένας και καταστρεπτικὰς δι' αυτούς οδούς, διότι τα έργα του Κυρίου είναι αγνά και δίκαια και στοιαύτα μόνον ευαρεστείται.

Παρ. 21,9 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.

Παρ. 21,9 Προτιμότερον είναι να κατοική κανείς μόνος του σε κάποια γωνιά έξω στο υπαίθρον, παρά να κατοική με άλλους εις φρεσκοασβεστωμένους και περιποιημένους οίκους, οι οποίοι έχουν κτισθῆ με αδικίας.

Παρ. 21,10 ψυχή ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.

Παρ. 21,10 Ἀνθρωπος ασεβῆς ἀπέναντι του Θεού και

άδικος προς τους άλλους ανθρώπους δεν θα
εύρη συμπάθειαν και έλεος από κανένα.

Παρ. 21,11 Ζημιουμένου άκολάστου πανουργότερος
γίνεται ό άκακος, συνίων δέ σοφός δέξεται
γνώσιν.

Παρ. 21,11 Όταν τιμωρήται ο ανήθικος και
διεφθαρμένος άνθρωπος, ο αγαθός γίνεται
περισσότερον προσεκτικός. Ο δε σοφός, ο
οποίος κατανοεί ορθώς πρόσωπα και πράγματα,
θα αποκτήση μεγαλυτέραν γνώσιν από τα
παθήματα του διεφθαρμένου.

Παρ. 21,12 συνίει δίκαιος καρδίας άσεβών και φαυλίζει
άσεβεΐς έν κακοΐς.

Παρ. 21,12 Ο δίκαιος αντιλαμβάνεται σαφώς εκείνα,
που υπάρχουν εις τας καρδίας των ασεβών. Δεν
τους μακαρίζει, αλλά τους ελεεινολογεί, διότι
ευρίσκονται εις την αθλίαν αυτήν κατάστασιν.

Παρ. 21,13 ός φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἑπακοῦσαι
ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ εἰσακούων.

Παρ. 21,13 Εκείνος που κλείει τα αυτιά του, δια να μη
ακούση την παράκλησιν ενός πτωχού, ενός
αδυνάτου και ασθενούς, θα ευρεθή και αυτός
εις την ανάγκην να επικαλεσθή και ζητήση
δοθήειαν των άλλων και δεν θα υπάρξη κανείς
να τον ακούση.

Παρ. 21,14 δόσις λάθριος άνατρέπει όργάς, δώρων δέ

ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.

Παρ. 21,14 Ἐνα φιλοδώρημα, που προσφέρεται με διάκρισιν, κρυφίως και χωρίς θόρυβον, προλαμβάνει, πολλές φορές την οργήν του άλλου. Οποιος δε λυπηθῆ να προσφέρῃ ένα τέτοιο φιλοδώρημα, υπεγείρει μεγάλον θυμόν.

Παρ. 21,15 εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.

Παρ. 21,15 Ευχαρίστησις και χαρά των δικαίων εἶναι να αποδίδουν και να εφαρμόζουν το δίκαιον. Αυτός όμως ο ενάρετος θεωρεῖται ἀκάθαρτος εκ μέρους των κακοποιών.

Παρ. 21,16 ἄνηρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.

Παρ. 21,16 Ἄνθρωπος, ο οποίος παρεπλανήθη και απεμακρύνθη από την οδόν της δικαιοσύνης, εβάδισε δε και βαδίζει τους δρόμους της κακίας, εἶναι σαν να θέλῃ να εὔρη ἀνάπαυσιν και χαράν εις συγκέντρωσιν κακούργων γιγάντων.

Παρ. 21,17 ἄνηρ ἐνδεῆς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον·

Παρ. 21,17 Εκείνος, που αγαπά την καλοπέρασιν και τα πλούσια τραπέζια, θα μείνῃ φτωχός. Οπως επίσης εκείνος, που αγαπά τον οἶνον και τα λιπαρά φαγητά, δεν θα πλουτήσῃ.

- Παρ. 21,18 περικόθαρχμα δὲ δικαίου ἄνομος.
- Παρ. 21,18 Δια τον δίκαιον ακάθαρχτος πρέπει να θεωρήται ο ασεβής και η πορεία της ζωής του.
- Παρ. 21,19 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῆ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου.
- Παρ. 21,19 Εἶναι καλύτερον και προτιμότερον να κατοική κανείς μόνος του εις την ἐρημον, παρά μαζή με γυναίκα φιλόνεικον, γλωσσού και θυμώδη.
- Παρ. 21,20 Θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.
- Παρ. 21, 20 Αξιοθαύμαστοι και αξιαγάπητοι εἶναι οι θησαυροὶ της σοφίας και της αρετής, που αναπαύονται στο στόμα του σοφοῦ. Οι ἀφρονες ὁμως καταφρονούν και καταπνίγουν μέσα των και καταφρονούν κάθε τέτοιον θησαυρόν.
- Παρ. 21,21 ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζωὴν καὶ δόξαν.
- Παρ. 21,21 Ο δρόμος της δικαιοσύνης και της ἐλεημοσύνης οδηγεί τον ἄνθρωπον εις μακράν και ἐνδοξον ζωὴν.
- Παρ. 21,22 πόλεις ὄχυρὰς ἐπέβη σοφὸς καὶ καθεῖλε τὸ ὄχύρωμα, ἐφ' ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς.

- Παρ. 21,22 Ο σοφός στρατηγός, με την σύνεσιν και την στρατηγικήν αυτού ικανότητα, εκυρίευσεν ωχυρωμένας πόλεις και εκρήμνισεν οχυρώματα, δια τα οποία οι ασεβείς είχαν την πεποίθησιν, ότι είναι απόρθητα.
- Παρ. 21,23 ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
- Παρ. 21,23 Εκείνος, που προσέχει το στόμα του και την γλώσσαν του, προφυλάσσει την ψυχὴν του από πολλές θλίψεις και στενοχωρίας.
- Παρ. 21,24 Θρασὺς καὶ ἀυθάδης καὶ ἀλαζῶν λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος.
- Παρ. 21,24 Ο θρασὺς και ο αυθάδης, ο αλαζονικός και επηρμένος, παρομοιάζεται και καλεῖται μολυσματικὴ καταστρεπτικὴ επιδημία, πανούκλα. Εκείνος δὲ που μνησικακεῖ, εἶναι παράνομος, διότι καταπατεῖ τον νόμον της αγάπης.
- Παρ. 21,25 ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.
- Παρ. 21,25 Αι πολλάι επιθυμίαι, τα φαντασιώδη σχέδια, εξοντώνουν τον οκνηρόν, διότι τα χέρια του δεν προθυμοποιούνται να κάμουν κάτι, ὥστε να επαρκέση αὐτός εις τας ἀνάγκας του.
- Παρ. 21,26 ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακᾶς, ὃ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτεῖρει

ἀφειδῶς.

- Παρ. 21,26 Ο ασεβής κυριαρχείται ὅλην την ημέραν ἀπό κακὰς ιδιοτελεῖς ἐπιθυμίας, ἐνῶ ο δίκαιος ἐλεεῖ καὶ εὐσπλαγχνίζετσι καὶ προσφέρει πλουσίαν την βοήθειάν του.
- Παρ. 21,27 Θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα Κυρίῳ, καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.
- Παρ. 21,27 Αἱ θυσίαι των ἀσεβῶν εἶναι ἀποκρουστικαὶ καὶ μισηταὶ ἐνώπιον του Κυρίου, διότι προσφέρονται καὶ προέρχονται ἀπὸ ἀδικίας καὶ ἀπὸ καρδίας παρανόμους.
- Παρ. 21,28 μάρτυς ψευδῆς ἀπολεῖται, ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει.
- Παρ. 21,28 Ο ψευδομάρτυς βαδίζει πρὸς την καταστροφὴν καὶ τον ὄλεθρον. Ο μάρτυς ὅμως, ο ὁποῖος υπακούει στον νόμον του Θεοῦ καὶ τηρεῖ αὐτόν, θα λαλήσῃ την ἀλήθειαν.
- Παρ. 21,29 ἀσεβῆς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ, ὃ δὲ εὐθῆς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
- Παρ. 21,29 Ο ασεβῆς ἄνθρωπος με ἀναιδέες πρόσωπον ὑφίσταται ἐλέγχους καὶ παρατηρήσεις, ο δε εὐκρινῆς καὶ ἐνάρετος εἶναι συνετός εἰς την συμπεριφορὰν του.
- Παρ. 21,30 οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλή πρὸς τὸν ἀσεβῆ.

- Παρ. 21,30 Δεν υπάρχει σοφία, δεν υπάρχει ανδρεία, δεν υπάρχει συνετή και φωτισμένη σκέψις και αποφασίς εις άνθρωπον ασεβή.
- Παρ. 21,31 ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου, παρὰ δὲ Κυρίου ἡ βοήθεια.
- Παρ. 21,31 Δι' ἡμέραν πολέμου ἐτοιμάζεται το ἱππικόν. Από τον Κυριον όμως θα σταλή η βοήθεια δια την κατόρθωσιν της νίκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22- ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΓΩΓΗ

- Παρ. 22,1 Αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή,
- Παρ. 22,1 Προτιμότερον εἶναι το καλόν ὄνομα, η καλή υπόληψις, ἀπό τον πολὺν πλούτον. Ανωτέρα δε ἀπό το ἀργύριον καὶ τους ἄλλους θησαυρούς εἶναι η ἀγαθή καὶ ευμενῆς διάθεσις της καρδίας.
- Παρ. 22,2 πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησε.
- Παρ. 22,2 Πλούσιοι καὶ πτωχοὶ υπάρχουν καὶ ζοῦν πάντοτε κοντά ο ἕνας με τον ἄλλον. Καὶ τους δύο ο Κυριος τους ἔκαμε.
- Παρ. 22,3 πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες

παρελθόντες ἐζημιώθησαν.

Παρ. 22,3 Ο συνετός άνθρωπος, όταν βλέπη τον κακόν να τιμωρήται και μάλιστα αυστηρώς, παιδαγωγείται ο ίδιος και συνετίζεται περισσότερο. Οι δε άφρονες, αντιπαρερχόμενοι με αδιαφορίαν κάτι τέτοια γεγονότα, βλάπτονται οι ίδιοι.

Παρ. 22,4 γενεὰ σοφίας φόβος Κυρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή.

Παρ. 22,4 Καρπός της αληθινής σοφίας είναι ο φόβος του Κυρίου. Είναι επί πλέον ο πλούτος, η δόξα και η ζωή.

Παρ. 22,5 τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς, ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν.

Παρ. 22,5 Τριβόλια, αγκάθια και παγίδες είναι σκορπισμένα στους δρόμους των διεστραμμένων ανθρώπων. Εκείνος όμως που θέλει να προφυλάξη την ψυχήν του από αυτά θα φύγη μακριά από τους διεστραμμένους δρόμους των πονηρών.

Παρ. 22,7 πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσι, καὶ οἰκέται ἰδίους δεσπότης δανειοῦσι.

Παρ. 22,7 Οι πλούσιοι με την δύναμιν του χρήματός των θα γίνουν άρχοντες των πτωχών. Δεν αποκλείεται όμως τέτοιοι άδικοι πλούσιοι να ξεπέσουν και να πτωχύνουν, ώστε να ζητήσουν

και να πάρουν δάνεια από τους τέως υπηρέτας των.

Παρ. 22,8 ὁ σπεύρων φαῦλα θερίσει κακά, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.

Παρ. 22,8 Εκείνος που σπεύρει φαυλότητας, θα θερίση αναρίθμητα κακά. Συνέπεια δε και κατάντημα των πονηρῶν του ἔργων θα εἶναι αι τιμωρίαι, τας οποίας θα υποστή εκ μέρους Θεοῦ και ανθρώπων.

Παρ. 22,8^α ἄνδρα ἰλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.

Παρ. 22,8^α Ο Θεός στέλλει τας ευλογίας του εις ἄνθρωπον πράον, γλυκύν και ελεήμονα. Θα εξαλείψη δε κάθε μάταιον ἔργον, το οποίου ενδεχομένως αὐτός ἔχει διαπράξει.

Παρ. 22,9 ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ.

Παρ. 22,9 Εκείνος που ελεεί τον πτωχόν, θα διατραφή πλουσίως από τον Θεόν και δεν θα πεινάση. Τούτο δέ, διότι ἔδωκεν στον πτωχόν και πεινῶντα από το ἴδιο του το ψωμί.

Παρ. 22,9^α νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.

Παρ. 22,9^α Κερδίζει και αποκτά νίκην και δόξαν εκείνος, που δίδει φιλοδωρήματα, διότι ἔτσι

απαλλάσσει την ψυχήν του από την
προσκόλλησιν προς τα αγαθά, τα οποία έχει.

Παρ. 22,10 ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ
συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ
καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.

Παρ. 22,10 Διώξε ἀπὸ τὰς συγκεντρώσεις τον αυθάδη
και εριστικόν και μαζή με αυτόν θα ἐξέλθῃ και
θα φύγῃ ἡ φιλονεικία. Διότι ὅταν ἕνας τέτοιος
παρακάθῃται εἰς συνέδριον, τους πάντας
εξουθενώνει με την αυθάδειάν του.

Παρ. 22,11 ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ
αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χεῖλεσι ποιμαίνει
βασιλεύς.

Παρ. 22,11 Ο Κύριος ἀγαπά τὰς ἀφωσιωμένας εἰς
αὐτόν καρδίας, δεκτοὶ δὲ εἰς αὐτόν γίνονται
πάντοτε ὅλοι οἱ ἀμεμπτοὶ και καθαροί. Ο
βασιλεύς με τὰ συνετά και καλὰ λόγια του, και
οχι με την βίαν, πρέπει να κυβερνά τον λαόν.

Παρ. 22,12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Κυρίου διατηροῦσιν
αἴσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος.

Παρ. 22,12 Οἱ ὀφθαλμοὶ του Κυρίου ἀγρυπνοὶ πάντοτε
παρακολουθοῦν και γνωρίζουν τὰ πάντα. Ο
παράνομος ἄνθρωπος, ἀδιαφορεῖ δια την
παρουσίαν αὐτὴν του Θεοῦ και καταφρονεῖ τὰ
θεῖα λόγια.

Παρ. 22,13 προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρός· λέων ἐν

ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.

Παρ. 22,13 Ο οκνηρός, δια να μη κινηθῆ ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἐπινοεῖ τὰς πλέον γελοίας προφάσεις καὶ λέγει· “στους δρόμους εἶναι ληοντάρι, εἰς δε τὰς πλατείας ἐνεδρεύουν δολοφόνοι”!

Παρ. 22,14 βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου, ὃ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ Κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.

Παρ. 22,14 Βοθρος βαθὺς καὶ βρωμερός εἶναι τὸ στόμα ἐκείνου, ποὺ παραβαίνει τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Εκείνος δὲ ποὺ θα μισηθῆ καὶ θα ἐγκαταλειφθῆ ἀπὸ τὸν Κύριον, θα πέσῃ μέσα εἰς αὐτόν.

Παρ. 22,14^α εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ’ αὐτῶν· ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς.

Παρ. 22,14^α Ὑπάρχουν δρόμοι κακοί, τρόποι τῆς ζωῆς πονηροί, ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου, τοὺς οὗσι καὶ βλέπει. Ἐν τούτοις δὲν ἀγαπᾷ καὶ δὲν θέλει νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ αὐτούς. Καὶ ὅμως ὁ καθένας πρέπει νὰ ἀπομακρύνεται καὶ νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν διεστραμμένην καὶ κακὴν ὁδόν.

Παρ. 22,15 ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ’ αὐτοῦ.

Παρ. 22,15 Ἀπερὶσκεψία καὶ ἐπιπολαιότης φλογίζει καὶ ἐξάπτει τὴν καρδίαν τοῦ νέου. Ἡ δὲ παιδαγωγικὴ ῥάβδος καὶ ἡ αὐστηρά

διαπαιδαγώγησις αποκρούονται και
αποφεύγονται από αυτόν.

Παρ. 22,16 ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ
ἑαυτοῦ· δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι.

Παρ. 22,16 Ο πλεονέκτης πλούσιος με απάτας και
δολιότητας αδικεῖ τον πτωχόν και αυξάνει την
περιουσίαν του. Αλλά πολλές φορές
αναγκάζεται να δίδῃ εις άλλον πλουσιώτερόν
του, και έτσι βλέπει να ελαττώνεται η
περιουσία του.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΟΦΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΑΓΟΥΡ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΜΟΥΗΛ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22- ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΟΦΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Παρ. 22,17 Λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε
ἔμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον,
ἵνα γνῶς, ὅτι καλοὶ εἰσι·

Παρ. 22,17 Πλησίασε και τέντωσε το αυτί σου, να
ακούσης λόγια σοφών και εναρέτων. Ακουε τα
λόγια μου. Καμε προσεκτικόν τον νουν σου εις
αυτά, που σε διδάσκω, δια να καταλάβῃς ότι οι
λόγοι μου αυτοί είναι καλοί και ωφέλιμοι.

Παρ. 22,18 καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν,

Παρ. 22,18 Καὶ εἰάν αὐτούς τους λόγους τους βάλῃς καὶ τους κλείσῃς ὡς πολύτιμον θησαυρόν εἰς τὴν καρδίαν σου, ὥστε νὰ κανονίζουν τὴν ζωὴν σου, ἀνερχόμενοι εἰς τὰ χεῖλη σου θὰ σου δημιουργοῦν χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν.

Παρ. 22,19 ἵνα σου γένηται ἐπὶ Κύριον ἡ ἐλπίς καὶ γνωρίσῃ σοὶ τὴν ὁδὸν σου.

Παρ. 22,19 Ταῦτα πράττων θὰ ἀποκτήσῃς σταθεράν τὴν ἐλπίδα σου ἐπὶ τὸν Κύριον. Ὁ δε Κύριος θὰ σε φωτίσῃ καὶ θὰ σε καθοδήγησῃ νὰ γνωρίσῃς καὶ ἀκολουθήσῃς τὴν εὐθείαν καὶ καλὴν πορείαν στὸν βίον σου.

Παρ. 22,20 καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς εἰς βουλήν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.

Παρ. 22,20 Καὶ σὺ γράψῃς ἐντός σου αὐτούς τους λόγους τρεῖς φορές, εἰς τρεῖς θέσεις τῆς ψυχῆς σου. Εἰς τὴν θέλησίν σου, διὰ νὰ εἶναι ἀγαθὴ, εἰς τὴν γνῶσιν σου, διὰ νὰ εἶναι ἀληθὴς, στὸ πλάτος τῆς καρδίας σου ὥστε νὰ πλημμυρίζουν ολόκληρον τὴν ψυχὴν σου.

Παρ. 22,21 διδάσκω οὖν σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν, τοῦ ἀποκρίνεσθαί σε λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοὶ.

Παρ. 22,21 Σε διδάσκω, λοιπόν, λόγια ἀληθινά, γνῶσιν

αγαθήν και ωφέλιμον, εις την οποίαν να υπακούης, ώστε να είσαι εις θέσιν να απαντάς με λόγια αληθινά εις εκείνους, οι οποίοι σου προβάλλουν αντιρρήσεις η και απορίας.

Παρ. 22,22 Μή αποβιάζου πένητα, πτωχός γάρ έστι, και μη άτιμάσης άσθενή έν πύλαις·

Παρ. 22,22 Μη αρπάζης από τον πτωχόν· μη τον εκβιάζης να σου πληρώση οπωσδήποτε το χρέος του, διότι αυτός είναι πτωχός και αδύνατος. Μη τον σύρης και τον εξευτελίσης εις τα δικαστήρια, που συνεδριάζουν πλησίον εις τας πύλας των πόλεων.

Παρ. 22,23 ό γάρ Κύριος κρινεί αύτοϋ την κρίσιν, και ρύση σην άσυλον ψυχήν.

Παρ. 22,23 Διότι ο ίδιος ο Κυριος θα αναλάβη την υπεράσπισιν και θα δικάση την υπόθεσιν του πτωχού. Αυτά όταν σκέπτεσαι, θα σώσης αβλαβή την ψυχήν σου.

Παρ. 22,24 μη ίσθι έταΐρος άνδρι θυμώδει, φίλω δέ όργίλω μη συναυλίζου,

Παρ. 22,24 Μη γίνεσαι σύντροφος και μη συνεταιρίζεσαι με άνθρωπον θυμώδη. Μη συγκατοικής και μη συναναστρέφεται με φίλον ευέξαπτον·

Παρ. 22,25 μήποτε μάθης τών όδών αύτοϋ και λάβης βρόχους τῆ σῆ ψυχῆ.

- Παρ. 22,25 μήπως τυχόν και συ μάθης και ακολουθήσης τον τρόπον της ζωής εκείνων και βάλης βρόχους γύρω από τον λαιμόν σου και περιπέσης εις μεγάλας περιπετείας και κινδύνους.
- Παρ. 22 ,26 μη δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον·
- Παρ. 22,26 Μη δίδης τον εαυτὸν σου εγγυητὴν λόγῳ εντροπῆς και συστολῆς ἀπέναντι κάποιου γνωστοῦ σου προσώπου.
- Παρ. 22,27 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτίσης, λήφονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου.
- Παρ. 22,27 Διότι εἰάν δεν θα ἔχῃς ἀπὸ που να πληρώσης την ἐγγύησιν, θα σου πάρουν και αὐτὸ τούτο το στρῶμα, που το βάζεις κάτω ἀπὸ το σῶμα σου, δια να αναπαυθῆς.
- Παρ. 22,28 μὴ μέταιρε ὄρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.
- Παρ. 22,28 Μη μετακινής τα παλαιότατα σύνορα των ἀγρῶν, τα ὁποῖα ἔθεσαν οἱ πρόγονοί σου.
- Παρ. 22,29 ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ ὄξυν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθοῖς.
- Παρ. 22,29 Ο διορατικὸς ἄνθρωπος, που ενεργεῖ με ετοιμότητα ἀντιλήψεως και δραστηριότητα εις τα ἔργα του, εἶναι πρέπον να παραστέκεται κοντὰ στους βασιλεῖς, δια να τους καθοδηγή

και να μη χάνεται υπηρετών νωθούς και
οκνηρούς ανθρώπους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23- ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΟΦΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Παρ. 23,1 Ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης
δυναστῶν, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι

Παρ. 23,1 Εἰάν παρακαθήσῃς στο τραπέζι ἀρχόντων ἢ
πλουσίων, δια να συμφάγῃς με αὐτούς, πρόσεξε
πολύ εἰς τὰ φαγητά, που παραθέτουν ἐνώπιόν
σου.

Παρ. 23,2 καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου, εἰδῶς ὅτι
τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι· εἰ δὲ
ἀπληστότερος εἶ,

Παρ. 23,2 Ἀπλῶνε τὸ χέρι σου με κάποιον περίσκεψιν
καὶ συστολήν, ἔχων ὑπ' ὄψιν σου ὅτι καὶ συ,
ὅταν θελήσῃς να ανταποδώσῃς τὸ γεύμα, κάτι
τέτοια φαγητά εἶσαι υποχρεωμένος να
παρασκευάσῃς. Εἰάν δε εἶσαι λαίμαργος καὶ
ἀπληστος εἰς τὰ φαγητά,

Παρ. 23,3 μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ, ταῦτα
γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.

Παρ. 23,3 μὴ ἀφήσῃς να κινηθῆς ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν
τῶν ωραίων φαγητῶν, διότι αὐτά πιθανόν να
προέρχωνται ἀπὸ ἀδικίας καὶ πάντως δίδουν
ψευδὴ ἀντίληψιν περὶ τῆς ζωῆς.

Παρ. 23,4 μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῆ
ἐννοίᾳ ἀπόσχου.

Παρ. 23,4 Μὴ ἀπλώνεσαι καὶ μὴ ἀμιλλάσαι νὰ φθάσης
τον πλούσιον, ἐνῶ συ εἶσαι φτωχός.
Ἀπομάκρυνε τον νουν σου ἀπὸ αὐτά.

Παρ. 23,5 ἔὰν ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν,
οὐδαμοῦ φανεῖται· κατεσκευάσται γὰρ αὐτῷ
πτέρυγες ὡσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς
τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.

Παρ. 23,5 Ἐὰν προσηλώσης το μάτι σου εἰς αὐτόν τον
πλούσιον καὶ ἐλπίσης εἰς βοήθειάν του, αὐτός
θα σε εγκαταλείψη καὶ θα γίνῃ ἀφαντος. Διότι ο
πλούσιος παίρνει πτερά αετοῦ καὶ φεύγει
βιαστικά πρὸς τον οἶκον ἄλλου, ἀνωτέρου ἀπὸ
αὐτόν πλουσίου.

Παρ. 23,6 μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ, μηδὲ ἐπιθύμει
τῶν βρωμάτων αὐτοῦ·

Παρ. 23,6 Μὴ συντρώγῃς με φθονερόν ἀνθρωπον, οὔτε
καὶ νὰ ἐπιθυμήσης τα ποικίλα φαγητά, που σου
παραθέτει.

Παρ. 23,7 ὃν τρόπον γὰρ εἶ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως
ἐσθίει καὶ πίνει.

Παρ. 23,7 Ὅπως ἐκεῖνος που ἔχει καταπιεί μίαν τρίχα
καὶ εἶναι ἐτοιμος νὰ κάμῃ ἐμετόν, ἐτσι ἀπὸ την
πολλήν του στενοχωρίαν τρώγει καὶ πίνει καὶ ο
φθονερός ἀνθρωπος, ὅταν σε βλέπῃ ἀπέναντί

του.

Παρ. 23,8 μηδὲ πρὸς σε εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμὸν σου μετ' αὐτοῦ· ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλοὺς.

Παρ. 23,8 Ούτε και συ να τον προσκαλέσης στο σπίτι σου και να φάγῃς μαζή με αὐτόν το λιτόν φάγητόν σου. Διότι θα αηδιάση και θα κάμη εμετόν το φαγητόν σου. Θα χλευάση δε και θα εμπαίξη τα ευγενή και περιποιητικά σου δι' αὐτόν λόγια.

Παρ. 23,9 εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μήποτε μκκτηρίση τοὺς συνετοὺς λόγους σου.

Παρ. 23,9 Εἰς τα αὐτιά του ἀνόητου και ἀσυνέτου μη λέγῃς τίποτε, μήπως τυχόν και περιφρονήση τα σοφά και συνετά λόγια σου.

Παρ. 23,10 μὴ μεταθῆς ὄρια αἰώνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς·

Παρ. 23,10 Μὴ μεταθέσης τα παλαιά σύνορα των ἀγρῶν σου και μὴ εἰσέλθῃς να καταπατήσης το κτήμα των ὀρφανῶν.

Παρ. 23,11 ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς Κύριος κραταιός ἐστι καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.

Παρ. 23,11 Διότι ἐκεῖνος ο οποίος γλυτώνει τους ὀρφανούς και ἀνυπερασπίστους ἀπὸ τα χέρια των ἀπλήστων και ἀρπάγων εἶναι αὐτός αὐτός

ο παντοδύναμος και δίκαιος Κύριος, ο οποίος θα αναλάβη να δικάση την διαφοράν μεταξύ εκείνων και σου.

Παρ. 23,12 δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὦτά σου ἐτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως.

Παρ. 23,12 Δώσε με προθυμίαν την καρδιά και τον νου σου εις την σοφήν παιδαγωγίαν του Κυρίου και ετοίμασε τα αυτιά σου, να ακούσουν και δεχθούν λόγια θείου φωτισμού.

Παρ. 23,13 μὴ ἀπόσχη νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξης αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνη·

Παρ. 23,13 Μη αποφεύγης και μη διστάζης να διαπαιδαγωγῆς το ανήλικο παιδί σου, διότι και αν ακόμη ευρεθῆς εις την ανάγκην να το κτυπήσης με την ράβδον, δεν πρόκειται να αποθάνη.

Παρ. 23,14 σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύση.

Παρ. 23,14 Διότι συ μεν θα κτυπήσης το σώμα του με την ράβδον, θα σώσης όμως την ψυχήν του από τον θάνατον.

Παρ. 23,15 υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία, εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν,

Παρ. 23,15 Παιδί μου, εάν η καρδιά και ο νους σου γίνη σοφός και συνετός, θα δώσης χαράν και

ευφροσύνην και εις την ιδικήν μου καρδίαν.

Παρ. 23,16 καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χεῖλη πρὸς τὰ ἐμὰ χεῖλη, ἐὰν ὀρθὰ ᾧσι.

Παρ. 23,16 Καὶ τὰ χεῖλη σου, τὰ ὁποῖα θὰ λέγουν τὰ ὀρθὰ καὶ τὰ πρέποντα, εἶναι σαν νὰ ομιλοῦν τὰ ἰδικὰ μου χεῖλη.

Παρ. 23,17 μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἀμαρτωλοῦς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ Κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν·

Παρ. 23,17 Ἀς μὴ ζηλεύῃ καὶ ἀς μὴ ποθῇ ἡ καρδιά σου τοὺς ἀμαρτωλοῦς καὶ τὰς πορείας τῆς ζωῆς τῶν. Ἀλλά νὰ ζῆς με τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ὅλην τὴν ἡμέραν.

Παρ. 23,18 ἐὰν γὰρ τηρήσης αὐτά, ἔσται σοὶ ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται.

Παρ. 23,18 Λοιπὸν, εἴαν αὐτὰ δεχθῆς καὶ τηρήσης, θὰ ἔχῃς εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, θὰ ἀποκτήσης ἀπογόνους καὶ ἡ ἐλπίς σου ποτέ δὲν θὰ διαψευσθῇ.

Παρ. 23,19 ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου, καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας·

Παρ. 23,19 Ἀκουε, παιδί μου, καὶ γίνε με ὅσα θὰ ἀκούσης σοφός καὶ συνετός. Κατεύθυνε δε πάντοτε τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς καρδίας σου πρὸς τὸ ἀγαθόν.

Παρ. 23,20 μὴ ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου

συμβουλαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς·

Παρ. 23,20 Μὴ γίνῃς οἰνοπότης, μὴ ἀπλώνεσαι καὶ μὴ συναναστρέφεσαι με ἀνθρώπους, πρὸς ἀγορὰν κρεάτων ἀπὸ κοινοῦ (με ρεφενέ) καὶ παράθεσιν κοινῆς τραπέζης.

Παρ. 23, 21 πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει, καὶ ἐνδύσεται διερῶρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.

Παρ. 23,21 Διότι κάθε μέθυσος καὶ πορνοκόπος θα καταντήσῃ εἰς πτωχεῖαν, ὅπως ἐπίσης καὶ κάθε τεμπέλης, που ἀγαπᾷ τὸν ὕπνον, πολὺ γρήγορα θα φορέσῃ ρουχὰ ξεσχισμένα καὶ κουρελιασμένα.

Παρ. 23,22 ἄκουε, υἱέ, πατὴρ τοῦ γεννήσαντός σε καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέ σου ἡ μήτηρ.

Παρ. 23,22 Ἀκουε, παιδί μου, τὸν πατέρα σου, που σε ἐγέννησε, καὶ μὴ καταφρονῆς τὴν μητέρα σου, διότι ἔχει γηράσει.

Παρ. 23,23 ἀλήθειαν κτῆσαι καὶ μὴ ἀπώση σοφίαν καὶ παιδείαν καὶ σύνεσιν.

Παρ. 23,23 Προσπάθησε νὰ ἀποκτήσῃς τὴν ἀλήθειαν, μὴ διώχνῃς μακρὰ τὴν σοφίαν, τὴν ἀληθινὴν μὀρφωσιν καὶ τὴν σύνεσιν.

Παρ. 23,24 καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῶ σοφῶ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.

- Παρ. 23,24 Ο ενάρετος πατέρας ανατρέφει ορθώς τα τέκνα του με στοργήν και σύνεσιν και ευφραίνεται η ψυχή του δια τα σοφά και ενάρετα παιδιά, που αναδεικνύει.
- Παρ. 23,25 εὐφραινέσθω ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά σε.
- Παρ. 23,25 Ἀς ευφραίνεται δια σε ο στοργικός πατέρας σου και η μητέρα σου, ιδιαιτέρως ας χაίρη μάλιστα ακόμη περισσότερο η καρδιά εκείνης, που σε εγέννησε.
- Παρ. 23,26 δός μοι, υἱέ, σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτῶσαν·
- Παρ. 23,26 Δος μου εξ ολοκλήρου, παιδί μου, την καρδιά σου, και τα μάτια σου ας προσέχουν, ὡστε να γνωρίζης και να βαδίζης τους ιδικούς μου δρόμους.
- Παρ. 23,27 πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος, καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον·
- Παρ. 23,27 Τρύπιο πιθάρι είναι το ξένο αμαρτωλό σπίτι, που ὅσα και αν εξοδεύσης δεν θα ημπορέσης να το γεμίσης. Στενό είναι το ξένο πηγάδι, από το οποίο δεν θα μπορέσης να βγης.
- Παρ. 23,28 οὔτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται.
- Παρ. 23,28 Ἐχε υπ' ὄψιν σου ὅτι αὐτός ο αμαρτωλός οἶκος συντόμως θα καταλήξη εις καταστροφήν

και όλεθρον και μαζή του θα αφανισθή και κάθε παραβάτης του θείου νόμου.

Παρ. 23,29 τίνι οὔαι; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; τίνι δὲ ἀηδίαι καὶ λέσχαι; τίνι συντρίμματα διακενῆς; τίνος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί;

Παρ. 23,29 Εἰς ποιόν ταιριάζει το αλλοίμονον; Ποιός αναταράσσεται, θορυβεῖται και φιλονεικεῖ; Ποιός συχνάζει εἰς τα δικαστήρια και εισάγεται εἰς δίκας; Ποιός προκαλεῖ την ἀηδιαν με τους εμετούς και τας μωρολογίας του και χάνει τον καιρόν του εἰς φλυαρίας και ἀνοησίας; Εἰς ποιόν πληγαί και συντρίμματα χωρίς λόγον; Τίνος εἶναι ωχρά και κινδυνεύουν να σβήσουν τα μάτια;

Παρ. 23,30 οὐ τῶν ἐγγχρονιζόντων ἐν οἴνοις; οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται;

Παρ. 23,30 Δεν εἶναι ἐκείνων, οἱ οποίοι περνούν τον καιρόν των κοντά εἰς τα κρασιά; Δεν εἶναι ἐκείνων, που ἀνιχνεύουν να βρουν, που γίνονται συγκεντρώσεις δια ποτόν και διασκεδάσεις;

Παρ. 23,31 μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἴνοις, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου.

Παρ. 23,31 Μη πίνετε οἶνον, ὥστε να μεθάτε, ἀλλά να

συναναστρέφεσθε με ανθρώπους εναρέτους και να συνομιλήτε στους περιπάτους σας με αυτούς επί σοβαρών και μορφωτικών θεμάτων. Διότι εάν ρίχνης τα μάτια σου και δώσης την καρδιά σου εις τας φιάλας του κρασιού και τα ποτήρια, τελευταία θα καταντήσης να γυρίζης γυμνότερος από το γουδοχέρι.

Παρ. 23,32 τὸ δὲ ἔσχατον ὡσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγῶς ἐκτείνεται, καὶ ὡσπερ ὑπὸ κεράστου διαχειῖται αὐτῷ ὁ ἰός.

Παρ. 23,32 Το δε κατάντημα του μεθύσου, όταν γίνη αλκολικός, είναι σαν να δαγκώθηκε από δηλητηριώδες φίδι. Τεντώνεται και παραλύει ο οργανισμός του, σαν να εχύθη μέσα του δηλητήριο από φίδι με κέρατα.

Παρ. 23,33 οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἄλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά,

Παρ. 23,33 Όταν ευρίσκεσαι εις κατάστασιν μέθης και τα μάτια σου ιδούν μίαν ξένην και άγνωστον γυναίκα, ανάψουν δε μέσα σου επιθυμίας πονηραί, τότε το στόμα σου θα εἶπη χυδαία λόγια δι' αυτήν.

Παρ. 23,34 καὶ κατακείσῃ ὡσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης καὶ ὡσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῶ κλύδωνι.

Παρ. 23,34 Και θα κατάκειςαι και θα τρικλίζης, ως εάν ευρίσκεσαι μέσα εις τρικυμιώδη θάλασσαν και σαν κυβερνήτης πλοίου μέσα εις μεγάλην

θαλασσοταραχήν.

Παρ. 23,35 ἑρεῖς δέ· τύπτουσί με καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν· πότε ὄρθρος ἔσται, ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

Παρ. 23,35 Όταν δε συνέλθης, θα λέγης με ἐκπληξιν· με εκτύπησαν και δεν επόνεσα, με εχλεύασαν και εγώ δεν εκατάλαβα τίποτε. Κυριευμένος δε από το πάθος του κρασιού, θα πης· πότε θα ξημερώση, δια να πάω να συναντήσω πάλιν εκείνους, με τους οποίους θα κάμω παρέα στο καπηλειό;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24- ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΟΦΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Παρ. 24,1 Υἱέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἄνδρας μηδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν·

Παρ. 24,1 Παιδί μου, μη ζηλέψης ποτέ τους κακοὺς ανθρώπους και την παραστρατημένην ζωήν των. Μη επιθυμήσης συναναστροφὴν με αυτούς.

Παρ. 24,2 ψευδῆ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ.

Παρ. 24,2 Διότι το ψεύδος και την αμαρτίαν ἔχουν ως θησαυρόν και μελέτην της καρδίας των. Τα δε χεῖλη των εκστομίζουν λόγια, που προξενούν θλίψεις και στενοχωρίας.

- Παρ. 24,3 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται.
- Παρ. 24,3 Με την αληθινὴν σοφίαν, με την ευλάβειαν και τον φόβον δηλαδή του Θεοῦ, θεμελιώνεται και κτίζεται ἕνα σπίτι· με την σύνεσιν δε ανορθώνεται και προοδεύει η οικογένεια.
- Παρ. 24,4 μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίπλονται ταμιεῖα ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ.
- Παρ. 24,4 Με την ορθὴν και δικαίαν γνώσιν γεμίζουν αι αποθήκαι του σπιτιοῦ ἀπὸ κάθε τίμιον και καλὸν πλούτον.
- Παρ. 24,5 κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου.
- Παρ. 24,5 Εἶναι καλύτερος και προτιμότερος ο σοφός ἀπὸ τον ἰσχυρόν, και ο ἄνθρωπος ο οποίος ἔχει σύνεσιν ἀπὸ εκείνον που ἔχει μεγάλο αγρόκτημα.
- Παρ. 24,6 μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.
- Παρ. 24,6 Με καλὴν στρατηγικὴν και διακυβέρνησιν διεξάγεται ο επιτυχῆς πόλεμος. Αποτελεσματικὴ δε βοήθεια δια την κατόρθωσιν της νίκης ἔρχεται ἀπὸ νουν συνετόν.
- Παρ. 24,7 σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος Κυρίου,

Παρ. 24,7

Ἡ σοφία, ἡ ἀληθῆς γνώσις καὶ ἡ ὀρθοφροσύνη ὑπάρχουν εἰς τὰς πύλας τῶν πόλεων, ποὺ κατοικοῦν οἱ σοφοί. Οἱ ἀληθινὰ σοφοί δὲν ἐκτρέπονται καὶ δὲν παρεκκλίνουν ἀπὸ ὅσα ἔχει λαλήσει τὸ στόμα τοῦ Κυρίου.

Παρ. 24,8

ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεῦτοις συναντᾷ θάνατος,

Παρ. 24,8

Καίτοι ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοῦς εἶναι σοφός, ἐν τούτοις συσκέπτονται εἰς κοινὰς συνεδριάσεις. Τους ἀμορφώτους κατὰ Θεὸν καὶ ἀδιορθώτους θὰ τοὺς συναντήσῃ ἀσφαλῶς ὁ πρόωρος θάνατος.

Παρ. 24,9

ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἀμαρτίαις.
ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῶ

Παρ. 24,9

Ὁ ἀσύνετος καὶ ἀμετανόητος ἀποθνήσκει μετὰ τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ. Μεγάλῃ ἀκαθαρσίᾳ ὑπάρχει στὸν ψυχικῶς διεφθαρμένον ἄνθρωπον.

Παρ. 24,10

ἐμμολυνθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἕως ἂν ἐκλίπῃ.

Παρ. 24,10

Ἀμετανόητος καθὼς εἶναι θὰ μολύνεται ὀλοὲν καὶ περισσότερον καὶ θὰ διαφθείρεται, θὰ περιπίπτῃ συνεχῶς εἰς ἡμέρας κακὰς, εἰς ἡμέρας θλίψεως καὶ οδύνης, ἕως ὅτου λείψῃ ἀπὸ τῆν γῆν.

Παρ. 24,11

ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ.

Παρ. 24,11 Μη διστασης να σώσης ανθρώπους, που οδηγούνται εις εκτέλεσιν, και μη τσιγκουνευθής τα χρήματα, δια να εξαγοράσης εκείνους, που πρόκειται να φονευθούν.

Παρ. 24,12 ἔαν δὲ εἶπης, οὐκ οἶδα τοῦτον, γίνωσκε ὅτι Κύριος καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν, αὐτὸς οἶδε πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Παρ. 24,12 Εἴαν, προκειμένου να δικαιολογήσης την σκληροκαρδίαν σου, πησ δεν ξέρω αὐτόν τον αθῶον που οδηγείται εις την εκτέλεσιν, μάθε ὅτι ο Κυριος, που ἐπλασε καρδίας και ἔδωσε πνοὴν εις πάντα, γνωρίζει πολὺ καλά τας καρδίας ὄλων των ανθρώπων, ἀρα δε και την ιδικήν σου. Γνωρίζει τα πάντα και αὐτός ανταποδίδει στον καθένα ανάλογα με τα ἔργα του.

Παρ. 24,13 φάγε μέλι, υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ·

Παρ. 24,13 Παιδί μου, φάγε μέλι, διότι η κηρήθρα εἶναι καλή και ωφέλιμος. Φαγε μέλι, δια να γλυκανθῇ ο φάρυγξ σου.

Παρ. 24,14 οὕτως αἰσθήση σοφίαν τῆ σῆ ψυχῆ· ἔαν γὰρ εὐρῆς, ἔσται καλὴ ἡ τελευτὴ σου, καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει.

Παρ. 24,14 Οπως ὁμως γλυκαίνεται ο φάρυγξ με το μέλι, ἔτσι θα αισθανθῆς γλυκύτητα μέσα εις την

καρδίαν σου από την αληθινή σοφίαν. Διότι εάν την αναζητήσεις και την αποκτήσης, θα ευτυχήσης. Και αυτός ακόμη ο θάνατός σου θα είναι ωραίος. Δεν θα σε εγκαταλείψη δέ ποτέ η ελπίς της αιωνίου σωτηρίας.

Παρ. 24,15 μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῆ δικαίων μηδὲ ἀπατηθῆς χορτασίᾳ κοιλίας·

Παρ. 24,15 Μὴ φέρῃς τὸν ἀσεβῆ στὸν τόπον, ὅπου κατοικοῦν καὶ διαιτῶνται οἱ δίκαιοι. Μὴ ἀπατηθῆς δε ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι σε ἐχόρτασε με καλὰ φαγητά.

Παρ. 24,16 ἐπτάκις γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς.

Παρ. 24,16 Πολλές φορές είναι δυνατόν να πέση και να ατυχήση ο δίκαιος, αλλά με την βοήθειαν του Θεού θα ανορθωθή πάλιν. Οἱ ἀσεβεῖς ὅμως θα εξασθενήσουν και θα ἐξαντληθούν μέσα εἰς τὰ κακά και εἰς τὴν κακότητά των, θα πέσουν και δεν θα ἠμπορέσουν να ανορθωθούν.

Παρ. 24,17 ἐὰν πέση ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου·

Παρ. 24,17 Εἰάν πέση ο ἐχθρός σου, μὴ χαιρεκακῆσης δια τὸ πέσιμό του. Και αν με τριχλοποδιάν ἀνατροπή, συ να μὴ ἀλαζονευθῆς ἀπέναντί του.

Παρ. 24,18 ὅτι ὄψεται Κύριος καὶ οὐκ ἄρέσει αὐτῷ, καὶ

ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

Παρ. 24,18 Διότι ὁ παντεπόπτης Κύριος θα ἴδῃ αὐτό καὶ
δεν θα εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν διαγωγὴν σου καὶ
θα ἀπομακρύνῃ τὸν θυμὸν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐχθρόν
σου.

Παρ. 24,19 μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ζήλου
ἁμαρτωλοῦς·

Παρ. 24,19 Μὴ χαίρης καὶ μὴ ζηλεύῃς ἀνθρώπους, οἱ
οποῖοι διαπράττουν τὸ κακόν. Μὴ ζηλεύῃς τοὺς
ἁμαρτωλοῦς καὶ τὴν ζωὴν των.

Παρ. 24,20 οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶ, λαμπτὴρ
δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται.

Παρ. 24,20 Διότι ὁ ἀμετανόητος ἁμαρτωλὸς δεν θα
ἀφήσῃ ἀπογόνους, ἡ δὲ φλόγα τῆς ζωῆς καὶ ἡ
λάμψις τῆς δόξης των ἀσεβῶν θα σβήσῃ πολὺ
σύντομα.

Παρ. 24,21 φοβοῦ τὸν Θεόν, υἱέ, καὶ βασιλέα καὶ
μηθετέρω αὐτῶν ἀπειθήσης·

Παρ. 24,21 Παιδί μου, νὰ σέβεσαι τὸν Θεόν καὶ τὸν
βασιλέα, εἰς κανένα δε ἀπὸ αὐτοὺς νὰ μὴ δείξης
παρακοήν καὶ ἀπειθειαν.

Παρ. 24,22 ἐξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ
τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γινώσεται; (Μασ.
ΚΘ, 27)

Παρ. 24,22 Διότι αἰφνιδίως καὶ εἰς ὥραν, ποὺ οἱ ἀσεβεῖς

δεν περιμένουν, θα τους τιμωρήσουν. Ποιός δε ξέρει, ποίου είδους τιμωρίας θα επιβάλουν και οι δύο εις αυτούς; (Μασορ. κθ' 27)

Παρ. 24,22α λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν.

Παρ. 24,22^α Ο τηρών την εντολήν του Θεού θα είναι μακράν και απηλλαγμένος από κάθε τιμωρίαν. Διότι με όλην του την προθυμίαν και την καρδίαν εδέχθη τον λόγον αὐτόν.

Παρ. 24,22β μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λέγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ.

Παρ. 24,22β Κανένα ψέμα ας μη λεχθῆ από το στόμα σου προς τον βασιλέα η τον άρχοντα. Και αυτός έτσι θα είναι ειλικρινής απέναντί σου και ποτέ δεν θα σου εἶπη ψεύδη.

Παρ. 24,22γ μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη, ὅς δ' ἂν παραδοθῆ, συντριβήσεται.

Παρ. 24,22γ Η γλώσσα του βασιλέως είναι μαχαίρι σκληρό και όχι μαλακό και σαρκώδες. Εκείνος ο οποίος θα παραδοθῆ εις αυτήν, θα εξολοθρευθῆ.

Παρ. 24,22δ ἔὰν γὰρ ὀξυνθῆ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει,

Παρ. 24,22δ Όταν ανάψη ο θυμός του βασιλέως, καταναλίσκει και εξαφανίζει το σώμα μαζί και τα νεύρα των ανθρώπων. Κατατρώγει τα

κόκκαλα των ανθρώπων και σαν παμφάγος φλόγα κατακαίει το παν και δεν αφήνει ούτε ίχνος κρέατος, τροφήν δια τους νεοσσούς των αετών. (Μασορ. Λ' 1).

Παρ. 24,22ε και ὅστᾱ ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὡσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν.

Παρ. 24,22ε Παιδί μου, να ευλαβηθῆς τα λόγια μου και αφού τα δεχθῆς, να μετανοήσης δια σφάλματα, τα οποία ενδεχομένως διέπραξες. Αυτά τα λέγω εγώ ο διδάσκαλος εις εκείνους, οι οποίοι πιστεύουν στον Θεόν και αφού τα είπω, θα παύσω να ομιλώ.

Παρ. 24,23 Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν· αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν.

Παρ. 24,23 (Μασορ. ΚΔ' 23). Αυτά τα λέγω προς γνώσιν εις σας τους συνετούς δικαστάς. Δεν είναι δίκαιον και ορθόν να υποστέλλεσθε από πρόσωπα κατά την διεξαγωγήν της δίκης.

Παρ. 24,24 ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ· δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη·

Παρ. 24,24 Ο δικαστής, που θα εκδώση απόφασιν ότι ο άδικος είναι δίκαιος, αυτός θα είναι κατηραμένος μεταξύ των λαών και μισητός εις τα έθνη.

Παρ. 24,25 οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἤξει εὐλογία·

Παρ. 24,25 Ὅσοι ὁμῶς κρίνουν καὶ δικάζουν ανεπηρέαστα καὶ με δικαιοσύνην, θα αναδεικνύωνται ὡς δικασταὶ ὀλονέν καὶ καλῦτεροι, καὶ εἰς αὐτοὺς θα ἔρχεται ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Παρ. 24,26 χεῖλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς.

Παρ. 24,26 Καὶ οἱ ἄνθρωποι θα ἐκτιμήσουν καὶ θα ἀγαπήσουν τὸν δικαστὴν, τοῦ ὁποῖου τὸ στόμα βγάζει δικαίας αποφάσεις.

Παρ. 24,27 ἔτοιμάζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου.

Παρ. 24,27 Φρόντιζε πάντοτε νὰ ἀποπερατώνης τὰ ἔργα σου, νὰ ετοιμάζεσαι πάντοτε προκειμένου νὰ πορευθῆς εἰς καλλιέργειαν τοῦ αγροῦ σου. Εὐᾶ κοντὰ ἀπὸ ἐμέ, ἀκολούθησε τὸν δρόμον, τοῦ ὁποῖου ἐγὼ σου χαράσσω, καὶ ἔτσι θα ἠμπορέσης νὰ κτίσης τὸ σπίτι σου καὶ νὰ ἀναδείξῃς τὴν οἰκογένειάν σου.

Παρ. 24,28 μὴ ἴσθι ψευδῆς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην, μηδὲ πλατύνου σοῖς χεῖλεσι.

Παρ. 24,28 Ποτέ νὰ μὴ γίνῃς ψευδομάρτυς υπέρ ἡ κατὰ τοῦ συμπολίτου σου, οὔτε νὰ μεγαλοποιῆς τὰ

γεγονότα, που καταθέτεις.

Παρ. 24,29 μὴ εἴπῃς· ὄν τρόπον ἐχρήσατό μοι,
χρήσομαι αὐτῷ, τίσομαι δὲ αὐτὸν ἃ με
ἠδίκησεν.

Παρ. 24,29 Ποτέ, οὔτε προκειμένου περὶ τοῦ ἐχθροῦ
σου, νὰ μὴ εἴπῃς· Κατὰ τὸν τρόπον, που μου
εφέρθη, θα τοῦ φερθῶ καὶ ἐγώ. Θα τὸν ἐκδικηθῶ
δι' ὅσα με ἔχει ἀδικήσει!

Παρ. 24,30 ὥσπερ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων, καὶ ὥσπερ
ἀμπελῶν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν·

Παρ. 24,30 Ο ἀσύνητος ἄνθρωπος ομοιάζει με ἕνα
χωράφι καὶ ὁ φτωχὸς ἀπὸ μυαλό με ἕνα
ἀμπελῶνα.

Παρ. 24,31 ἐὰν ἀφῆς αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ
χορτομανήσει ὅλος καὶ γίνεται
ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων
αὐτοῦ κατασκάπτονται.

Παρ. 24,31 Εἰὰν ἀφήσῃς αὐτὸν ἀκαλλιέργητον καὶ
ἀπεριποίητον θα μεταβληθῆ εἰς χέρσον ἑκτασιν,
θα γεμίσῃ ολόκληρος ἀπὸ ἀγρία χόρτα, θα μένη
ἐρημος καὶ εγκαταλελειμμένος, οἱ δὲ
ξηρότοιχοι, που τοῦ ἐχρησίμευαν ὡς φράχτες,
θα πέσουν καὶ θα κατασκαφούν.

Παρ. 24,32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα τοῦ
ἐκλέξασθαι παιδεῖαν,

Παρ. 24,32 Ὑστερα ἀπὸ αὐτὰ ἐγὼ μετενόησα, καὶ

απεφάσισα να εκλέξω την πραγματική
παιδαγωγίαν και μόρφωσιν.

Παρ. 24,33 ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυπνῶ, ὀλίγον
δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶ στήθη·

Παρ. 24,33 Ο οκνηρός λέγει· Νυστάζω ὀλίγον, ἀς
κοιμηθῶ ὀλίγον. Σταυρώνω τὰ χέρια μου εἰς τὰ
στήθη, κυριαρχούμενος ἀπὸ υπνηλίας καὶ
νωθρότητα.

Παρ. 24,34 ἔὰν δὲ τοῦτο ποιῆς, ἥξει προπορευομένη ἡ
πενία σου καὶ ἡ ἔνδειά σου ὡσπερ ἀγαθὸς
δρομεύς.

Παρ. 24,34 Εἴαν καὶ συ πράξης ὅ,τι καὶ ὁ οκνηρός, θὰ σε
προφθάσῃ καὶ θὰ σε καταλάβῃ ἡ φτώχεια, ἡ δε
ανάγκη θὰ ἔλθῃ σαν ταχύς δρομεύς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25- ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Παρ. 25,1 Αὗται αἱ παιδεῖαι Σολομῶντος αἱ ἀδιάκριτοι,
ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Ἐζεκίου τοῦ
βασιλέως τῆς Ἰουδαίας.

Παρ. 25,1 Αἱ κατωτέρω ἀνάλεκτοι ἠθοπλαστικά
παροιμῖαι καὶ τὰ ἀποφθέγματα τοῦ Σολομῶντος
εἶναι αὐτὰ που κατέγραψαν οἱ φίλοι τοῦ
Ἐζεκίου, βασιλέως τῆς Ἰουδαίας.

Παρ. 25,2 Δόξα Θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως

τόποις δυναστῶν ὑφίστασο·

Παρ. 25,6

Μη αλαζονεύεσαι ενώπιον των βασιλέων δια την δύναμίν σου η τον πλούτον σου και μη προσέρχεσαι απρόσκλητος στους τόπους, όπου συγκεντρώνονται οι ισχυροί.

Παρ. 25,7

κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι· ἀνάβαινε πρὸς με ἢ ταπεινῶσαί σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, λέγε.

Παρ. 25,7

Εἶναι προτιμότερον δια σε ο βασιλεύς η ο ἀρχων να σου πη· “Ἐλα πλησίον μου”, παρά να σε ταπεινώση ενώπιον ἄλλου ἀρχοντος ἐπισημοτέρου ἀπὸ σέ. Λέγε μόνον ὅσα βλέπουν τα μάτια σου και μη δίδης πάντοτε ἐμπιστοσύνην εις ὅσα ἀκούουν τα αυτιά σου.

Παρ. 25,8

μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῆς ἐπ’ ἐσχάτων. ἡνίκα ἂν σε ὄνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος,

Παρ. 25,8

Μη ορμάς εύκολα και ασύνετα εις φιλονεικίας, δια να μη μεταμεληθῆς κατόπιν, και μάλιστα ὅταν ἐντόνως σε κατηγορήσῃ ο φίλος σου.

Παρ. 25,9

ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω μὴ καταφρόνει,

Παρ. 25,9

Μαθε να υποχωρής, δια να προλαμβάνης και ἀπαλύνης τας φιλονεικίας, και να μη καταφρονῆς κανένα·

Παρ. 25,10

μὴ σε ὄνειδίσῃ μὲν ὁ φίλος, ἡ δὲ μάχη σου

καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση
θανάτῳ.

Παρ. 25,10 μήπως και αυτός ο φίλος σου τεθή
αντιμέτωπός σου και σε κατακρίνη. Η δε
φιλονεικία και ἔχθρα δεν θα απομακρυνθῆ ποτέ
ἀπό κοντά σου, ἀλλά ὡσάν ἄλλος θάνατος θα
σε παρακολουθῆ μέχρι τέλους.

Παρ. 25,10^α χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς τήρησον
σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονείδιστος γένη, ἀλλὰ
φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυναλλάκτως.

Παρ. 25,10^α Η χάρις και η φιλία ἀπαλλάσσουν και
ἐλευθερώνουν την ψυχὴν ἀπό πολλές οδυνηράς
καταστάσεις. Την χάριν, λοιπόν, και εν φιλίαν
κράτησέ την καλά στον εαυτόν σου, δια να μη
γίνης μισητός και ἀξιοκατάκριτος. Πρόσεχε τας
πορείας της ζωῆς σου και προσπάθει να εἶσαι
συμβιβαστικός και διαλλακτικός προς ὅλους.

Παρ. 25,11 μήλον χρυσοῦν ἐν ὀρμίσκῳ σαρδίου, οὕτως
εἶπεῖν λόγον.

Παρ. 25,11 Ὅπως ὠραῖον και ταιριαστόν εἶναι ἓνα
χρυσό μήλο εις περιδέραιον ἀπό σαρδίους
πολύτιμους λίθους, ετσι και ενας συνετός και
καλός λόγος, που λέγεται εις την πρέπουσαν
περίστασιν.

Παρ. 25,12 εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πολυτελὲς
δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς.

Παρ. 25,12 Οπως εις ένα χρυσό σκουλαρίκι δένεται και ταιριάζεται ο πολυτελής σάρδιος λίθος, έτσι ωραίος και ελκυστικός είναι και ένας συνετός λόγος, όταν λέγεται εις αυτί προσεκτικόν.

Παρ. 25,13 ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῶ χρωμένων ὠφελεῖ.

Παρ. 25,13 Οπως η προσφορά πάγου εις καιρόν θερισμού, οπότε επικρατεῖ μεγάλο καῦμα, δροσίζει και αναψύχει, έτσι και ένας ευσυνείδητος και αξιόπιστος αγγελιαφόρος με τας καλὰς ειδήσστου εις εκείνους, που τον ἔστειλαν. Διότι αναπαύει, ευχαριστεῖ και ωφελεί τας καρδίας αὐτῶν, που τον εχρησιμοποίησαν ως αγγελιαφόρον.

Παρ. 25,14 ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπιφανέστατα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ.

Παρ. 25,14 Οπως ολοφάνεροι εἶναι οἱ ἄνεμοι και τὰ σύννεφα και αἱ βροχαί, που πρόκειται να πέσουν, ἀλλά δεν πίπτουν, ετσι ολοφάνερος γίνεται και εκείνος, ο οποίος καυχάται ψευδῶς δια δωρεάς, τας οποίας δεν ἔκαμε.

Παρ. 25,15 ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὅστ᾿.

Παρ. 25,15 Με την υπομονήν και μακροθυμίαν

κατευοδώνονται αι υποθέσεις μας κοντά στους βασιλείς. Ετσι και γλώσσα μαλακή και ηπία συντρίβει οστά, κάμπει δηλαδή και τας μεγαλυτέρας δυσκολίας και αντιστάσεις.

Παρ. 25,16 μέλι εύρων φάγε τὸ ἱκανόν, μήποτε πλησθεις ἔξεμέσης.

Παρ. 25,16 Όταν εύρης μέλι, φάγε το αρκετόν, ὅσον σου χρειάζεται. Μη φάγης ὅμως πολύ, παραχορτάσης και το κάμης εμετόν.

Παρ. 25,17 σπάνιον εἶσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, μήποτε πλησθεις σου μισήση σε.

Παρ. 25,17 Κατά αραιά διαστήματα να επισκέπτεσαι τον φίλον σου στο σπίτι του, μήπως εκείνος σε χορτάση, σε βαρεθή και σε αποστροφή.

Παρ. 25,18 ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτόν, οὔτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ.

Παρ. 25,18 Ο ψευδομάρτυς, ο οποίος μάλιστα καταθέτει ψευδομαρτυρίαν εναντίον του φίλου του, ομοιάζει με σκληρόν ῥόπαλον, με κοφτερό μαχαίρι, με αιχμηρόν βέλος.

Παρ. 25,19 ὁδὸς κακοῦ καὶ πούς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρα κακῆ.

Παρ. 25,19 Η πορεία της ζωής του κακού και τα πόδια του παρανόμου ανθρώπου, θα εξολοθρευθούν κατά την ημέραν, που θα εκσπάση η δικαία οργή

του Θεού.

Παρ. 25,20 ὥσπερ ὄξος ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.

Παρ. 25,20 Ὅπως το ξύδι εἶναι ἐπιβλαβές και προκαλεῖ πόνον ριπτόμενον εἰς ἀνοικτήν πληγήν, ἐτσι και μια ἀπροσδόκητος σωματική ἀσθένεια φέρει λύπην εἰς την καρδίαν.

Παρ. 25,20^α ὥσπερ σῆς ἐν ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.

Παρ. 25,20^α Ὅπως ο σκόρος εἰς τα ἱμάτια και το σκουλήκι στο ξύλον, ἐτσι και η λύπη του ἀνθρώπου κατατρώγει την καρδίαν του.

Παρ. 25,21 ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν.

Παρ. 25,21 Ἐὰν πεινά ο ἐχθρὸς σου, δίδε εἰς αὐτόν να φάγη. Ἐὰν διψά, δόσε εἰς αὐτόν να πῆ.

Παρ. 25,22 τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ Κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά.

Παρ. 25,22 Διότι, ὅταν ἐτσι φέρεσαι και πράττης ἀπέναντι του ἐχθροῦ σου, συσσωρεύεις ἄνθρακας ἀναμμένους ἐπάνω εἰς την κεφαλὴν του. Ὁ δε Θεός θα σου ἀνταποδώσει ἀγαθά και θα σε ἀμείψῃ δια την ἀνεξικακίαν και καλωσύνην σου αὐτήν.

Παρ. 25,23 ἄνεμος Βορέας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει.

Παρ. 25,23 Ο βορηάς σηκώνει και παρασύρει σύννεφα. Ἐτσι και ενας άνθρωπος αδιάκριτος και αναιδής ερεθίζει τους άλλους, ώστε να ομιλήσουν και εκείνοι κατά τρόπον οργίλον και πικρόν.

Παρ. 25,24 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδοροῦ ἐν οἰκίᾳ κοινῇ.

Παρ. 25,24 Είναι προτιμότερον να κατοική κανείς μόνος του εις μίαν στενόχωρη και φτωχική γωνία ταρατσας, παρά να συνοική εις οικίαν μαζή με υβρεολογον και κακόγλωσσον γυναίκα.

Παρ. 25,25 ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώση προσηνές, οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.

Παρ. 25,25 Ὅπως το δροσερό νερό είναι ευχάριστον και φέρει αναψυχήν εις ένα διψασμένον, ἔτσι και μια ευχάριστος είδησις, η οποία ἔρχεται από αγαπητόν μας πρόσωπον ευρισκόμενον εις τα ξένα.

Παρ. 25,26 ὥσπερ εἴ τις πηγὴ φράσσοι καὶ ὕδατος ἔξοδον λυμαίνοιτο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς.

Παρ. 25,26 Ὅπως είναι επιζήμιον, όταν βουλώνη κανείς μίαν πηγὴν και παρακωλύη την ελευθέραν ἔξοδον του ὕδατος, ἔτσι είναι απρεπές και

επιβλαβές να πέση ο δίκαιος εις την εξουσίαν του ασεβούς.

Παρ. 25,27 ἔσθιεν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶ δὲ χρῆ λόγους ἐνδόξους.

Παρ. 25,27 Το να τρώγη κανείς πολύ μέλι δεν είναι καλόν και ωφέλιμον. Εξ αντιθέτου όμως, πρέπει να ακούη κανείς απλήστως, και να τιμά και να δέχεται τους λόγους εναρέτων ανθρώπων.

Παρ. 25,28 ὥσπερ πόλις τὰ τείχει καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βουλής τι πράσσει.

Παρ. 25,28 Οπως μια πόλις, που έχει τα τείχη της κρημνισμένα και μένει κατ' ουσίαν ατείχιστος, είναι εκτεθειμένη και πρόχειρος στους εχθρούς, έτσι και ένας άνθρωπος, ο οποίος πράττει κάτι, χωρίς προηγουμένως να εξετάση και να σκεφθή, γίνεται γελοίος στους άλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26- ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Παρ. 26,1 Ὅσπερ δρόσος ἐν ἀμήτῳ καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμή.

Παρ. 26,1 Οπως σπανιοτάτη είναι η πυκνή δροσιά κατά τον θερισμόν και η βροχή κατά την εποχὴν του θέρους, έτσι ανύπαρκτος είναι τιμή και

υπόληψις στον ασύνετον.

Παρ. 26,2 ὡσπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἄρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.

Παρ. 26,2 Ὅπως, ὅταν πετοῦν καὶ φεύγουν τὰ πουλιά καὶ τὰ στρουθία, δὲν ἀφήνουν ἴχνη, ἔτσι καὶ ἀδίκη κατάρα δὲν θα ἐπέλθῃ ἐναντίον οὐδενός.

Παρ. 26,3 ὡσπερ μᾶστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος ἔθνει παρανόμῳ.

Παρ. 26,3 Ὅπως εἶναι ἀπαραίτητον τὸ μαστίγιον δια τὸν ἵππον καὶ τὸ κεντρί δια τὸν ὄνον, ἔτσι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ῥάβδος τῆς τιμωρίας ἐναντίον ἀδίκου καὶ ἀσεβοῦς ἔθνους.

Παρ. 26,4 μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ ὅμοιος γένη αὐτῷ.

Παρ. 26,4 Μὴ ἀπαντᾶς πρὸς ἀμυαλον καὶ αὐθάδη ἄνθρωπον με τὸν τρόπον, με τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀφροσύνῃ τοῦ σου ομιλεῖ, δια νὰ μὴ ομοιάσῃς με αὐτόν.

Παρ. 26,5 ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαίνεται σοφός παρ' ἑαυτοῦ.

Παρ. 26,5 Ἀλλὰ νὰ ἀπαντᾶς στὸν ἀμυαλον με τρόπον συνετόν καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀμυαλωσύνην τοῦ, δια νὰ συναισθανθῇ ὅτι εἶναι ἀνόητος, ὥστε νὰ μὴ αυτοθαυμάζεται καὶ θεωρεῖ τὸν ἑαυτόν του σοφόν.

Παρ. 26,6 ἔκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.

Παρ. 26,6 Θα εντροπιασθῆ δια τον τρόπον της ενεργείας του εκείνος, ο οποίος αποστέλλει μίαν αγγελίαν με άμυαλον και ασύνετον άνθρωπον.

Παρ. 26,7 ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν καὶ παρανομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.

Παρ. 26,7 Ματαίωσε τας ανοήτους πορείας των ασυνέτων και πρόλαβε τας ανοησίας, που βγαίνουν από το στόμα των. Μη τους αναθέτης εμπιστευτικές και σοβαράς υποθέσεις.

Παρ. 26,8 ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν.

Παρ. 26,8 Εκείνος που δίδει εξουσίαν και δόξαν εις ασύνετον και άμυαλον, ομοιάζει με εκείνον που ρίπτει με την σφενδόνην λίθον εις την τύχην.

Παρ. 26,9 ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων.

Παρ. 26,9 Οδυνηρά αγκάθια δυστυχίας φυτρώνουν και διατρυπούν τα χέρια του μεθύσου. Κατά παρόμοιον τρόπον και ο ασύνετος με τα ίδια του τα χέρια καλλιεργεί υποδούλωσιν του εαυτού του.

Παρ. 26,10 πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων·

συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν.

Παρ. 26,10 Πολύ υποφέρει και ταλαιπωρείται το σώμα των ασυνέτων ανθρώπων, διότι τα όνειρά των και τα μεγάλα των σχέδια συντρίβονται και διαλύονται.

Παρ. 26,11 ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἕμετον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν.

Παρ. 26,11 Ὅπως το σκυλί, που επιστρέφει και τρώγει το ξέραμά του, είναι σιχαμερόν και αποκρουστικόν, έτσι σιχαμερός ενώπιον Θεού και ανθρώπων γίνεται ο ασύνετος, ο οποίος επιστρέφει εις τας πονηράς και αμαρτωλάς αυτού συνηθείας.

Παρ. 26,11α ἔστιν αἰσχύνῃ ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνῃ δόξα καὶ χάρις.

Παρ. 26,11^α Ὑπάρχει εντροπή, οποία είναι αξιοκατάκριτος αμαρτία. Ὑπάρχει όμως αιδημοσύνη και συστολή, η οποία είναι δια τον άνθρωπον δόξα και χάρις.

Παρ. 26,12 εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχε μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.

Παρ. 26,12 Είδα ένα άνθρωπον, ο οποίος εμφαντάσθη τον εαυτόν του ότι είναι, σοφός· μεγαλύτερα

ελπίς διορθώσεως υπάρχει δι' ένα άφρονα, παρά δια τον αυτοθυμαζόμενον δοκησίσοφον.

Παρ. 26,13 λέγει όκνηρός άποστελλόμενος εις όδόν· λέων έν ταίς όδοίς, έν δέ ταίς πλατείαις φονευταί.

Παρ. 26,13 Ο οκνηρός, όταν αποσταλή εις κάποιαν εργασία, προφασίζεται και λέγει· Ληοντάρι υπάρχει στους δρόμους, εις δε τας πλατείας ενεδρεύουν δολοφόνοι!

Παρ. 26,14 ώσπερ θύρα στρέφεται έπι τοϋ στρόφιγγος, οϋτως όκνηρός έπι τής κλίνης αύτοϋ.

Παρ. 26,14 Οπως η θύρα στρέφεται γύρω από τους στρόφιγγάς της και δεν μετακινείται από τόπου εις τόπον, έτσι και ο οκνηρός στριφογυρίζει επάνω στο κρεβάτι του και δεν εξέρχεται προς εργασία.

Παρ. 26,15 κρύψας όκνηρός τήν χειρα έν τῷ κόλπῳ αύτοϋ, οϋ δυνήσεται έπενεγκεῖν έπι στόμα.

Παρ. 26,15 Ο οκνηρός, που κρατεί συνεχώς άπρακτα και σταυρωμένα τα χέρια στο στήθος του, δεν θα ημπορέση ποτέ με αυτά να φέρη τροφήν στο στόμα του, διότι δεν εργάζεται δια την απόκτησίν της.

Παρ. 26,16 σοφώτερος έαυτῷ όκνηρός φαίνεται τοϋ έν πλησμονή άποκομίζοντος άγγελίαν.

Παρ. 26,16 Ο οκνηρός φαντάζεται τον εαυτόν του

σοφώτερον και αξιοπρεπέστερον από τον υπηρέτην, ο οποίος μεταφέρει αγγελίας του κυρίου του, αμείβεται και ζη χορταστικά, χωρίς να του λείπη τίποτε.

Παρ. 26,17 ὥσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προεστῶς ἀλλοτρίας κρίσεως.

Παρ. 26,17 Ὅπως εκείνος που κρατεί την ουράν ξένου σκυλιού, κινδυνεύει να δαγκωθή, ἔτσι και αυτός που επεμβαίνει ἀπρόσκλητος εις φιλονεικίας και διαμάχας άλλων.

Παρ. 26,18 ὥσπερ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθήσεται,

Παρ. 26,18 Ὅπως οἱ φρενοβλαβεῖς, που υποβάλλονται εις θεραπείαν, ἀπευθύνουν εμπαικτικά και προσβλητικά λόγια εις ἀνθρώπους, και εκείνος που θα θελήσῃ πρῶτος να ἀπαντήσῃ εις αυτούς, θα ἐξευτελισθῇ και θα ντροπιαστή,

Παρ. 26,19 οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ ὀραθῶσι, λέγουσι ὅτι παίζων ἔπραξα.

Παρ. 26,19 Ἐτσι με τους φρενοβλαβεῖς, εν τη ἀνοησίᾳ των, ομοιάζουν και ὅλοι εκείνοι, που στήνουν ἐνέδρας εις βάρος των φίλων των και ὅταν ἀποκαλυφθῶν λέγουν, ὅτι χάριν ἀστειότητος ἔπραξα αυτό.

Παρ. 26,20 ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ

ἔστι δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη.

Παρ. 26,20 Με τα πολλά τα ξύλα μεγαλώνει και αναλάμπει περισσότερο η φωτιά. Οπου όμως δεν υπάρχει δίδουλος και εριστικός άνθρωπος, εκεί είναι άγνωστος η φιλονεικία και επικρατεί ησυχία.

Παρ. 26,21 ἔσχάρα ἄνθραξι καὶ ξύλα πυρί, ἀνὴρ δὲ λοῖδορος εἰς ταραχὴν μάχης.

Παρ. 26,21 Η εσχάρα ξανάβει και ζωηρεύει τα κάρβουνα και τα ξύλα δυναμώνουν τη φωτιά. Ετσι ο υβριστής και κακολόγος άνθρωπος εξεγείρει φιλονεικίας και μάχας, όπου ευρίσκεται.

Παρ. 26,22 λόγοι κερκώπων μαλακοί, οὔτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα σπλάγχνων.

Παρ. 26,22 Οι κολακευτικοί και παραπειστικοί λόγοι των απατεώνων είναι γλυκεῖς και ευπρόσδεκτοι. Πληγώνουν όμως βαθύτατα τον άνθρωπον εις την ψυχήν και την καρδίαν.

Παρ. 26,23 ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου, ὡσπερ ὄστρακον ἠγητέον. χεῖλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.

Παρ. 26,23 Χρήμα, που δίδεται με πονηρίαν και προς δολίους σκοπούς, πρέπει να θεωρήται ως ὄστρακον χωρίς καμμίαν αξίαν. Το γλυκόλογον στόμα καλύπτει πολλάκις επίβουλον και

φαρμακεράν καρδίαν.

Παρ. 26,24 χείλεσι πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος
ἐχθρός, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους.

Παρ. 26,24 Ο εχθρός, όταν ευρεθῆ εἰς δύσκολον θέσιν
καὶ ἔχη τὴν ἀνάγκην σου, με τὰ χεῖλη του
συμφωνεῖ εἰς ὅσα συ λέγεις, καὶ
ψευδοσυγκινούμενος κλαίει. Μέσα ὁμως εἰς τὴν
καρδίαν του συλλαμβάνει καὶ μηχανεύεται
δόλια καὶ ἐπιβλαβή σχέδια.

Παρ. 26,25 ἔάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλη τῇ φωνῇ,
μὴ πεισθῆς, ἑπτὰ γάρ εἰσι πονηρίαὶ ἐν τῇ
ψυχῇ αὐτοῦ.

Παρ. 26,25 Ἐάν ὁ εχθρὸς σου με δάκρυα καὶ με μεγάλην
φωνὴν σε παρακαλῆ, μὴ πεισθῆς, διότι
πολυάριθμοι πονηρίαὶ καὶ δολιότητες υπάρχουν
μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του.

Παρ. 26,26 ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον,
ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας
εὐγνωστος ἐν συνεδρίοις.

Παρ. 26,26 Εκείνος που συγκαλύπτει τὴν ἔχθραν του
καὶ δὲν τὴν φανερώνει, ετοιμάζει δολίαν
ἐπίθεσιν καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ πασίγνωστος δια
τὰς δολιότητάς του, προσπαθεῖ νὰ συγκαλύψη
τὰς ἀμαρτίας του εἰς συγκέντρωσιν λαοῦ.

Παρ. 26,27 ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσεῖται
εἰς αὐτόν, ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' ἑαυτὸν

κυλίνει.

Παρ. 26,27 Εκείνος που σκάβει λάκκον δια τον άλλον, θα πέση ο ίδιος μέσα εις αυτόν. Και εκείνος που κυλίνει λίθον, δια να συνθλίψη τον άλλον, θα δεχθή τον ίδιον τον λίθον επάνω στον εαυτόν του και θα συντριβή,

Παρ. 26,28 γλῶσσα ψευδῆς μισεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

Παρ. 26,28 Ο ψευδολόγος άνθρωπος αποστρέφεται και μίσει την αλήθειαν. Το δε αφρούρητον και απύλωτον στόμα δημιουργεῖ ταραχάς και ακαταστασίας μεταξύ των ανθρώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27- ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Παρ. 27,1 Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιούσα.

Παρ. 27,1 Μὴ καυχάσαι δια την αὔριον και γενικώτερον δια το μέλλον, διότι δεν γνωρίζεις τι θα σου παρουσίαση η αυριανή ημέρα.

Παρ. 27,2 ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χεῖλη.

Παρ. 27,2 Ἄς σε επαινή ο άλλος, ο πλησίον, και όχι το ιδικόν σου στόμα, ο ξένος και όχι τα ιδικά σου

χείλη.

Παρ. 27,3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.

Παρ. 27,3 Βαρύς είναι ο λίθος, δυσβάστακτος η ἄμμος· η οργή όμως του ασυνέτου ανθρώπου είναι βαρύτερη και από τα δύο.

Παρ. 27,4 ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδένα ὑφίσταται ζῆλος.

Παρ. 27,4 Ασπλαχνος και σκληρός είναι ο θυμός, οξεία και κοπτερή, ωσάν μαχαίρι, η οργή. Τιποτε όμως δεν ημπορεί να συγκριθῆ προς την αγριότητα της ζηλοτυπίας και του φθόνου.

Παρ. 27,5 κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας.

Παρ. 27,5 Καλύτεροι και προτιμότεροι είναι οι ἔλεγχοι, που γίνονται φανερά και ξάστερα, παρά μία φιλία, που δεν τολμά νο φανερώση και να ελέγξη σφάλματα,

Παρ. 27,6 ἀξιοπιστόστερά εἰσι τραύματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.

Παρ. 27,6 Περισσότερον ευπρόσδεκτα και ωφέλιμα είναι τα τραύματα,- παρατηρήσεις και ἔλεγχοι,- που προέρχονται από ένα φίλον παρά τα φαινομενικώς αυθόρμητα, πράγματι δε δόλια φιλήματα- ψευδεῖς ἐπαινοι και κολακείαι- ενός

εχθρού.

Παρ. 27,7 ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὕσα κηρίοις ἐμπαίζει, ψυχῆ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεται.

Παρ. 27,7 Ἄνθρωπος, που εἶναι μι το παραπάνω χορτασμένος ἀπὸ ὅλα, περιφρονεῖ και αὐτὴν ἀκόμη τὴν κηρήθραν. Εἰς ἓνα ὅμως πεινασμένου και τὰ πικρὰ ἀκόμη φαίνονται γλυκὰ και νόστιμα.

Παρ. 27,8 ὥσπερ ὅταν ὄρνεον καταπετασθῆ ἔκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξενωθῆ ἔκ τῶν ἰδίων τόπων.

Παρ. 27,8 Ὅπως ἓνα πτηνόν, που περιπλανᾶται μακρὰ ἀπὸ τὴ φωλήα του, ἔτσι και ἓνας ἄνθρωπος, που φεύγει ἀπὸ τὴν πατρίδα του εἰς ξένους τόπους, δεν εὐρίσκει ἀνάπαυσιν, ὑπάρχει δε φόβος να καταντήση δούλος.

Παρ. 27,9 μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία, καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχῆ.

Παρ. 27,9 Τέρπεται και ευχαριστεῖται ο ἄνθρωπος εἰς τὰ ἀρώματα, στους καλοὺς οἴνους, εἰς τὰ εὐώδη θυμιάματα. Ἀντιθέτως δε συντρίβεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὰς συμφορὰς και τὰ ατυχήματα.

Παρ. 27,10 φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον μὴ ἐγκαταλίπης, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθης ἀτυχῶν· κρείσσων φίλος ἐγγύς ἢ

ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν.

Παρ. 27,10 Προσωπικόν σου φίλον, ὅπως και πατρικόν σου φίλον μη τον εγκαταλείψης. Εις καιρόν δε δυστυχίας και ατυχημάτων σου μη μεταβῆς στο σπίτι του αδελφού σου. Προτιμότερος και επωφελέστερος είναι ο φίλος σου, που κατοικεί κοντά σου, παρά ο αδελφός σου, ο οποίος ευρίσκεται μακράν.

Παρ. 27,11 σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα σου εὐφραίνεται ἡ καρδιά, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.

Παρ. 27,11 Απόκτησε, παιδί μου, σοφίαν και σύνεσιν, δια να ευφραίνεται πάντοτε η καρδιά σου. Γυρισε δε το πρόσωπόν σου αλλού και διώξε μακρὰ τας επονειδίστους συμβουλὰς των άλλων.

Παρ. 27,12 πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν.

Παρ. 27,12 Ο έξυπνος και συνετός άνθρωπος, όταν βλέπη να επέρχωνται τα κακά, παραμερίζει, κρύπτεται και προφυλάσσεται. Οι άμυαλοι όμως δια λόγους επιδείξεως εφορμούν και εκτίθενται στον κίνδυνον, δια να συναντήσουν έτσι βλάβας και συμφοράς.

Παρ. 27,13 ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβριστῆς, ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.

Παρ. 27,13 Ο επηρμένος καταφρονητής του Θεού και

των ανθρώπων περνάει αλαζονικά
υπερηφανευόμενος με ξένα ενδύματα, τα οποία
έχει αρπάξει. Αφαίρεσέ του το ένδυμα, δια να
ταπεινωθή.

Παρ. 27,14 ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρωῖ μεγάλη τῆ
φωνῆ, καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει.

Παρ. 27,14 Εκείνος ο οποίος κάθε πρωῖ επαινεί με το
παραπάνω και κολακεύει τον φίλον του, δεν
διαφέρει από άνθρωπον, ο οποίος τον
καταράται.

Παρ. 27,15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ
χειμερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ
γυνὴ λοιδόρος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου.

Παρ. 27,15 Σταγόνες βροχής, που πέτουν μέσα στο
σπίτι, κάνουν τον άνθρωπον να βγη έξω από
αυτό, ἔστω και αν εἶναι χειμώνας. Ἐτσι και
γυναίκα κακόγλωσσος και υβρεολόγος
αναγκάζει τον ἄνδρα της, να φύγει από το σπίτι.

Παρ. 27,16 Βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὄνόματι δὲ
ἐπιδέξιος καλεῖται.

Παρ. 27,16 Ο βορηάς εἶναι ἄγριος και ορμητικὸς
ἄνεμος. Ἐν τούτοις κατ' ευφημισμὸν λέγεται
ἐπιδέξιος, ικανός και καλότυχος!

Παρ. 27,17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, ἄνῆρ δὲ παροξύνει
πρόσωπον ἑταίρου.

Παρ. 27,17 Ο σίδηρος κάνει οξύν και κοπτερόν τον

άλλον σίδηρον, ετσι δε ενας οργίλος και ασύνετος άνθρωπος παροξύνει και εξερεθίζει τυν σύντροφόν του.

Παρ. 27,18 ὃς φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρπούς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται.

Παρ. 27,18 Οποιος φυτεύει συκιά, θα φάγη βέβαια από τους καρπούς της. Και όποιος σέβεται και προφυλάσσει τον κύριόν του από διαφόρους παγίδας και κινδύνους, θα ανταμειφθή και θα τιμηθή από αυτόν.

Παρ. 27,19 ὥσπερ οὐκ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων.

Παρ. 27,19 Οπως δεν ομοιάζουν μεταξύ των τα πρόσωπα των ανθρώπων, ετσι δεν ομοιάζουν αι διάνοιαι και αι καρδίαι των.

Παρ. 27,20 ἄδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλονται, ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι.

Παρ. 27,20 Ο άδης και ο τόπος της απωλείας, η κόλασις, δεν χορταίνουν ποτέ. Ετσι και τα μάτια των ανθρώπων είναι αχόρταστα.

Παρ. 27,20^α βδέλυγμα Κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσση.

Παρ. 27,20^α Αποκρουστικός και μισητός ενώπιον του Κυρίου είναι εκείνος, ο οποίος στηρίζει με

επιμονήν το μάτι του εις αμαρτωλά και μάταια πράγματα. Το ίδιο είναι και οι απαιδαγώγητοι και οι αμόρφωτοι, οι οποίοι δεν συγκρατούν την γλώσσαν των.

Παρ. 27,21 δοκίμιον άργύρω και χρυσῶ πύρωσις, άνήρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν.

Παρ. 27,21 Ο άργυρος και ο χρυσός εις την φωτιάν της καμίνου δοκιμάζονται. Και ο άνθρωπος δοκιμάζεται από την στάσιν, που παίρνει στους επαίνους εκείνων που τον εγκωμιάζουν.

Παρ. 27,21^α καρδιά άνόμου ἐκζητεῖ κακά, καρδιά δὲ εὐθῆς ἐκζητεῖ γνῶσιν.

Παρ. 27,21^α Η καρδιά του ασεβούς και καταφρονητού του θείου νόμου επιδιώκει πάντοτε παρανομίας. Η ευθεία όμως ψυχή ζητεί και ανευρίσκει την θείαν γνώσιν, την αλήθειαν.

Παρ. 27,22 ἔάν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.

Παρ. 27,22 Εάν μαστιγώσης ένα ασύνετον εν μέσω συνεδρίου και τον διαπομπεύσης, δεν θα αφαιρέσης την αμυαλωσύνην του.

Παρ. 27,23 γνωστῶς ἐπιγνώση ψυχᾶς ποιμνίου σου και ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις·

Παρ. 27,23 Προσπάθησε να γνωρίσης καλά τον αριθμόν

και το ειδός του ποιμνίου σου. Δώσε την καρδία σου και φρόντισε με επιμέλειαν δια τα κοπάδια σου. Το ιδιο πρέπει να κάνη ο ποιμήν και κυβερνήτης των λογικών προβάτων.

Παρ. 27,24 ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν.

Παρ. 27,24 Διότι ἡ ἐξουσία καὶ τὰ αξιώματα δὲν μένουσιν ἰσόβια στὸν ἄνθρωπον, οὔτε καὶ παραδίδονται κληρονομικῶς ἀπὸ τῆς μίαν γενεᾶν εἰς τὴν ἄλλην.

Παρ. 27,25 ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν, καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν,

Παρ. 27,25 Φρόντισε δια τα χλοερά λειβάδια σου και θα κόψης πολύ χορτάρι. Μαζευε ακόμη χορτάρι και από τα ορεινά μέρη,

Παρ. 27,26 ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίον, ἵνα ὤσῃ σοι ἄρνες.

Παρ. 27,26 δια να έχης τα μέσα να θρέψης πρόβατα, ὥστε ἀπὸ μαλλί των να κατασκευάζης ἐνδύματα. Αγάπα τα λειβάδια σου και να τα περιποιήσαι, δια να θρέψης και να έχης αρνιά.

Παρ. 27,27 υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

Παρ. 27,27 Παιδί μου, ἐπήρες και έχεις ἀπὸ ἐμέ πολυτιμοτάτος συμβουλὰς δια τὴν ζωὴν σου,

ὡπως και δια την ζωήν των υπηρετών σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28- ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

- Παρ. 28,1 Φεύγει άσεβής μηδενός διώκοντος, δίκαιος
δὲ ὡσπερ λέων πέποιθε.
- Παρ. 28,1 Φεύγει πανικόβλητος ο άσεβής, χωρίς να
υπάρχη κανείς, που να τον καταδιώκη. Ο δε
δίκαιος, ωσάν λέων απτόητος, μένει ακλόνητος
εις ώραν κινδύνου έχων πεποίθησιν στο δίκαιον
του και την συμπαράστασιν του Θεού.
- Παρ. 28,2 δι' άμαρτίας άσεβών κρίσεις έγείρονται,
άνηρ δὲ πανούργος κατασβέσει αὐτάς.
- Παρ. 28,2 Εξ αιτίας των αμαρτιών και παρανομιών,
τας οποίας διαπράττουν οι άσεβείς,
συγκροτούνται δικαστήρια και γίνονται δίκαι.
Αλλά ο εξυπνος και συνετός άνθρωπος θα
κατασβήση τας αιτίας και θα προλάβη τας
δίκας.
- Παρ. 28,3 άνδρεῖος ἐν άσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς.
ὡσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ άνωφελής,
- Παρ. 28,3 Ο άσεβής άνθρωπος, θρασύς και εκβιαστής,
καταπιέζει τους πτωχούς και αδυνάτους. Οπως
η ορμητική βροχή είναι άνωφελής μάλλον δε και
επιβλαβής,

Παρ. 28,4 οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τείχος.

Παρ. 28,4 ἔτσι και αυτοί, που εγκαταλείπουν και καταπατούν τον νόμον του Θεού, επαινούν την ασέβειαν, δια να δικαιολογήσουν τον εαυτόν των. Εκείνοι όμως, που αγαπούν και τηρούν τον νόμον του Θεού, είναι σαν να ανεγείρουν ολόγυρά των τείχος απόρθητον.

Παρ. 28,5 ἄνδρες κακοὶ οὐ νοήσουσι κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν Κύριον συνήσουσιν ἐν παντί.

Παρ. 28,5 Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι δεν ημποροῦν να εννοήσουν και να εκφέρουν δίκαιον κρίσιν. Οσοι όμως επιζητοῦν και ευρίσκουν τον Κυριον, θα γίνουν σοφοί και θα κρίνουν ορθῶς εις όλα τα ζητήματα.

Παρ. 28,6 κρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ, πλουσίου ψευδοῦς.

Παρ. 28,6 Ἀνώτερος και προτιμότερος εἶναι ο πτωχός, ο οποίος πορεύεται τον δρόμον της αληθείας και της αρετής, από τον ψευδολόγον πλούσιον.

Παρ. 28,7 φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει πατέρα.

Παρ. 28,7 Ο φρόνιμος και συνετός υἱὸς τηρεῖ τον νόμον του Θεού και τας συμβουλὰς του πατρός του. Ἐνῶ εκείνος, που βόσκει εις κάθε ασωτίαν,

εξευτελίζει τον πατέρα του.

Παρ. 28,8 ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν, τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν.

Παρ. 28,8 Εκείνος που αυξάνει τον πλούτον του, δανείζων με υπερόγκους τόκους και με αχόρταστον επιθυμίαν, εις την πραγματικότητα τα μαζεύει δι' εκείνον, που ελεεί τους πτωχοὺς.

Παρ. 28,9 ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.

Παρ. 28,9 Βδελυκτὴ και αποκρουστικὴ εἶναι ενώπιον του Θεοῦ η προσευχὴ εκείνου, ο οποίος γυρίζει αλλοῦ το αὐτί του, δια να μη ακούση και δεχθῆ τον θεῖον νόμον.

Παρ. 28,10 ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ, εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται· οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ, καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά.

Παρ. 28,10 Ανθρωπος, ο οποίος παραπλανᾷ τους ειλικρινεῖς και αθῶους εις δρόμους ζωῆς κακούς, αὐτός θα περιπέση εις ὄλεθρον και καταστροφὴν. Οι παραβάται του θεοῦ νόμου θα περάσουν πλησίον ἀπὸ τα ἀγαθὰ, δεν θα εισέλθουν ὅμως εις αὐτά, δια να τα απολαύσουν.

Παρ. 28,11 σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ.

Παρ. 28,11 Ο ἐπηρμένος δια τα πλούτη του πλούσιος ἔχει μεγάλην ιδέαν δια τον εαυτόν του και τον θεωρεῖ σοφόν. Ο μυαλωμένος ὅμως και ἐνάρετος πτωχός ἔχει την ικανότητα, να διακριβώση σφάλματα και να διατυπώση κατηγορίας ἐναντίον αὐτοῦ.

Παρ. 28,12 διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴν γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἀλίσκονται ἄνθρωποι.

Παρ. 28,12 Με την βοήθειαν, που παρέχουν οι δίκαιοι, μεγάλη δόξα ἐρχεται εις αὐτούς και εις την πατρίδα των. Εκεί ὅμως που ζουν και κυριαρχοῦν οι ἀσεβεῖς, συλλαμβάνονται και φυλακίζονται πολλοὶ ἄνθρωποι.

Παρ. 28,13 ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγούμενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται.

Παρ. 28,13 Εκείνος, που σκεπάζει τα ἀμαρτήματά του και δεν τα παραδέχεται οὔτε τα ομολογεῖ δεν θα εὐοδωθῇ εις τα ἔργα του. Ἐξ ἀντιθέτου εκείνος, που τα ομολογεῖ και εἶναι πρόθυμος να δεχθῇ ἐλέγχους, θα ἀγαπηθῇ ἀπὸ τον Θεόν.

Παρ. 28,14 μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς.

Παρ. 28,14 Εὐτυχής εἶναι ο ἄνθρωπος εκείνος, ο οποίος

εις όλας τας περιπτώσεις της ζωής του, από πολλήν προς τον Θεόν ευλάβειαν φοβείται μήπως παρασυρθή εις αμαρτίαν. Ο δε σκληροκάρδιος και θρασύς θα περιπέση εις πολλές συμφοράς.

Παρ. 28,15 λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν, ὃς τυραννεῖ, πτωχὸς ὢν, ἔθνους πενιχροῦ.

Παρ. 28,15 Ο πτωχός και άσημος, όταν αναλάβη την εξουσίαν επί ενός αδυνάτου και πτωχού έθνους, γίνεται σκληρός και επιθετικός, σαν τον πεινασμένον λέοντα και τον διψασμένον λύκον.

Παρ. 28,16 βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.

Παρ. 28,16 Ασεβής βασιλεύς με πτωχά εισοδήματα καταντά μέγας εκβιαστής και ληστής του λαού του. Εξ αντιθέτου ευσεβής βασιλεύς, έστω και πτωχός, που μισεί όμως την αδικίαν, θα βασιλεύση επί πολύν χρόνον στον λαόν του, διότι είναι αγαπητός.

Παρ. 28,17 ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος, φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ.

Παρ. 28,17 Εκείνος, που αναλαμβάνει και προστατεύει άνθρωπον καταδιωκόμενον δια φόνον, θα καταντήση ο ίδιος φυγὰς και εξόριστος και δεν θα αισθάνεται τον εαυτόν του εν ασφαλεία.

Παρ. 28,17^α παίδευε υἱὸν καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει

κόσμον τῆ σῆ ψυχῆ· οὐ μὴ ὑπακούσει ἔθνη
παρανόμω.

Παρ. 28,17^α Παιδαγώγησε και μόρφωσε τον υιόν σου μέ
στοργήν και με αυστηρότητα και θα σε
αγαπήση. Θα είναι στόλισμα και δόξα εις σέ.
Δεν θα υπακούση και δεν θα παρασυρθή εις
συμβουλὰς παρανόμων ανθρώπων και λαών.

Παρ. 28,18 ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ
σκολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται.

Παρ. 28,18 Εκείνος, που πορεύεται με δικαιοσύνην και
τιμιότητα, θα ἔχη ασφαλή και βεβαίαν την
βοήθειαν ἀπὸ τον Θεόν. Ἐνῶ εκείνος, που
βαδίζει σκολιούς και διεστραμμένους δρόμους,
θα περιπέση εις παγίδας, θα εμπλακῆ εις δίκτυα
συμφορῶν.

Παρ. 28,19 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται
ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται
πενίας.

Παρ. 28,19 Εκείνος, που εργάζεται με επιμέλειαν τους
αγρούς του, θα χορτάση ἀπὸ ψωμί και ἀπὸ ἀλλὰ
αγαθὰ. Εκείνος ὅμως, που επιδιώκει πονηρίαν
και νωθρότητα, θα γεμίση ἀπὸ πτωχείαν και
στέρησιν.

Παρ. 28,20 ἄνηρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ
κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.

Παρ. 28,20 Ἀνθρωπος ἐντιμος και ἀξιόπιστος θα ἔχη
πολλὰς ευλογίας εκ μέρους του Θεοῦ, ἐπαίνους

δε εκ μέρους των ανθρώπων. Ενώ ο κακός δεν θα μείνη ατιμώρητος.

Παρ. 28,21 ὁς οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός· ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.

Παρ. 28,21 Ο δικαστής, που δεν σέβεται και δεν εκτιμά τους δικαίους και το δίκαιόν των, αλλά μεροληπτεῖ εναντίον των εις την απόδοσιν δικαιοσύνης, εἶναι ανέντιμος και ανάξιος δικαστής. Αυτός, διεφθαρμένος ψυχικώς, εἶναι ικανός για ἐνά κομμάτι ψωμί να καταδικάση αθώων.

Παρ. 28,22 σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσῃ αὐτοῦ.

Παρ. 28,22 Σπεύδει ο ἀπληστος και φθονερός ἄνθρωπος να αποκτήσῃ πλούτη, δεν γνωρίζει ὅμως ὅτι ο ἐλεήμων θα κυριαρχήσῃ ἐπάνω εις αὐτόν και θα πάρῃ ὑπὸ την ἐξουσίαν του τα πλούτη του.

Παρ. 28,23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.

Παρ. 28,23 Περισσότερον ἀξιός ευγνωμοσύνης και ευχαριστιών εἶναι ο ἄνθρωπος, ο οποίος ἔχει το θάρρος να ἐλέγῃ προς διόρθωσιν, ἀπὸ ἐκείνου ο οποίος ἔχει γλώσσαν με χαριτωμένα αστεία και ευχάριστα, ανωφελή ὅμως, λόγια.

Παρ. 28,24 ὁς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα, καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν, οὔτος κοινωνός ἐστίν ἀνδρὸς

άσεβοῦς.

Παρ. 28,24 Εκείνος, που διώχνει από το σπίτι του τον πατέρα του η την μητέρα του και έχει την ιδέα ότι δεν αμαρτάνει, είναι εις την πραγματικότητα όμοιος με τον άνθρωπον εκείνον, που φέρεται με ασέβειαν και αχαριστίαν απέναντι του Θεού.

Παρ. 28,25 ἄπιστος ἀνὴρ κρίνει εἰκὴ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ Κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται.

Παρ. 28,25 Ο άπιστος προς τον Θεόν άνθρωπος κρίνει με επιπολαιότητα, εικη και ως έτυχεν. Ενῶ εκείνος, ο οποίος πιστεύει στον Θεόν, κρίνει με πολλήν προσοχήν και επιμέλειαν.

Παρ. 28,26 ὃς πέποιθε θρασεῖα καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων· ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ σωθήσεται.

Παρ. 28,26 Εκείνος, που έχει πεποίθησιν και στηρίζεται εις θρασείαν και σκληράν καρδίαν, είναι ασύνετος. Εκείνος όμως που προχωρεί στον δρόμον της ζωής του με σύνεσιν θα σωθή.

Παρ. 28,27 ὃς δίδωσι πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται, ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.

Παρ. 28,27 Οποιος δίδει στους φτωχούς, δεν θα στερηθή και δεν θα φτωχύνη. Εξ αντιθέτου εκείνος, ο οποίος με ασπλαγχνίαν γυρίζει το μάτι του μακρυνά από τον πτωχόν, θα περιέλθη εις

μεγάλην ανέχειαν και πτωχείαν.

Παρ. 28,28 ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ
ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

Παρ. 28,28 Εἰς χώρας, ὅπου κυριαρχοῦν οἱ ἀσεβεῖς,
υποφέρουν και στενάζουν οἱ δίκαιοι. Οταν ὁμως
εξαφανισθοῦν οἱ ἀσεβεῖς, τότε θα πληθυνθοῦν
και θα ευτυχήσουν οἱ δίκαιοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29- ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Παρ. 29,1 Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς
σκληροτραχήλου, ἕξαπίνης γὰρ φλεγομένου
αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴσσις.

Παρ. 29,1 Καλύτερος και προτιμότερος εἶναι ο
ἄνθρωπος, που δέχεται ἐλέγχους, παρά ο
σκληροτράχηλος και ασύνετος εἰς ἐλέγχους.
Διότι, ὅταν εἰς αὐτόν, ὡσάν φωτιά ἐξ οὐρανοῦ,
πέση ἡ οργὴ του Θεοῦ, δεν υπάρχει πλέον
καμμία θεραπεία.

Παρ. 29,2 ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται
λαοί, ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν
ἄνδρες.

Παρ. 29,2 Οταν επαινούνται οἱ δίκαιοι ἄρχοντες,
ευφραίνονται οἱ λαοὶ των. Οταν ὁμως οἱ
ἄρχοντες εἶναι ἀσεβεῖς, στενάζουν και

υποφέρουν οι λαοί.

Παρ. 29,3 άνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται
πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας, ἀπολεῖ
πλοῦτον.

Παρ. 29,3 Ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν σοφίαν καὶ
τὴν ἀρετὴν, εὐφραίνει τὸν πατέρα του. Εκείνος
δὲ ὁ ὁποῖος συναγελάζεται με ἀμαρτωλὰς
γυναίκας, χάνει τὸν πατρικὸν πλοῦτον.

Παρ. 29,4 βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ
παράνομος κατασκάπτει.

Παρ. 29,4 Ὁ δίκαιος βασιλεὺς ἀνορθώνει καὶ
ἀναδεικνύει τὴν χώραν του, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου ὁ
καταφρονητὴς τοῦ θεοῦ νόμου ἄνθρωπος, τὴν
ἀνασκάπτει ἐκ θεμελίων.

Παρ. 29,5 ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ
ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς
ἑαυτοῦ ποσίν.

Παρ. 29,5 Εκείνος ὁ ὁποῖος προπαρασκευάζεται νὰ
ρίψῃ τὸ δίκτυόν του ἐναντίον τοῦ φίλου του, εἰς
τὴν πραγματικότητα περιπλέκει τὰ ἰδικά του
πόδια καὶ συλλαμβάνεται στὸ δίκτυον τῆς
πανουργίας του.

Παρ. 29,6 ἀμαρτάνονται ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ
ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.

Παρ. 29,6 Μεγάλαι παγίδες καὶ συμφοραὶ συναντοῦν
τὸν ἀμαρτωλὸν ἄνθρωπον. Ἐνῶ ὁ δίκαιος θὰ

ευρίσκεται πάντοτε εις χαράν και ευφροσύνην.

Παρ. 29,7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ
ἀσεβῆς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ πτωχῶ οὐχ
ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων.

Παρ. 29,7 Ο δίκαιος δικαστής γνωρίζει να κρίνη και
να αποδίδη το δίκαιον και στους φτωχούς και
αδυνάτους. Εξ αντιθέτου, ο ασεβής δικαστής
δεν έχει σαφή και ορθήν γνώσιν. Δεν έχει δε την
διάθεσιν να γνωρίση καλά τον πτωχόν και το
δίκαιόν του.

Παρ. 29,8 ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ
ἀπέστρεψαν ὀργήν.

Παρ. 29,8 Ασεβεῖς και παράνομοι ἄνθρωποι με τα
εγκλήματατά των και τας διαβολάς των ἤναψαν
πυρκαϊάν εις την πόλιν. Ενώ οι σοφοὶ και
ενάρετοι με την σύνεσίν των απεμάκρυναν την
οργήν από αυτήν.

Παρ. 29,9 ἀνὴρ σοφὸς κρινεῖ ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος
ὀργιζόμενος καταγελάται καὶ οὐ
καταπτήσσει.

Παρ. 29,9 Ο συνετός και ενάρετος ἄνθρωπος εἶναι εις
θέσιν να κρίνη και θα κρίνη ἔθνη. Ο φαύλος
ὅμως και οργίλος περιπίπτει εις πλήθος
σφαλμάτων, δια τα οποία εμπαίζεται. Και ὅμως
δεν πτοεῖται από τας εναντίον του κρίσεις.

Παρ. 29,10 ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦσιν ὄσιον, οἱ

δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ.

Παρ. 29,10 Εγκληματῖαι καὶ φονεῖς μισοῦν καὶ αποστρέφονται τὸν ἀφωσιωμένον στὸν Θεόν. Ἐνῶ οἱ εἰλικρινεῖς καὶ οἱ ἀκέραιοι ἐνδιαφέρονται καὶ υπερασπίζουσι τὴν ζωὴν ἐκείνου.

Παρ. 29,11 ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος.

Παρ. 29,11 Ὁ ἀσύνετος ἀφήνει ἀσυγκράτητον τὸν θυμὸν του. Ὁ σοφὸς ὅμως τὸν δεσμεύει καὶ τὸν συγκρατεῖ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του.

Παρ. 29,12 βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.

Παρ. 29,12 Ὄταν εἷς βασιλεὺς ἀκούῃ καὶ υἱοθετῇ ἀδίκους κατηγορίας καὶ ἐκτρέπεται εἰς παρανομίας, τότε καὶ ὅλοι οἱ υἱήκοοί του, μιμούμενοι αὐτόν, θὰ γίνουσι παράνομοι.

Παρ. 29,13 δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου ἀλλήλοις συνελθόντων, ἐπισκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ Κύριος.

Παρ. 29,13 Ὄταν ὁ δανειστής καὶ χρεωφειλέτης συναντηθοῦν μεταξύ των, δια να τακτοποιήσουσι τὰ ζητήματά των, βλέπει καὶ τοὺς δύο καὶ τοὺς παρακολουθεῖ ὁ Κύριος.

Παρ. 29,14 βασιλέως ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον

κατασταθήσεται.

Παρ. 29,14 Όταν ένας βασιλεύς κρίνη με αλήθειαν και δικαιοσύνην και αυτούς ακόμη τους πτωχούς, ο θρόνος του θα γίνη ένδοξος και περίβλεπτος.

Παρ. 29,15 πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδῶσι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνην γονεῖς αὐτοῦ.

Παρ. 29,15 Αἱ σωματικαὶ παιδαγωγικαὶ τιμωρίαι καὶ οἱ μορφωτικοὶ ἔλεγχοι δίδουν σοφίαν καὶ ἀρετὴν στο παιδί. Υἱός δέ, που εγκαταλείπει το πατρικὸ σπίτι καὶ περιπλανᾶται ἔδω καὶ ἐκεῖ, καταισχύνην καὶ κατεντροπιάζει τοὺς γονεῖς του.

Παρ. 29,16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται.

Παρ. 29,16 Όταν πληθύνονται οἱ ἀσεβεῖς, πληθύνονται αἱ ἁμαρτίαι καὶ τὰ ἐγκλήματα. Όταν ὅμως τιμωροῦνται οἱ ἀσεβεῖς, τότε καὶ αὐτοὶ οἱ δίκαιοι στερεώνονται περισσότερο εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.

Παρ. 29,17 παίδευε υἱόν σου, καὶ ἀναπαύσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου.

Παρ. 29,17 Παιδαγῶγησε καὶ μόρφωσε καλὰ το παιδί σου καὶ αὐτό θα δώσῃ ἀνάπαυσιν καὶ στολισμόν εἰς τὴν ζωὴν σου.

Παρ. 29,18 οὐ μὴ ὑπάρξη ἐξηγητὴς ἔθνη παρανόμω, ὃ

δὲ φυλάσσω τὸν νόμον μακαριστός.

Παρ. 29,18 Μέσα εἰς ἓνα παράνομον λαόν δεν θα υπάρξει ἐξηγητὴς τῶν θείων λόγων, διότι θα εἶναι ἀνεπιθύμητος. Εκείνος ὅμως, ὁ ὁποῖος τηρεῖ τὸν θεῖον νόμον, εἶναι ἀξιομακάριστός.

Παρ. 29,19 λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρός· ἔὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται.

Παρ. 29,19 Ὁ σκληρός καὶ ἀνυπότακτος δούλος δεν παιδαγωγεῖται καὶ δεν συμμορφώνεται με σύμβουλās. Καὶ εἰάν ἀκόμη ἐννοήσῃ τὸ ὀρθόν, δεν θα ἔχη τὴν διάθεσιν νὰ υπακούσῃ εἰς αὐτό.

Παρ. 29,20 ἔὰν ἴδῃς ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ.

Παρ. 29,20 Εἰάν ἴδῃς ἄνδρα ταχὺν καὶ ἀπερίσκεπτον στοὺς λόγους του, μάθε ὅτι ἔχει μεγαλυτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας ἀπὸ αὐτόν ἕνας ἀσύνητος καὶ ἀμυαλός.

Παρ. 29,21 ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδός, οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.

Παρ. 29,21 Εκείνος, πὺ ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια κατασπαταλᾷ τὰ χρήματα, θα καταντήσῃ σύντομα πτωχός καὶ θα γίνῃ δούλος. Καὶ στο τέλος θα δοκιμάσῃ πολλὰς συμφορὰς καὶ ὀδύνας.

Παρ. 29,22 ἄνηρ θυμώδης ὀρύσσει νεῖκος, ἄνηρ δὲ

ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίαν.

Παρ. 29,22 Ο θυμώδης ἄνθρωπος βγάζει και σκορπά ολόγυρά του φιλονεικίας και ἐρίδας. Ο δε οργίλος βγάζει από μέσα του, σαν από μεταλλεῖον κακῶν, ἁμαρτίας.

Παρ. 29,23 ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξη Κύριος.

Παρ. 29,23 Η υψηλοφροσύνη και ἀλαζονεία ἐξευτελίζουν τον ἄνθρωπον. Τους ταπεινόφρονας ὅμως θα στηρίξη ο Κύριος εἰς ἀναφαίρετον δόξαν.

Παρ. 29,24 ὃς μερίζεται κλέπτη, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὄρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσι,

Παρ. 29,24 Εκείνος, που μοιράζεται με τον κλέπτην κλοπιμαία, εἰς την πραγματικότητα μισεῖ και βλάπτει την ψυχὴν του. Εὰν δε κάτι τέτοιοι ἄνθρωποι υποβληθούν εἰς ὄρκον, δεν θα ἀναγγείλουν την ἀλήθειαν,

Παρ. 29,25 φοβηθέντες και αἰσχυνθέντες ἄνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ Κυρίῳ εὐφρανθήσεται. ἀσέβεια ἄνδρὶ δίδωσι σφάλμα, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότη, σωθήσεται.

Παρ. 29,25 διότι φοβούνται και ἐντρέπονται τους ἄνθρώπους. Ἐτσι δε θα πεδικλωθούν, θα πέσουν

και θα εξευτελισθούν. Εκείνος όμως, που έχει πίστιν και πεποίθησιν στον Θεόν, θα ευφρανθή. Η ασέβεια οδηγεί τον άνθρωπον εις πτώσεις και σφάλματα. Ενῶς εκείνος, που πιστεύει στον παντοδύναμον Θεόν, θα σωθή.

Παρ. 29,26 πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγουμένων, παρὰ δὲ Κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρὶ.

Παρ. 29,26 Πολλοὶ κολακεύουν και παρακαλοῦν τους ἐκάστοτε ἰσχυροῦς, δια να ἐπιτύχουν εις κάποιον ἔργον των. Το δίκαιον ὅμως και η πραγματικὴ ἐπιτυχία ἀποδίδεται στον ἄνθρωπον εκ μέρους του Κυρίου.

Παρ. 29,27 βδέλυγμα δικαίοις ἀνὴρ ἄδικος, βδέλυγμα δὲ ἀνόμω κατευθύνουσα ὁδός.

Παρ. 29,27 Μισητός και ἀποκρουστικός εἶναι στους δικαίους κάθε ἄδικος· ὅπως ἐπίσης μισητὴ και ἀποκρουστικὴ εἶναι στον παράνομον η ευθεῖα ὁδός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30- ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΑΓΟΥΡ

Σημείωση

Στὴν κανονικὴ διάταξη τοῦ κειμένου τῶν Ο´ τό κεφάλαιο Λ παρεμβάλλεται στό κεφάλαιο ΚΔ (οἱ στίχοι 1-14 μετὰ τὸν στίχο 22ε τοῦ ΚΔ, καί οἱ ὑπόλοιποι στίχοι ἀμέσως μετὰ τό τέλος τοῦ ΚΔ).

Παρ. 30,1 Τους έμους λόγους, υιέ, φοβήθητι, καὶ δεξάμενος αὐτοὺς μετανόει· τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσι Θεῷ, καὶ παύομαι·

Παρ. 30,1 Παιδί μου, να ευλαβηθῆς τα λόγια μου διὰ σφάλματα, τα οποία ενδεχομένως διέπραξες. Αυτά τα λέγω εγώ ο διδάσκαλος εις εκείνους, οι οποίοι πιστεύουν εις τον Θεόν και αφού τά ειπώ, θα παύσω να ομιλώ.

Παρ. 30,2 ἀφρονέστατος γάρ εἰμι ἀπάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί·

Παρ. 30,2 Εγώ το αντιλαμβάνομαι και το φρονώ, ότι από απόψεως ανθρωπίνης γνώσεως είμαι ο περισσότερο αμόρφωτος μεταξύ όλων των ανθρώπων. Καμμία γνώσις ανθρωπίνη δεν υπήρχεν εις εμέ.

Παρ. 30,3 Θεὸς δεδίδαχέ με σοφίαν, καὶ γνῶσιν ἀγίων ἔγνωκα.

Παρ. 30,3 Ἀλλά ο Θεός με εδίδαξε την αληθινήν σοφίαν. Και ετσι εγώ ε γνώρισα και κατενόησα την γνώσιν και σοφίαν των αγίων.

Παρ. 30,4 τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτησε πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς; τί ὄνομα αὐτῷ, ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ;

Παρ. 30,4 Ποιός ανέβηκεν στον ουρανόν; Και ποιός κατέβηκεν από εκεί εις την γην; Μονον ο Θεός ο πανταχού παρών. Ποιός ημπορεί να συμμαζεύση τους ανέμους εις τον κόλπον του; Ποιός έχει την δύναμιν να συμμαζέψη και να τύλιξη το νερό μέσα εις ιμάτιον; Ποιός εκυριάρχησε και κυριαρχεί στον ουρανόν και την γην από το ένα άκρον έως στο άλλο; Ποιό είναι το όνομά του, με το οποίον να τον καλέσω; Η πως ονομάζονται τα τέκνα του, τα δημιουργήματά του; Αυτός και μόνος τα γνωρίζει.

Παρ. 30,5 πάντες γάρ λόγοι Θεοῦ πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν.

Παρ. 30,5 Διότι ὅλοι οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ εἶναι ολοκάθαροι σαν τὸ χρυσάφι, που βγαίνει ἀπὸ τὸ καμίνι τῆς φωτιάς. Ὁ Κυριος ὑπερασπίζει και προστατεύει πάντοτε ἐκείνους, οἱ οποίοι του εὐλαβούνται.

Παρ. 30,6 μὴ προσθῆς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδῆς γένη.

Παρ. 30,6 Πρόσεξε να μη προσθέσης τίποτε εις τας εντολάς του Κυρίου, δια να μη σε ελέγξῃ και σε αποδείξῃ ὅτι εἶσαι ψευδολόγος.

Παρ. 30,7 δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλης μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με·

Παρ. 30,7 Κυριε, δύο πράγματα έχω να ζητήσω ἀπό

σέ. Πρώτον να μη αφαιρέσης από εμέ την χάριν σου, πριν αποθάνω, αλλά να την αφήσης παντοτεινά μαζί μου.

Παρ. 30,8

μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῶς, σύνταξόν δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη,

Παρ. 30,8

Δεύτερον να απομακρύνης από εμέ ματαιολογίας, απάτας και ψευδολογίας. Δεν θέλω δε να μου δώσης ούτε πολύν πλούτον, ούτε πτωχείαν. Δος μου τα απαραίτητα, όσα είναι αρκετά και όσα μου χρειάζονται δια την συντήρησίν μου.

Παρ. 30,9

ἵνα μή πλησθεὶς ψευδῆς γένωμαι καὶ εἴπω· τίς με ὀρᾷ; ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὁμόσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Παρ. 30,9

Δεν θέλω να έχω πολύν πλούτον, διότι φοβούμαι, μήπως μέσα εις τα άφθονα αυτά αγαθά αποδειχθώ ψευδής απέναντι των ανθρώπων και είπω· ποιός με βλέπει; Δεν θέλω πάλιν πτωχείαν, διότι φοβούμαι, μήπως επάνω εις την στέρησιν και την πείναν κλέψω και ορκισθώ ψευδώς στο όνομα του Κυρίου.

Παρ. 30,10

μή παραδῶς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου, μήποτε καταράσηταί σε καὶ ἀφανισθῆς.

Παρ. 30,10

Μη παραδώσης δούλον, που ζητεί την προστασίαν σου, εις τα χέρια του κυρίου του, δια να μη σε καταρασθή ο ταλαίπωρος αυτός

δούλος και καταστραφής.

Παρ. 30,11 ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ.

Παρ. 30,11 Κακὸν και κακοαναθρεμμένον παιδί καταράται τον πατέρα του, δεν επαινεί δε και δεν τιμά την μητέρα του.

Παρ. 30,12 ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει. τὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιπεν.

Παρ. 30,12 Κακὸν και κακοαναθρεμμένον παιδί θεωρεῖ τον εαυτόν του δίκαιον και καθαρὸν, ενώ δεν ἔχει πλύνει οὔτε τον αφεδρώνα του.

Παρ. 30,13 ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται.

Παρ. 30,13 Κακὸν και κακοαναθρεμμένον παιδί ἔχει αλαζονικά τα μάτια του, σηκώνει υψηλά τα βλέφαρά του και υπερηφανεύεται.

Παρ. 30,14 ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύλας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἔξ ἀνθρώπων.

Παρ. 30,14 Κακὸν και κακοαναθρεμμένον παιδί ἔχει τα δόντια του σαν μαχαίρια και τας οδοντοστοιχίας του στόματός του σαν κοπίδια, ὥστε ασυνειδήτως να καταναλίσκη και να κατατρώγη ἀπὸ τους ανθρώπους της γης τους

αδυνάτους, τους ασήμους και τους πτωχούς.

Παρ. 30,15 Τῆ βδέλλη τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν, καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν· ἱκανόν.

Παρ. 30,15 (Μασορ. Λ' 15). Η βδέλλα είχε τρεις πολυαγαπημένος θυγατέρας. Αλλά και οι τρεις δεν μπορούσαν να την χορτάσουν και η τετάρτη επίσης θυγάτηρ της δεν κατώρθωσε να κάμη την μητέρα της να πη· Είναι αρκετόν, φθάνει.

Παρ. 30,16 ἄδης καὶ ἔρωσ γυναικὸς καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν· ἀρκεῖ·

Παρ. 30,16 Ἐτσι ἀχόρταστος εἶναι ο ἄδης, ο ἔρωσ της γυναικός και η ξηρά γη, η οποία δεν χορταίνει ἀπό το νερό της βροχής. Ὅπως ἐπίσης η θάλασσα και η φωτιά ποτέ δεν θα πουν· Φθάνει, η μεν δια το νερό, η δε δια την καύσιμον ὕλην.

Παρ. 30,17 ὄφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.

Παρ. 30,17 Τα μάτια των υιών εκείνων, που περιγελοῦν τον πατέρα και κατεξευτελίζουν τα γηρατεία της μητρός των, οι κόρακες ἀπό τα φαράγγια θα τα βγάλουν, θα τα καταφάγουν τα νέα πουλιά

των αετών.

Παρ. 30,18 τρία δέ ἐστι ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω·

Παρ. 30,18 Τρία πράγματα μου εἶναι ἀδύνατον να τα εγνωήσω. Το δε τέταρτον ἀκόμη περισσότερο μου μένει ἀκατάληπτον.

Παρ. 30,19 ἴχνη ἀετοῦ πετομένου καὶ ὁδοὺς ὄφως ἐπὶ πέτρας καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.

Παρ. 30,19 Πρώτον τα ἴχνη του αετού, που πετά στον ἀέρα, τον δρόμον του φιδιού που σέρνεται εις τις πέτρες, τους δρόμους του πλοίου που πλέει εις την θάλασσαν, και το περισσότερο ἀκατάληπτον τας εκτροπὰς του νέου ἀνθρώπου.

Παρ. 30,20 τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἢ, ὅταν πράξη, ἀπονισαμένη, οὐδέν φησι πεπραχέναι ἄτοπον.

Παρ. 30,20 Τέτοιος εἶναι ο δρόμος και ο τρόπος της μοιχαλίδος γυναικός, η οποία, ὅταν διαπράξη το ἀμάρτημα, νίπτεται και διαλαλεί, ὅτι τίποτε το ἄτοπον δεν ἔχει διαπράξει.

Παρ. 30,21 διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν·

Παρ. 30,21 Τρία γεγονότα εἶναι που συγκλονίζουν την γην, το τέταρτον ὁμως δεν εἶναι δυνατόν να το

υποφέρη κανείς.

Παρ. 30,22 ἔὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ καὶ ἄφρων πλησθῆ
σιτίων

Παρ. 30,22 Πρῶτον· εἰς ἓν κακὸς δούλος ἀνέλθῃ
στον βασιλικὸν θρόνον. Δεύτερον· εἰς ἓν
ασύνετος ἄνθρωπος χορτάσῃ ἀπὸ υλικά ἀγαθά.

Παρ. 30,23 καὶ οἰκέτις εἰς ἓν ἐκβάλλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν
καὶ μισητὴ γυνὴ εἰς ἓν τύχη ἄνδρὸς ἀγαθοῦ.

Παρ. 30,23 Τρίτον· εἰς ἓν μία δούλῃ διώξῃ τὴν κυρίαν τῆς
ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ συζύγου. Καὶ τέταρτον εἰς ἓν
μία γυναῖκα ἀξιόμισθος διὰ τὴν διαγωγὴν καὶ
τὸν χαρακτῆρα τῆς, πάρῃ σύζυγον ἐναρετον.

Παρ. 30,24 τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δὲ
ἐστὶ σοφώτερα τῶν σοφῶν·

Παρ. 30,24 Τέσσερα εἶναι τὰ πιο μικρά ἀπὸ ἀπόψεως
σώματος ἐπάνω εἰς τὴν γῆν. Αὐτὰ ὅμως εἶναι
σοφώτερα καὶ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς.

Παρ. 30,25 οἱ μύρμηκες, οἷς μὴ ἔστιν ἰσχὺς καὶ
ἐτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν·

Παρ. 30,25 Πρῶτον οἱ μύρμηκες, στοὺς οἰοῦντες δὲ
ὑπάρχει ἀξιόλογος σωματικὴ δύναμις, καὶ ὅμως
αὐτοὶ σοφώτατα ἐτοιμάζουσι κατὰ τὸ διάστημα
τοῦ θέρους τὴν τροφήν των

δι' ὅλον τὸ ἔτος.

Παρ. 30,26 καὶ οἱ χοιρογρύλλοι, ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν, οἷ

ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους·

Παρ. 30,26

Δεύτερον· οι ακανθόχοιροι, οι οποίοι δεν αποτελούν ομάδας ισχυράς, με όπλα αμύνης και επιθέσεως, και οι οποίοι εν τούτοις, έχουν κατά ένα τρόπον σοφόν εκλέξει ως κατοικίαν των τους βράχους, όπου ζουν ασφαλείς.

Παρ. 30,27

ἄβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρίς καὶ στρατεύει ἄφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως·

Παρ. 30,27

Τρίτον· αι ακρίδες αι οποίαι δεν είναι οργανωμένοι εις βασίλειον, δεν έχουν βασιλέα. Και όμως εκστρατεύουν με τάξιν εις τας επιδρομάς, που κάνουν, ώστε να νομίζη κανείς, ότι έχουν επικεφαλής ένα, που τους διατάσσει.

Παρ. 30,28

καὶ καλαβώτης χερσὶν ἑρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν κατοικεῖ ἐν ὄχυρώμασι βασιλέως.

Παρ. 30,28

Τέταρτον· η οικιακή σαύρα, το μολυντήριο, που στηρίζεται μόνον εις τας χείρας του είναι άοπλον και ευκολότατα καταβάλλεται και εν τούτοις κατοικεῖ εις τα ωχυρωμένα ανάκτορα του βασιλέως.

Παρ. 30,29

τρία δέ ἐστιν, ἃ εὐόδως πορεύεται, καὶ τέταρτον, ὃ καλῶς διαβαίνει·

Παρ. 30,29

Τρία ζῶα υπάρχουν, τα οποία βαδίζουν με ασφάλειαν και μεγαλοπρέπειαν και τέταρτον, το οποίον επίσης κατά ωραίον τρόπον

διαβαίνει.

Παρ. 30,30 σκύμνος λέοντος ισχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσσει κτῆνος,

Παρ. 30,30 Το μικρό ληοντάρι, το οποίον είναι ισχυρότερον από όλα τα ζώα και δεν γυρίζει πίσω προ ουδενός άλλου ζώου ούτε και φοβείται κανένα άλλο ζών.

Παρ. 30,31 καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὐψυχος καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει.

Παρ. 30,31 Δεύτερον· ο πετεινός, όταν μάλιστα περιπατή γενναίος και μεγαλοπρεπής μεταξύ των ορνίθων. Τρίτον· ο τράγος όταν προπορεύεται του ποιμνίου. Τέταρτον και ωραιότερον· ο βασιλεύς όταν δημηγορή προς τον λαόν.

Παρ. 30,32 ἐὰν πρόη σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτείνης τὴν χειρὰ σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.

Παρ. 30,32 Εὰν αφεθής εις διασκέδασιν τρώγων και πίνων και απλώσης απειλητικόν το χέρι σου προς συμπλοκήν με κάποιον άλλον, θα εξευτελισθής.

Παρ. 30,33 ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἷμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ

μάχαι.

Παρ. 30,33

Αρμεξε και κτύπησε το γάλα και θα βγάλης βούτυρον. Εάν πιέσης πολύ τον ρώθωνα σου, θα βγάλη αίμα. Ετσι, εάν αφήνης να βγαίνουν από το στόμα σου λόγοι απρεπείς και προκλητικοί, θα προέλθουν από αυτούς φιλονεικίαι, συμπλοκαί και δικαστικά περιπέτεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31- ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΛΕΜΟΥΗΛ

ΕΓΚΩΜΙΟ ΤΗΣ ΕΝΑΡΕΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Σημείωση

Στην κανονική διαταξη του κειμένου τον Ο' οί στίχοι 1-9 του κεφαλαίου ΛΑ παρεμβάλλονται αμέσως πριν το κεφάλαιο ΚΕ, και οι υπολοίποι στίχοι αμέσως μετά τό τέλος του κεφαλαίου ΚΘ.

Συλλογή συμβουλών του Λεμουήλ

Παρ. 31,1

Οί έμοι λόγοι εΐρηνται υπό Θεού, βασιλέως χρηματισμός, δν έπαίδευσεν ή μήτηρ αυτού.

Παρ. 31,

(Μασορ. ΛΑ' 1). Τα λόγια μου αυτά έχουν λεχθή από τον Θεόν. Είναι αποκαλυπτικόν κήρυγμα ενός βασιλέως, τον οποίον επαιδαγωγήσε κατά Θεόν η μητέρα του.

Παρ. 31,2

τί, τέκνον, τηρήσεις; τί; ρήσεις Θεού. πρωτογενές, σοι λέγω, υιέ· τί τέκνον έμης κοιλίας; τί τέκνον έμών εύχών;

- Παρ. 31,2 Τέκνον μου, τι πρέπει οπωσδήποτε να τηρήσης; Τι; Λογια Θεού. Πρωτοτόκόν μου τέκνον, εις σε απευθύνομαι και λέγω αυτά. Τι πρέπει να τηρήσης, παιδί των σπλάγχχνων μου; Τι πρέπει να προσέχης εις την ζωήν σου, παιδί των προσευχών μου και των ταμάτων, που έχω κάμει προς τον Θεόν; Ακουσέ με.
- Παρ. 31,3 μὴ δῶς γυναίξι σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν.
- Παρ. 31,3 Μη παραδώσης και μη εμπιστευθής τον πλούτον σου εις γυναίκα, διότι ὑστερα θα μεταμεληθής πικρά δια την κατασώτευσιν του νου και της περιουσίας σου.
- Παρ. 31,4 μετὰ βουλής πάντα ποίει, μετὰ βουλής οἰνοπότει· οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν, οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν,
- Παρ. 31, 4 Κατόπιν πολλῆς ἐρεύνης και περισκέψεως να προχωρῆς εις την πραγματοποίησιν των έργων σου. Πινε οἶνον, ἀλλά μετὰ συνέσεως. Πολλοί ἄρχοντες εἶναι ευερέθιστοι και θυμώδεις, δια τούτο ας μη πίνουν οἶνον,
- Παρ. 31,5 ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὀρθὰ κρίναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.
- Παρ. 31,5 ἵνα μη πίνοντες και εις μέθην ἐρχόμενοι χάσουν την σύνεσιν και την ευθυκρισίαν και δεν εἶναι εις θέσιν να κρίνουν και να δικάσουν ὀρθῶς και να αποδώσουν το δίκαιον στους

αδυνάτους ανθρώπους.

Παρ. 31,6 δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις,

Παρ. 31,6 Δώστε ὅμως ὀλίγον οἶνον εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται ὑπὸ τὸ κράτος πολλῶν θλίψεων καὶ αὐτοὶ πίνουν ὀλίγον οἶνον, ὅσοι κατέχονται ἀπὸ πόνου καὶ οδύνας,

Παρ. 31,7 ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.

Παρ. 31,7 δια να λησμονήσουν τὴν πτωχείαν των καὶ να μὴ ἐνθυμούνται πλέον τοὺς πόνους των.

Παρ. 31,8 ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ Θεοῦ, καὶ κρίνε πάντα ὑγιῶς.

Παρ. 31,8 Ἀνοίγε τὸ στόμα σου, δια να ἐκφράζη πάντοτε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Κρίνε καὶ δικάζε τοὺς πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως.

Παρ. 31,9 ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρίνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

Παρ. 31,8 Ἀνοίγε τὸ στόμα σου, δια να ἐκφράζη πάντοτε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Κρίνε καὶ δικάζε τοὺς πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως.

Εγκώμιο τῆς ἐνάρετης γυναίκας

Παρ. 31,10 Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὐρήσει; τιμιωτέρα δέ

ἔστι λίθων πολυτελῶν ἢ τοιαύτη.

Παρ. 31,10 (Μασορ. ΛΑ' 10). Γυναίκα νοικοκυράν και δραστηρίαν ποιός θα ημπορέση να βρη; Είναι ασυγκρίτος ανωτέρα και από τους πλέον πολύτιμους λίθους.

Παρ. 31,11 θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρός αὐτῆς, ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει·

Παρ. 31,11 Εἰς αὐτὴν ἔχει πεποίθησιν και στηρίζεται με θάρρος ἡ καρδία του ἀνδρός της. Διότι αὐτή και το σπίτι της δεν πρόκειται να στερηθούν ποτέ ἀπό υλικά ἀγαθά.

Παρ. 31,12 ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον.

Παρ. 31,12 Καθ' ὅλον της τον βίον εργάζεται δια το καλόν του ἀνδρός της.

Παρ. 31,13 μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

Παρ. 31,13 Υφαίνει νήματα μάλλινα και λινά και κατασκευάζει με τα ἴδια της τα χέρια πράγματα χρήσιμα δια το σπίτι.

Παρ. 31,14 ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συναγει δὲ αὐτῆς τὸν πλοῦτον.

Παρ. 31,14 Ομοιάζει με το πλοῖον, το οποίον μεταφέρει εμπορεύματα ἀπό μακρυάς περιοχάς. Ἐτσι και

αυτή συγκεντρώνει τον πλούτον της δια το καλόν του σπιτιού.

Παρ. 31,15 καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίνοις.

Παρ. 31,15 Εξυπνᾷ πολύ πρωῖ, νύχτα. Ετοιμάζει και δίδει τροφάς στους ανθρώπους του σπιτιού της, κανονίζει δε τα έργα των υπηρετριών.

Παρ. 31,16 θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα.

Παρ. 31,16 Όταν εύρη κάποιο καλο χωράφι, το αγοράζει και με τους κόπους των χειρών της το καλλιεργεί, το φυτεύει, το μεταβάλλει εις αγρόκτημα αποδοτικόν.

Παρ. 31,17 ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὄσφυν αὐτῆς ἤρεισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.

Παρ. 31,17 Αφού ζώση, καλά την μέσην της, εργάζεται με τα χέρια της έντονα και με ζήλον στο έργον της.

Παρ. 31,18 ἐγέυσατο ὅτι καλόν ἐστι τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα.

Παρ. 31,18 Εδοκίμασε και απέκτησε προσωπικήν πείραν, ὅτι εἶναι καλόν να εργάζεται κανείς. Δια τούτο και ο λύχνος της δεν σβήνει καθ'

όλον το διάστημα της νυκτός.

Παρ. 31,19 τούς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ
συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς
ἄτρακτον.

Παρ. 31,19 Απλώνει τα χέρια της εις όλα, όσα
συμφέρουν και εξυπηρετούν το σπίτι.
Ειδικώτερα τα χέρια της τα στηρίζει στο
αδράχτι, το οποίο και συνεχώς εργάζεται.

Παρ. 31,20 χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πένητι, καρπὸν δὲ
ἐξέτεινε πτωχῶ.

Παρ. 31,20 Αλλά ανοίγει τα χέρια της και απλώχερα
δίδει στους πτωχούς. Διδει στον στερούμενον
από τον καρπὸν των χειρῶν της.

Παρ. 31,21 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
ὅταν που χρονίζη· πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς
ἐνδεδυμένοι εἰσί.

Παρ. 31,21 Ο σύζυγος της, εάν απουσιάση επί τι
χρονικόν διάστημα, δεν ανησυχεί και δεν
μεριμνά δια τα έργα και τα πράγματα του
σπιτιού. Διότι όλοι οι εν τω οἴκῳ της είναι καλά
ενδεδυμένοι.

Παρ. 31,22 δισσὰς χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ
δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἐαυτῇ ἐνδύματα.

Παρ. 31,22 Διπλὰς χλαίνας ἔκαμε δια τον σύζυγον της.
Λινὰ λευκά ενδύματα και ενδύματα ποδφυρά

ητοίμασε δια τον εαυτόν της.

Παρ. 31,23 περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν
πύλαις, ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ
τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς.

Παρ. 31,23 Περίβλεπτος και αξιοθαύμαστος γίνεται ο
σύζυγός της εις τας πύλας των τειχῶν της
πόλεως, ὅταν παρακάθῃται εις συνέδριον με
τους γεροντότερους ἀνδρας της χώρας.

Παρ. 31,24 σινδόνας ἐποίησε καὶ ἀπέδοτο τοῖς Φοῖνιξι,
περιζώματα δὲ τοῖς Χαναναίοις.

Παρ. 31,24 Αυτή κατασκευάζει σινδόνας, τας οποίας
πωλεῖ στους Φοῖνικας. Κατασκευάζει και
ζώνας, τας οποίας πωλεῖ στους Χαναανίους.

Παρ. 31,25 ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο καὶ
εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις.

Παρ. 31,25 Ἐτσι αυτή με την εργασίαν και την καλήν
συμπεριφοράν της αποκτά δύναμιν και ευπρεπή
εμφάνισιν. Ευφραίνεται ὅλας τας ἡμέρας της
ζωῆς της και πολύ περισσότερον θα ευφρανθῇ
κατά τας ἡμέρας των γηρατείων της.

Παρ. 31,26 στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόντως καὶ
ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσση
αὐτῆς.

Παρ. 31,26 Ἀνοίγει το στόμα της, δια να ομιλή πάντοτε
μετά προσοχής, σύμφωνα με τον νόμον του
Θεοῦ· ἔχει θέσει τάξιν εις τα λόγια του

στόματός της.

Παρ. 31,27 στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε.

Παρ. 31,27 Το σπίτι της είναι στεγνό, χωρίς υγρασίαν και σταλάγματα της βροχής· είναι αναπαυτικό. Ψωμί οκνηρίας και τεμπελιάς δεν ἔφαγε ποτέ.

Παρ. 31,28 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν.

Παρ. 31,28 Ἀνοίγει το στόμα της και ομιλεῖ με σοφίαν και σύνεσιν, σύμφωνα με τους θεῖους και ανθρωπίνους νόμους. Ευλογήθηκε ἀπὸ τον Θεόν φιλανθρωπία και η καλωσύνη της. Και χάρις εις την ευλογία του Κυρίου ἀνέστησε τα τέκνα της. Αυτά ἐπλούτησαν και ο σύζυγός της την ἐπήνεσε και της εἶπε·

Παρ. 31,29 Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας.

Παρ. 31,29 “ὦ σύντροφε της ζωῆς μου, πολλαὶ γυναῖκες ἀπέκτησαν πλοῦτον με την ικανότητά των, πολλαὶ ἀπέκτησαν δύναμιν μέσα εις την κοινωνίαν, συ ὁμως ἔχεις ξεπεράσει ὅλας”.

Παρ. 31,30 ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον

δὲ Κυρίου αὕτη αἰνεῖτω.

Παρ. 31,30 Αἱ φιλαρέσκειαι τῆς γυναικός εἶναι ψεύτικα πράγματα καὶ τὸ κάλλος τῆς εἶναι προσωρινόν καὶ παροδικόν. Διότι μόνον ἡ συνετὴ καὶ φρονιμὸς γυναῖκα εὐλογεῖται ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἄς υμνά δε αὐτὴ καὶ ἄς δοξάζῃ τὸν φόβον τοῦ Κυρίου.

Παρ. 31,31 δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

Παρ. 31,31 Ἐπαινέσατε καὶ σεις μίαν τέτοιαν δραστηρίαν καὶ σοφὴν γυναῖκα. Δικαίον εἶναι καὶ ὁ σύζυγός τῆς νὰ ἐγκωμιάζεται δι' αὐτὴν εἰς τὰς πύλας τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, ὅπου γίνονται αἱ συγκεντρώσεις.